

1.

**Piekrastes telpiskās attīstības
pamatnostādnes 2011. – 2017. gadam**

**Stratēģiskais ietekmes uz vidi
novērtējums**

Vides pārskats

Rīga

2011. gads

SATURS

Ievads.....	4
1. Plānošanas dokumenta galvenie mērķi un saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	6
1.1. Pamatnostādņu mērķi un īss satura izklāsts.....	6
1.2. Pamatnostādņu saistība ar citiem politikas plānošanas dokumentiem	7
2. Vides pārskata sagatavošanas procedūra, metodes un iesaistītās institūcijas, sabiedrības līdzdalība un rezultāti.....	17
3. Esošā vides stāvokļa apraksts.....	19
3.1. Teritorijas vispārējs raksturojums.....	19
3.2. Virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāte un ietekmējošie faktori	25
3.5. Vēja resursi	43
3.6. Zemes izmantošanas veidi un derīgie izrakteņi	44
3.7. Atkritumu apsaimniekošana	47
3.8. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas	47
3.9. Jūras krasta ģeoloģiskie procesi un klimata pārmaiņas	49
3.10. Gaisa kvalitāte	66
3.11. Bioloģiskā daudzveidība un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	67
3.12. Ainavas un kultūrvēsturiskie objekti	72
3.13. Konstatētās būtiskākās vides problēmas.....	74
4. Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt un ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas	76
5. Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi.....	78
6. Plānošanas dokumenta un iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums	80
6.1. Tiešās un netiešās ietekmes	80
6.2. Īstermiņa un ilglaicīgas ietekmes.....	80
6.3. Pastāvīgās ietekmes	81
6.4. Ietekmju uz vidi kopsavilkums	81
7. Risinājumi, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumenta būtisko ietekmi uz vidi	86
8. Alternatīvu izvēles pamatojums un izvērtējums.....	87
9. Iespējamie kompensēšanas pasākumi.....	88
10. Iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes novērtējums	89
11. Paredzamie pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitorin ga nodrošin āšanai	90
12. Kopsavilkums	91

Izmantotie saīsinājumi

CE	Cilvēku ekvivalents
DAP	Dabas aizsardzības plāns
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
HELCOM	Baltijas jūras vides aizsardzības komisija (Helsinku komisija - Helsinki Commission)
GIS	Ģeogrāfiskās informācijas sistēma
ĪADT	Īpaši aizsargājama dabas teritorija
ISPA	Instrument for Structural Policies for Pre-Accession
IPZP	Integrētās piekrastes zonas pārvaldība
KALME	Valsts pētījumu programma „Klimata pārmaiņu ietekme uz Latvijas ūdeņu vidi”
LIAS	Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija „Latvija 2030”
LPPA	Latvijas Piekrastes pašvaldību apvienība
LVĢMC	Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
NAI	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
NAP	Nacionālais attīstības plāns
NATURA 2000	Eiropas Savienības dabas daudzveidības saglabāšanai izveidoto aizsargājamo teritoriju tīkls
PTAP	Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādnes 2011. – 2017.gadam
PPFT	Potenciālā piekrastes funkcionālā telpa
RAPLM	Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija
SPŪO	Stipri pārveidoti ūdensobjekti
SIVN	Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums
SVA	Sabiedrības Veselības Aģentūra
ŪO	Ūdensobjekti
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VASAB	Vīzija un stratēģijas apkārt Baltijas jūrai
VIDM	Vides ministrija
VVD	Valsts vides dienests

Ievads

Vides pārskats ir sagatavots Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņēm 2011. – 2017.gadam (PTAP) to izstrādes laikā. Saskaņā ar Attīstības plānošanas sistēmas likumu pamatnostādnes tiek izstrādātas kā vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments. PTAP – viens no Latvijas telpiskās perspektīvas, kas iezīmēta LIAS projektā, īstenošanas soļiem, kas sniedz pārskatu par esošo situāciju un problēmām Baltijas jūras piekrastē, definē piekrastes vērtību nacionālā līmenī, izvirza piekrastes telpiskās attīstības politikas mērķi, nosaka politikas principus un rīcības politiku, kas jāievēro, plānojot un realizējot dažādas aktivitātes, tai skaitā attīstības projektus, gan nacionālā, gan reģionālajā, gan vietējā mērogā.

PTAP izstrādei ar reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra rīkojumu ir izveidota starpinstitūciju darba grupa, kurā ir iekļauti pārstāvji no Ekonomikas ministrijas, Tūrisma attīstības valsts aģentūras, Satiksmes ministrijas, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas, RAPLM, Kurzemes plānošanas reģiona, Rīgas plānošanas reģiona, VIDM, Dabas aizsardzības pārvaldes Slīteres nacionālā parka administrācijas, Dabas aizsardzības pārvaldes Ķemeru nacionālā parka administrācijas, Dabas aizsardzības pārvaldes Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrācijas, Zemkopības ministrijas, Valsts meža dienesta, Jūrmalas pilsētas Domes, Liepājas pilsētas Domes, Rīgas pilsētas Domes, Salacgrīvas novada Domes, Ventpils novada Domes, Ventpils pilsētas Domes, Biznesa augstskolas Turība, Latvijas Hidroekoloģijas institūta, Latvijas Universitātes, Rīgas Tehniskās universitātes, Latvijas Arhitektu savienības, Vides konsultatīvās padomes, Biedrības "Latvijas teritoriālpānotāju asociācija", Latvijas lauku tūrisma asociācijas „Lauku ceļotājs”, Latvijas Pašvaldību savienības, Latvijas Piekrastes pašvaldību apvienības, SIA „Grupa 93”, SIA „Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centrs”.

Lai integrētu plašo jautājumu loku, kas saistīti ar piekrasti, reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs 2008.gada 29.augustā un 2009.gada 22.maijā organizēja diskusiju ar dažādu nozaru speciālistiem, pašvaldību un sabiedrības pārstāvjiem un 2009.gada 18.martā semināru, kurā piedalījās Kurzemes, Rīgas plānošanas reģionu un piekrastes pašvaldību pārstāvji. Paralēli diskusijām un semināriem notika konsultācijas ar valsts institūcijām un sabiedriskām organizācijām (piemēram, LPPA) un RAPLM interneta mājas lapā 2009.gada pavasarī tika izveidota diskusiju vietne.

Lai novērtētu PTAP īstenošanas iespējamo būtisko ietekmi uz vidi, plānošanas dokumentam tiek veikts SIVN, kura ietvaros tiek sagatavots Vides pārskata projekts, kurā tiek sniegta informācija par plānošanas dokumenta būtisko ietekmi uz vidi, plānošanas dokumentā izvirzītajiem mērķiem, pamatprincipiem un uzdevumiem. Vides pārskata projekts ir sagatavots saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumiem Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

SIVN process tika uzsākts 2009.gada decembrī. Vides pārskatu sagatavoja vides speciāliste Lūcija Konošonoka saskaņā ar RAPLM noslēgto savstarpējo līgumu.

Vides pārskats sastāv no šādām daļām:

- PTAP stratēģiskā mērķu, rīcības virzienu un rīcību atbilstība citiem plānošanas un vides aizsardzības dokumentiem – apraksta PTAP atbilstību starptautiskajiem, Eiropas Savienības (ES) un nacionālajiem vides politikas plānošanas dokumentiem;

- SIVN process un metodika – apraksta SIVN procesā un Vides pārskata sagatavošanā izmantoto metodiku ietekmju uz vidi izvērtēšanā un novērtēšanā;
- Esošā vides stāvokļa apraksts un vides stāvoklis teritorijās, kuras PTAP īstenošana varētu ietekmēt, kā arī ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas;
- Plānošanas dokumenta ietekmju uz vidi novērtējums, iespējamais pārrobežu ietekmes novērtējums un risinājumi, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumenta būtisko ietekmi uz vidi, alternatīvu izvēles pamatojums un izvērtējums;
- Paredzētie pasākumi plānošanas dokumenta ietekmes uz vidi īstenošanas monitoringa nodrošināšanai;
- Kopsavilkums – dod ieskatu par SIVN procesa laikā gūtajiem secinājumiem un būtiskākajiem ierosinājumiem.

1. Plānošanas dokumenta galvenie mērķi un saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

1.1. Pamatnostādņu mērķi un īss satura izklāsts

PTAP ir veidots kā starpnozaru politikas dokuments, kas ir jāņem vērā, saskaņojot ar tām gan nozaru attīstības mērķus, gan pašvaldību attīstības plānošanas dokumentus.

Apkopojot PTAP izvirzītās problēmas var secināt, ka Piekrastes attīstību ierobežo kvalitatīvas piekrastes infrastruktūras trūkums:

- klimata pārmaiņu ietekme aizvien pastiprinās, taču infrastruktūra piekrastē nav tām pielāgota. Trūkst risinājumu, kas palielina piekrastes noturību ilgtermiņā, jo pašreizējās aktivitātes ir vērstas uz klimata pārmaiņu seku novēršanu;
- trūkst mūsdienu prasībām atbilstošas infrastruktūras ostu, piekrastes zvejas un kūrortsaimniecības attīstībai;
- glābšanas dienestiem nepieciešamā infrastruktūra, operatīvajam transportam un personām ar īpašām vajadzībām pielāgotas piekļuves vietas pludmalei ir tikai lielākajās pilsētās;
- trūkst piebraucamo ceļu, lai līdz pludmalei transportētu lielizmēra sporta inventāru – laivas, niršanas piederumus, paraplānus u.c.;
- esošās publiskās tūrisma infrastruktūras (stāvlaukumi, atpūtas vietas, ceļi un gājēju celiņi, kas ved uz jūru, veloceļiņi u.c.) ietilpība un kvalitāte vasarā nespēj apmierināt augšo pieprasījumu, līdz ar to pastiprinās kāpu izbraukāšana un izbradāšana;
- infrastruktūra velobraucējiem ir vāji attīstīta, tā ir nepietiekami sasaistīta ar starptautisko velomaršrutu Eirovelo10.

2. Esošie pārvaldības instrumenti neveicina sadarbību piekrastes attīstības plānošanā, kā arī koordinētu un racionālu finanšu piesaisti un izlietošanu:

- attīstības plānošana piekrastē ir sadrumstalota un vāji koordinēta. Līdzšinējos nozaru politikas plānošanas dokumentos piekraste kā vienota telpa izdalīta netika. Valsts institūciju savstarpējā, kā arī sadarbība ar vietējām pašvaldībām un sabiedrību piekrastes attīstības plānošanā ir neregulāra, nav instrumenta sadarbības uzlabošanai;
- nav noteikta piekrastes pašvaldību kompetence jūras telpiskajā plānošanā;
- spēkā esošā Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas noteikšanas metodika katrai vietai raksturīgos un atšķirīgos jūras krasta procesus un piekrastes savdabību ietekmējošos apstākļus ņem vērā nepietiekami;
- pašreizējais normatīvais regulējums par zemes īpašumtiesībām piekrastes joslā, īpašnieku kompetenci zemes degradācijas, t. sk. jūras un upju krastu erozijas ierobežošanā, privātās zemes izmantošanu sabiedrības vajadzībām publiskās tūrisma infrastruktūras veidošanai, kūrortu statusu un attīstību, zemūdens kultūras mantojuma objektiem nesekmē racionālu un koordinētu finansējuma piesaisti piekrastes attīstībai;

- nosacījumi par akcīzes degvielas izmantošanu, ierobežo tūristu piedalīšanos piekrastes zvejā;
- nosacījumi par apbūves plānošanu, ievērojot klimata pārmaiņu negatīvās sekas, kā arī nosacījumi, kas vērsti uz piekrastes raksturīgo apbūves principu ievērošanu vietās, kur tādi ir identificējami, piekrastes pašvaldību teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ietverti nepietiekami;
- trūkst valsts politikas un nav praktisku ieteikumu jūras krasta un upju grīvu erozijas ierobežošanai, līdz ar to valsts institūcijām, pašvaldībām un nekustamā īpašuma īpašniekiem trūkst pamatojuma lēmumu pieņemšanai par rīcībām krastu erozijas mazināšanai;
- sabiedrības izpratne par piekrastes attīstības jautājumiem ir vienpusīga un līdzdalība lēmumu pieņemšanā ir kampaņveidīga, jo informācija par piekrastes jautājumiem ir sadrumstalota, neregulāra un nav pieejama vienuviet.

PTAP noteiktais piekrastes telpiskās attīstības politikas mērķis:

Piekraste - ekonomiski aktīva, daudzfunkcionāla telpa, kur klimata pārmaiņu ietekme tiek mazināta ar kvalitatīvu infrastruktūru un tiek īstenota laba pārvaldība.

Apakšmērķi:

1. Kvalitatīva piekrastes infrastruktūra, kas veicina ekonomisko aktivitāti un mazina klimata pārmaiņu ietekmi uz piekrastes pieejamību un kvalitāti.

2. Izveidoti jauni piekrastes telpiskās attīstības politikas īstenošanas instrumenti, kas uzlabo sadarbību un sabiedrības līdzdalību piekrastes attīstības plānošanā un racionalizē līdzekļu izmantošanu, un ir nodrošināts piekrastes attīstībai nepieciešamais normatīvais regulējums.

Lai īstenotu PTAP politikas mērķi, ir noteikti šādi rīcības virzieni:

1. Kvalitatīvas piekrastes infrastruktūras izveidošana.
2. Piekrastes pārvaldības uzlabošana.

Lai īstenotu piekrastes telpiskās attīstības politikas mērķi, PTAP paredz uzdevumus un pasākumus, kas veicami no 2011.gada līdz 2017.gadam.

PTAP ir izstrādātas saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 13.oktobra noteikumu Nr.1178 "Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi" prasībām. Tās ir sagatavotas, ņemot vērā starptautiskos normatīvos aktus un rekomendācijas, tuvāko Baltijas jūras reģiona valstu pieredzi piekrastes pārvaldībā, institūciju un ekspertu sniegto informāciju, Kurzemes un Rīgas plānošanas reģionu izstrādātos pārskatus par problēmām un konfliktsituācijām piekrastē, kā arī minēto plānošanas reģionu un piekrastes pašvaldību teritorijas plānojumus un attīstības programmas.

1.2. Pamatnostādņu saistība ar citiem politikas plānošanas dokumentiem

1.2.1. Eiropas Savienības un starptautiskie dokumenti

Konvencija par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību (Helsinki, 1974, 1992). 1974.gadā Helsinkos Baltijas jūras piekrastes valstis parakstīja konvenciju par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību. Tā bija pirmā starptautiskā vienošanās pasaulē jūras vides aizsardzībai, kas aptvēra piesārņojuma avotus gan no kuģiem, gan no sauszemes. 1992.gadā visas Baltijas jūras valstis un Eiropas Ekonomiskā Kopiena parakstīja jauno, VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

papildināto konvenciju. Konvencijas mērķis - samazināt Baltijas jūras vides piesārņojumu. Konvencijas mērķu īstenošanai nodibināta Baltijas jūras vides aizsardzības komisija - Helsinku Komisija (HELCOM) (skat. Vides pārskata sadaļu 1.2.3.).

Konvencija par starptautiskās nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi (Ramsāre, 1971). Konvencijas mērķis ir apturēt cilvēku progresējošu iejaukšanos mitrājos un to izzušanu tagad un nākotnē, veicinot mitrāju ūdensputnu aizsardzību.

Konvencijas par bioloģisko daudzveidību (Riodežaneiro, 1992) uzdevums ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana un godīga un līdztiesīga ģenētisko resursu patērēšanā iegūto labumu sadale, ietverot gan pienācīgu pieeju ģenētiskajiem resursiem, gan atbilstošu tehnoloģiju nodošanu, ņemot vērā visas tiesības uz šiem resursiem un tehnoloģijām, gan pienācīgu finansēšanu. Konvencija nosaka, ka valstīm, lai saglabātu to bioloģisko daudzveidību, ir jāizstrādā stratēģijas un rīcības programmas, kas jāintegrē visos nacionālos, tautsaimniecības sektoru un teritoriālos plānos.

Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību (Berne, 1979). Konvencijas mērķi ir aizsargāt savvaļas floru un faunu, to dabiskās dzīvotnes, īpaši sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, īpaši akcentējot apdraudēto un izzūdošo sugu aizsardzību.

Eiropas ainavu konvencija (Florence, 2000). Konvencijas mērķis ir veicināt ainavu aizsardzību, pārvaldību un plānošanu, kā arī organizēt sadarbību par ainavu jautājumiem Eiropā. Konvencija attiecas gan uz sauszemes un jūras teritorijām, gan iekšējiem ūdeņiem un ietver dabiskās, kā arī lauku, pilsētu un piepilsētu teritorijas.

Konvencija par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem (Orhūsa, 1998). Konvencija balstās uz trim pīlāriem – 1) vides informācijas pieejamība nosaka prasības valsts institūcijām, lai tās informētu sabiedrību par vidi un citiem būtiskiem, ar vidi saistītiem jautājumiem; 2) sabiedrības līdzdalība nosaka sabiedrības un interešu grupu (tostarp nevalstisko organizāciju) iespējas piedalīties lēmumu pieņemšanas procesā; 3) pieeja tiesu varai nosaka sabiedrības un interešu grupu tiesības meklēt atbalstu tiesā, ja valsts vai biznesa struktūras nenodrošina pirmo divu komponentu izpildi vai to pieņemtie lēmumi rada būtiski negatīvu ietekmi uz vidi.

Konvencija par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību (Bonna, 1979). Konvencijas mērķis ir aizsargāt migrējošās savvaļas dzīvnieku sugas, īpaši tās migrējošās sugas, kuru aizsardzības statuss ir nelabvēlīgs un kuras ir apdraudētas, kā arī veikt atbilstošus pasākumus, kas nepieciešami šādu sugu vai to dzīves vides saglabāšanai.

Konvencija par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā (Espo, 1991). Konvencijas dalībvalstīm individuāli vai kopīgi jāveic visi nepieciešamie un lietderīgie pasākumi, lai novērstu, samazinātu un kontrolētu paredzēto darbību būtisku nelabvēlīgo pārrobežu ietekmi.

Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām (1992) un Kioto protokols (1997). Konvencijas mērķis ir veicināt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinošu pasākumu ieviešanu nacionālā un starptautiskā līmenī. Protokolā ir iekļauti konkrēti mērķi un termiņi, lai rūpnieciski attīstītās valstis ierobežotu un samazinātu antropogēno siltumnīcefekta gāzu emisiju. Atbilstoši Kioto protokola nosacījumiem Latvijai laikposmā 2008. - 2012.gadam

jāsamazina antropogēno siltumnīcefekta gāzu emisija par 8% (salīdzinājumā ar 1990.gadu).

Konvencija par piesārņošanas no kuģiem novēršanu (1973) ar protokola grozījumiem (1978) ir galvenais starptautiskais dokuments nelegālas un kuģa normālas darbības laikā notiekošas piesārņojošo vielu noplūdes jūrā novēršanai. Konvencija uzliek ratificējošo valstu valdībām par pienākumu nodrošināt ar naftas produktiem piesārņotu ūdeni no kuģiem attīrīšanas iekārtu darbību ostās. Šādām iekārtām jābūt ar atbilstošu jaudu, lai apmierinātu kuģa prasības un neradītu nevajadzīgu aizkavēšanos ostā.

Starptautiskā konvencija par gatavību, reaģēšanu un sadarbību naftas piesārņojuma gadījumā (1990). Šī ir Starptautiskās jūrniecības organizācijas konvencija. Tā pieņemta, rūpējoties par piesardzības un novēršanas pasākumiem, lai jau preventīvi izvairītos no naftas piesārņojuma, kā arī nepieciešamību stingri piemērot spēkā esošos starptautiskos instrumentus, kas saistīti ar jūras kuģošānas drošību un jūras piesārņojuma novēršanu. Konvencija nosaka, ka Dalībvalstis apņemas individuāli vai kopīgi veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai būtu gatavas un reaģētu, ja notiktu naftas piesārņojuma negadījums.

Konvencija par rūpniecisko avāriju pārrobežu iedarbību (1992). Konvencija piemērojama, lai novērstu rūpnieciskās avārijas, ieskaitot dabas katastrofu izraisītās avārijas ar iespējamu pārrobežu iedarbību, sagatavotos tām un likvidētu to sekas, kā arī starptautiskajā sadarbībā, kas skar savstarpējo palīdzību, pētījumus un izstrādnes, apmaiņu ar informāciju un tehnoloģiju rūpniecisko avāriju novēršanas, avārijgatavības un seku likvidēšanas jomā.

Eiropas Padomes 1991.gada 21.maija Direktīva 91/271/EEK par komunālo notekūdeņu attīrīšanu izvirza prasības noteiktos termiņos nodrošināt apdzīvoto vietu komunālo notekūdeņu savākšanu un atbilstošu attīrīšanu. Direktīva 91/271/EEK attiecas uz aglomerācijām, kur CE¹ pārsniedz 2 000, jo tieši šīs aglomerācijas novada vidē lielāko daļu komunālo notekūdeņu un kopā ar lielākajām pārtikas ražotnēm rada arī lielāko daļu organiskā piesārņojuma. Direktīvas 91/271/EEK prasību izpildei Latvija ir izstrādājusi ieviešanas un finansēšanas plānu, saskaņā ar kuru Direktīvas 91/271/EEK prasības pilnā apjomā ir jāievieš līdz 2015.gada beigām. Aglomerāciju sadalījums pa grupām un termiņiem Direktīvas prasību ieviešanai ir apkopots 1.tabulā.

1.tabula. Aglomerāciju sadalījums pa grupām un termiņiem Direktīvas prasību ieviešanai Latvijas piekrastes pašvaldībās

Direktīvā noteiktās aglomerāciju grupas, CE	Aglomerācijas Piekrastes teritorijā	Datums, līdz kuram aglomerācijā jānodrošina Direktīvas prasību ieviešana attiecībā uz notekūdeņu attīrīšanu
> 100 000	Rīga	31/12/2008
10 000 – 100 000	Jūrmala Ventspils Liepāja	31/12/2011

¹ CE – cilvēku ekvivalenta viena vienība ir organisko vielu piesārņojuma daudzums, kas atbilst bioloģiskajam skābekļa patēriņam 60 g O₂ dienā

Direktīvā noteiktās aglomerāciju grupas, CE	Aglomerācijas Piekrastes teritorijā	Datums, līdz kuram aglomerācijā jānodrošina Direktīvas prasību ieviešana attiecībā uz notekūdeņu attīrīšanu
2 000 – 10 000	Salacgrīva Saulkrasti Carnikava Roja	31/12/2015

Padomes Direktīva 98/83/EK par dzeramā ūdens kvalitāti nosaka, ka dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka dzeramais ūdens ir pilnvērtīgs un tīrs. Tas nozīmē, ka ūdens atbilst minimālajām prasībām, kuras uzstāda direktīva, un ka tajā nav nekādu mikroorganismu un parazītu un nekādu vielu, kas noteiktā skaitā vai koncentrācijā potenciāli var apdraudēt cilvēku veselību.

ES Ūdens struktūrdirektīva 2000/60/EC nosaka šādu pieeju ūdens saimniecībai dalībvalstīs:

- ūdens saimniecība tiek veikta upju sateces baseina līmenī, ņemot vērā dažādu ūdens resursu lietotāju intereses;
- ūdenssaimniecības elementārā vienība ir virszemes un pazemes ūdensobjekti;
- galvenais kritērijs virszemes ūdeņu kvalitātes novērtēšanai ir tā ekoloģiskā kvalitāte.

Direktīvas darbība aptver upes, ezerus, strautus, pazemes ūdeņus, kā arī jūras un saldūdens sajakššanās zonu (pārejas ūdeņi) un jūras piekrastes ūdeņus.

Ūdeņu ekoloģiskā kvalitāte tiek iedalīta 5 klasēs: augsta, laba, vidēja, slikta un ļoti slikta kvalitāte. Direktīva 2000/60/EC paredz, ka 2015.gadā visiem dabiskajiem ūdensobjektiem ir jābūt ar vismaz labu ekoloģisko kvalitāti.

ES direktīvas „Par savvaļas putnu aizsardzību”(79/409 EEK) un **„Par dabisko biotopu, savvaļas floras un faunas aizsardzību" (92/43 EEK)** nosaka kritērijus Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritoriju noteikšanai. Šo direktīvu nosacījumi ir apstiprināti ar Ministru kabineta 2002.gada 28.maija noteikumiem Nr.199 „Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) noteikšanas kritēriji Latvijā”. Latvijas Natura 2000 vietu sarakstu Eiropas Komisija ir apstiprinājusi 2007.gada 12.novembrī. Latvijai kā ES dalībvalstij ir pienākums nodrošināt direktīvās iekļauto prasību – labvēlīga sugu un biotopu aizsardzības statusa nodrošināšanu.

Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2003/105/EK (pieņemta 2003.gada 16.decembrī), ar ko groza **Padomes direktīvu „Par tādu smagu nelaiemes gadījumu briesmu pārzināšanu, kuros iesaistītas bīstamas vielas" (96/82/EK)** mērķis ir novērst smagus nelaiemes gadījumus, kas saistīti ar bīstamām vielām, kā arī mazināt šādu nelaiemes gadījumu sekas ietekmi uz cilvēkiem un vidi tā, lai visā Kopienā konsekventi un efektīvi nodrošinātu augsta līmeņa aizsardzību.

Rekomendācijas (2002/413/EC) integrētās piekrastes zonas pārvaldības (IPZP) ieviešanai Eiropā (pieņemts 2002.gada 30.maijā) ir dokuments, kas velta uzmanību tieši piekrastes zonai. Rekomendācijās raksturota piekrastes zonas pārvaldības stratēģiskā pieeja, galvenie principi, situācijas novērtēšanas principi, nacionālo stratēģijas izstrāde, valstu sadarbība, kā arī ziņošanas noteikumi par rekomendāciju ieviešanu.

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

Līdz 2006.gada februāra beigām valstis tika aicinātas sniegt ziņojumu par Ieteikumu ieviešanu. Ziņojumus Eiropas Komisijai iesniedza 14 no 20 piekrastes valstīm, tai skaitā - Latvija. Ziņojumi parāda lielu dažādību attiecībā uz šo ieteikumu realizāciju ES valstīs. Eiropas Komisija pasūtīja veikt izvērtējumu kā tiek ieviesti šie ieteikumi. Izvērtējums rāda, ka liela daļa valstu integrēto piekrastes plānojumu ievieš, izmantojot vietējo teritorijas plānojumu. Citas valstis izmanto projektus, lai testētu šo pieeju gan vietējā, gan reģionālā līmenī.

Lai izvērtētu integrētu piekrastes pārvaldību ir izstrādāti 27 piekrastes zonas ilgtspējīgas attīstības indikatori, kurus valstis var izmantos veicot piekrastes zonas attīstības monitoringu.

Padomes Regula (EK) Nr.2371/2002 nosaka zivsaimniecības resursu saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu saskaņā ar kopējo zivsaimniecības politiku. Regula nosaka vispārējos Kopējās Zivsaimniecības politikas pamatprincipus zivju resursu izmantošanai un aizsardzībai Kopienas ūdeņos, tai skaitā, arī Baltijas jūrā.

2009.gada 29. – 30.oktobrī Eiropas Padomē ES valstu un valdību vadītāji pieņēma **ES Stratēģiju Baltijas jūras reģionam** un aicināja ieinteresētos partnerus iesaistīties tās īstenošanā. ES Stratēģija Baltijas jūras reģionam ir pirmā ES iekšējā stratēģija Eiropas makroreģionam, kuras pamatā ir inovatīva un integrēta ilgtermiņa pieeja ES politiku īstenošanai Baltijas jūras reģionā.

Stratēģijai ir izvirzīti četri uzdevumi:

- Veicināt vides ilgtspēju reģionā.
- Kāpināt Baltijas jūras reģiona ekonomisko izaugsmi un labklājību.
- Sekmēt Baltijas jūras reģiona pieejamību un pievilcību.
- Vairogt Baltijas jūras reģiona drošību.

Atbilstoši šiem uzdevumiem Stratēģijas Rīcības plānā ir iekļautas 15 prioritātes, kuru ietvaros ir plānots īstenot ap 80 sadarbības projektu.

1.2.2. Baltijas jūras reģiona telpiskā plānošana (VASAB)

VASAB - Vīzija un stratēģijas apkārt Baltijas jūrai (Vision and Strategies around the Baltic Sea) – ir 11 Baltijas jūras reģiona valstu starpvaldību sadarbība telpiskās plānošanas un attīstības jautājumos, kuras vadībā ir iesaistīti 11 atbildīgie ministri un Krievijas reģionu un Vācijas zemju atbildīgās amatpersonas.

1.2.3. Helsinku Komisija (HELCOM)

Helsinku Komisija jeb HELCOM mērķis ir aizsargāt Baltijas jūras vidi no piesārņojuma sadarbojoties Dānijas, Igaunijas, Somijas, Vācijas, Latvijas, Lietuvas, Polijas, Krievijas un Zviedrijas valdībām un Eiropas Komisijai. HELCOM ir Helsinku Konvencijas (pieņemta 1974.gadā un atjaunota 1992.gadā) valdības institūcija.

HELCOM nākotnes redzējums ir veselīga Baltijas jūras vide, kur līdzsvarā darbojas dažādi bioloģiskie komponenti, ir labs ekoloģiskais stāvoklis un ir atbalsts dažāda veida ilgtspējīgām ekonomiskām un sociālām darbībām. Lai to panāktu HELCOM ir izstrādājusi savu Rīcības programmu un rekomendācijas.

Attiecībā uz piekrastes zonu ir pieņemtas šādas rekomendācijas:

- Piekrastes joslas aizsardzība,

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

- Baltijas jūras piekrastes un jūras aizsargājamo teritoriju sistēma,
- Piekrastes dabiskās dinamikas aizsargāšana,
- Ilgtspējīgs un videi draudzīgs tūrisms Baltijas jūras piekrastes zonā,
- Izzūdošo un apdraudēto jūras un piekrastes biotopu aizsardzība Baltijas jūras teritorijā,
- Integrēta jūras un piekrastes cilvēku darbības pārvaldības ieviešana Baltijas jūras teritorijā,
- Plaša mēroga jūras telpiskās plānošanas principu izstrāde Baltijas jūras teritorijā.

Konvencijā noteikts, ka valstis veiks pasākumus, kas aizsargā biotopus un bioloģisko daudzveidību un ekoloģiskos procesus. Vadlīnijās uzskaitīti biotopi, kuri atrodas Baltijas jūras ietekmē. HELCOM ir izstrādātas vadlīnijas piekrastes ekosistēmu, kuras atrodas Baltijas jūras ietekmē, noteikšanai. Gadījumos, kad nav iespējams noteikt precīzas biotopu robežas, vadlīnijas iesaka piekrastes joslu skatīt 10 km platumā sauszemes virzienā.

HELCOM Rekomendācijas nosaka sekojošo:

- aizsargjoslu izveidošanu ārpus pilsētām un apdzīvotām vietām, ņemot vērā dabas un ainavas vērtības piekrastē, bet vismaz 100 - 300m platumā sauszemes un jūras virzienā no vidējās ūdens līnijas. Šajā zonā nav atļauta dabas un ainaviskās izmaiņas veicot augsnes un minerālu ieguvi, ēku (izņemot ēkas, kas nepieciešamas jau eksistējošai lauksaimniecībai, zvejniecībai, pirts saistībā ar esošām ēkām), ceļu, kempingu vietas, u.c. būvniecību, izņemot sabiedrisko interešu vajadzību gadījumos un ja nav atrodama cita mazāk jutīga teritorija. Šajā zonā nav atļauta intensīva mežsaimniecība un lauksaimniecība, ieskaitot meliorācijas veikšana. Izņēmumu gadījumi ir jāiestrādā teritorijas plānojumos un jāapstiprina attiecīgai valsts institūcijai.
- vismaz 3 km sauszemes josla no ūdens līnijas nosakāma kā piekrastes plānošanas zona. Plānotā būvniecība un galvenās dabas un ainavas izmaiņas ir jāietver attiecīgā teritorijas plānojumā, veicot ietekmes uz vidi izvērtējumi, un šis plāns ir jāapstiprina vismaz reģionālā līmenī.
- Kā pirmais solis Baltijas jūras piekrastes un jūras teritorijas aizsargājamo teritoriju izveidē tiek ieteiktas 4 aizsargājamās teritorijas Latvijas teritorijā: Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta piekrastes daļa Dzeņi - Ainaži; Kaltene/Engure; Lielirbe/Kolka; Pape/Pērkone.
- ņemot vērā krastu dinamisko raksturu un patstāvīgo mainību, ārpus apdzīvotām vietām nebūtu veicama piekrastes aizsardzības pasākumi, ja vien tas nav noteikts integrētā piekrastes zonas apsaimniekošanas plānojumā.
- principus ilgtspējīgam un videi draudzīgam tūrismam Baltijas jūras vidē un piekrastes plānošanas zonā, t.i., 3 km sauszemes teritorijā.
- ieteikts aizliegt tās aktivitātes, kas var būtiski ietekmēt, iznīcināt vai radīt kaitējumu izzūdošiem vai apdraudētiem biotopiem, kas iekļauti HELCOM Sarkanajā sarakstā.
- valstis aicinātas izstrādāt nacionālu stratēģiju, kas ieviestu cilvēku darbības piekrastes zonā integrētas pārvaldības principus, iekļaujot arī jūras (offshore) teritoriju, kā arī pielietojot ekosistēmu principu cilvēku darbības pārvaldībā.

- rekomendē, ka valstis kopīgi izstrādā vienotus jūras un piekrastes telpiskās plānošanas principus, novērš telpisko datu trūkumu, identificē un kartē konfliktējošas intereses, pienākumus un jūras izmantošanu, papildinot HELCOM ĢIS.

1.2.4. Nacionālā līmeņa dokumenti

Latvijas ilgtspējīgās attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam Baltijas jūras piekraste ir definēta kā viena no nacionālo interešu telpām. Nacionālo interešu telpas ir teritorijas un areāli ar izcilu vērtību un nozīmi Latvijas ilgtspējīgai attīstībai, identitātes saglabāšanai un ietver valsts attīstībai nozīmīgus stratēģiskus resursus. Vienlaikus šajās teritorijā veidojas dažādu interešu konflikti un problēmas, kas pārsniedz atsevišķu reģionu un nozaru kompetenci, tādēļ ir nepieciešami kompleksi risinājumi un mērķtiecīga valsts politika. Baltijas jūras piekraste – viena no Latvijas lielākajām vērtībām, kur dabas un kultūras mantojuma saglabāšana jālīdzsvaro ar ekonomiskās attīstības veicināšanu.

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2007. - 2013.gadam (Ministru kabineta 2006.gada 4.jūlija noteikumi Nr.564) uzsvēr reģionālās politikas uzdevumu veicināt visas valsts teritorijas līdzsvarotu un policentrisku attīstību, ievērojot visas valsts teritorijas un atsevišķu tās daļu īpatnības un iespējas, samazinot nelabvēlīgās atšķirības starp tām, kā arī saglabāt un attīstīt katras teritorijas dabai un kultūrvidei raksturīgās iezīmes un attīstības potenciālu. Baltijas jūras piekraste rada ne tikai priekšrocības, bet arī riskus gan Latvijai kā valstij, gan ikvienam tās iedzīvotājam.

Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu mērķis ir panākt, lai visā Latvijā visi virszemes un pazemes ūdeņi būtu labā stāvoklī, un lai ūdeņi nodrošinātu veselīgu ekosistēmu pastāvēšanu un arī ūdens lietotāju vajadzības.

Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānos ir iekļauts esošās situācijas raksturojums, attīstības tendences, kā arī plānotās rīcības labas ūdens kvalitātes sasniegšanai līdz 2015.gadam. Ūdens apsaimniekošanas likums, kas ir spēkā no 2002.gada 26.oktobra un ir galvenais normatīvais akts ūdeņu apsaimniekošanā un aizsardzībā nosaka, ka ūdeņu aizsardzības pasākumi, efektivitāte un lietderība jākontrolē nevis administratīvajās, bet upju baseinu robežās.

Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni ir apstiprināti ar vides ministra 2010.gada 6.maija rīkojumu Nr.134. Saskaņā ar Ūdens apsaimniekošanas likuma (pieņemts 12.09.2002., ar grozījumiem, kas veikti līdz 13.05.2009.) 18.panta 4.punktā noteikto, apsaimniekošanas plānu ņem vērā, izstrādājot attiecīgā reģiona vai vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu vai tā grozījumus. Katra upju baseinu apgabala apsaimniekošanas pasākumu koordinācijai izveido konsultatīvo padomi, kurā iekļauj valsts pārvaldes institūciju, pašvaldību un nevalstisko organizāciju pārstāvjus. Ja apsaimniekošanas plānā paredzētie pasākumi attiecas uz vairāku pašvaldību teritoriju attīstību, bet attiecīgās pašvaldības nav vienojušās par to iekļaušanu teritorijas plānojumā, lēmumu pēc upju baseina apgabala konsultatīvās padomes ierosinājuma pieņem VIDM.

Latvijas teritorija ir iedalīta četros upju baseinu apgabalos un katram no šiem apgabaliem ir izstrādāts plāns:

- Ventas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns;
- Lielupes baseina apgabala apsaimniekošanas plāns;
- Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns;
- Gaujas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns.

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

Zemes politikas pamatnostādnes 2008. – 2014.gadam (Ministru kabineta 2008.gada 13.oktobra rīkojums Nr.613) norāda, ka Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes teritorijās ir izveidojies konflikts starp paaugstinātu pieprasījumu krasta kāpu aizsargioslas un tai piegulošo zemju izmantošanu un tiesību aktos noteiktajiem ierobežojumiem. Piekrastes teritorija šobrīd ir īpaši pieprasīta gan rekreācijas vajadzībām, gan individuālajai apbūvei, līdz ar to, lai nodrošinātu zemes politikas īstenošanu, viens no plānotajiem uzdevumiem ir piekrastes teritorijas apsaimniekošanas pilnveidošana.

Vides politikas pamatnostādnes 2009. – 2015.gadam (apstiprinātas ar Ministru kabineta 2009.gada 31.jūlija rīkojumam Nr.517) uzvērta, ka, lai saglabātu zemi kā ilgtspējīgu resursu, nepieciešams īstenot zemes politiku valsts līmenī un teritorijas plānošanu visos līmeņos, ieskaitot piekrastes integrētu apsaimniekošanu.

Enerģētikas attīstības pamatnostādnes 2007. – 2016.gadam (apstiprinātas ar Ministru kabineta 2006.gada 1.augusta rīkojuma Nr.571) ir norādīts, ka vēja ģeneratoru uzstādīšana jūrā ir veids atjaunojamās enerģijas izmantošanai valstī.

Zivsaimniecības nozares stratēģiskajā plānā 2007. - 2013.gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta 2007.gada 11.aprīļa rīkojumu Nr.201 „Par Zivsaimniecības nozares stratēģisko plānu 2007.–2013.gadam”) identificēta esošā situācija un mērķi, kas sasniedzami zivsaimniecības nozarē, tai skaitā no zivsaimniecības atkarīgo reģionu (t.i. piekrastes daļu, kurās notiek aktīva zivsaimnieciskā darbība), ilgtspējīgā attīstībā.

1.2.5. Reģionālā līmeņa dokumenti

Rīgas plānošanas reģiona telpiskajā (teritorijas) plānojumā 2005. – 2025.gadam (apstiprināts 2007.gada 2.februārī) noteikts, ka piejūras teritorijas, pamatojoties uz kultūrvēsturiskajām un izcilajām dabas vērtībām un resursiem – smilšaino pludmalī, priežu mežu un kāpām, jūras gaisu, ūdeni, balneoloģiskajiem resursiem – ārstnieciskajām dūņām un minerālūdeņiem, jāattīsta kā rekreācijas un tūrisma teritorijas ar nelieliem, ainavas mērogam atbilstošiem (nepārsniedzot priežu galotnes) objektiem un infrastruktūru, ievērojot vides aizsardzības prasības un ņemot vērā vides riskus – jūras krasta eroziju, zemo teritoriju applūšanu u.c. un nodrošinot kvalitatīvus dzīves apstākļus vietējiem iedzīvotājiem un atpūtu rekreantiem. Piekrastē īpašu uzmanību jāpievērš vietējai identitātei un vides kvalitātei. Rīgas jūras līča piekraste reģiona robežās pēc urbanizācijas līmeņa ir sadalāma divās atšķirīgās apakštelpās. Abās telpās prioritāte ir ilgtspējīga piekrastes attīstība, sabalansējot vides aizsardzības, sociālās, ekonomiskās un kultūrvides attīstības intereses, tomēr katrā izdalītajā apakštelpā atšķiras paredzētās prioritārās funkcijas un attīstības nosacījumi.

Kurzemes plānošanas reģiona telpiskajā (teritorijas) plānojumā 2006. – 2026.gadam (apstiprināts 2008.gada 9.janvārī) piekraste ir definēta kā daudzfunkcionāla teritorija, kas izdalāma kā īpašs attīstības apakšreģions. Par tā robežām jāvienojas, ņemot vērā gan dabas aizsardzības, gan attīstības apsvērumus. Plānojumā noteikts, ka piekrastei jāizstrādā integrētais attīstības plāns/plānojums.

1.2.7. Vietēja līmeņa plānošanas dokumenti

Piekrastes teritorijā ir četras republikas pilsētu un trīspadsmit novadu pašvaldības. Novadi tika izveidoti, apvienojoties pagastiem, pilsētām vai pagastiem un pilsētām. Novadā apvienotie pagasti un pilsētas saglabā nosaukumus, kas bijas pirms apvienošanās. Visiem piekrastes teritorijas novadu pagastiem, novadu pilsētām, kā arī republikas pilsētām ir

izstrādāti teritorijas plānojumi. 2.tabulā sniegts izstrādāto teritorijas plānojumu darbības laiks.

2. tabula. Piekrastes pašvaldību¹ teritorijas plānojumi un to darbības laiks*

Teritorija	Teritorijas plānojumu darbības laiks
Salacgrīvas novads	
Ainažu pagasts (Ainažu pilsēta ar lauku teritoriju)	2005. – 2017.
Ainažu pilsēta (Ainažu pilsēta ar lauku teritoriju)**	2005. – 2017.
Liepupes pagasts	2008. – 2020.
Salacgrīvas pagasts (Salacgrīvas pilsēta ar lauku teritoriju)**	2005. – 2014.
Salacgrīvas pils (Salacgrīvas pilsēta ar lauku teritoriju)**	2005. – 2014.
Limbažu novads	
Limbažu pilsēta	2004. – 2016.
Limbažu pagasts	2005. – 2017.
Pāles pagasts	2006. – 2018.
Skultes pagasts***	2006. – 2018.
Katvaru pagasta	2006. – 2018.
Umurgas pagasts	2005. – 2017.
Vidrižu pagasts	2006. – 2018.
Viļķenes pagasts	2006. – 2018.
Saulkrastu novads	
Saulkrastu pagasts (Saulkrastu pilsēta ar lauku teritoriju)**	2003. – 2015.
Saulkrastu pilsēta (Saulkrastu pilsēta ar lauku teritoriju)**	2003. – 2015.
Carnikavas novads	2005. – 2017.
Engures novads	
Engures pagasts	2003. – 2015.
Lapmežciema pagasts (Lapmežciema novads)**	2009. – 2020.
Smārdes pagasts	2006. – 2018.
Rojas novads	
Rojas pagasts***	1999. – 2011.
Mērsraga pagasts***	2005. – 2017.
Dundagas novads	

¹ 2010.gada dati

* Saskaņā ar Teritorijas plānošanas likuma pārejas noteikumu 13.pantā noteikto, jaunizveidotās novada domes apstiprina ar saistošajiem noteikumiem novada pašvaldības teritorijā ietilpstošo bijušo vietējo pašvaldību (novada teritoriālo vienību) teritorijas plānojumus. Līdz teritorijas plānojumu apstiprināšanai ir spēkā novadu veidojošo bijušo vietējo pašvaldību saistošie noteikumi par teritorijas plānojumu un detālplānojumu apstiprināšanu.

** Novadu teritoriālās vienības, kas robežojas ar jūru.

Teritorija	Teritorijas plānojumu darbības laiks
Kolkas pagasts	2003. – 2012.
Dundagas pagasts	2004. – 2016.
Ventspils novads	
Ances pagasts**	2008. – 2020.
Tārgales pagasts	2008. – 2020.
Vārves pagasts	2004. – 2016.
Užavas pagasts	2005. – 2017.
Jūrkalnes pagasts	2003. – 2015.
Piltenes pagasts (Piltenes pilsēta ar lauku teritoriju)	2008. – 2020.
Piltenes pilsēta (Piltenes pilsēta ar lauku teritoriju)	2008. – 2020.
Popes pagasts	2007. – 2019.
Puzes pagasts	2010. – 2022.
Ugāles pagasts	2008. – 2020.
Usmas pagasts	2009. – 2021
Zīru pagasts	2008. – 2020.
Zlēku pagasts	2007. – 2019.
Pāvilostas novads	
Pāvilostas pilsēta**	2008. – 2020.
Sakas pagasts	2007. – 2019.
Vērgales pagasts**	2007. – 2019.
Grobiņas novads	
Medzes pagasts	2005. – 2017.
Bārtas pagasts	2007. – 2019.
Gaviezes pagasts	2007. – 2019.
Grobiņas pagasts	2006. – 2018.
Grobiņas pilsēta	2006. – 2018.
Nīcas novads	
Nīcas pagasts**	2007. – 2019.
Otaņķu pagasts	2007. – 2019.
Rucavas novads	
Rucavas pagasts	2000. – 2012.
Dunikas pagasts	2007. – 2019.
Rīga	2006. – 2018.
Jūrmala	2009. – 2021.
Ventspils	2006. – 2018.
Liepāja	1996. – 2008.

** Novadu teritoriālās vienības, kas robežojas ar jūru.

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

2. Vides pārskata sagatavošanas procedūra, metodes un iesaistītās institūcijas, sabiedrības līdzdalība un rezultāti

Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 4.panta trešā daļa un Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 "Kārtība kādā veicams uz vidi stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums" 2.punkta 2.1.1.apakšpunkts nosaka, ka nozaru politikas pamatnostādņem ir jāveic SIVN.

SIVN ir sistemātisks process, lai politikas plānošanas dokumenta izstrādes gaitā novērtētu to, kādu ietekmi uz vidi varētu radīt plānoto dokumentu īstenošana. Šī procesa gaitā, izvērtējot dokumenta iespējamo ietekmi uz vidi, var paredzēt pasākumus, lai novērstu vai mazinātu dokumenta īstenošanas negatīvās ietekmes, tādējādi uzlabojot tā kvalitāti. SIVN procesa un Vides pārskata sagatavošanā ir izmantota metodika, kas balstīta uz PTAP atbilstības vērtējumu vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības principiem, mērķu, uzdevumu un ietekmju vērtējumu.

SIVN mērķis ir pilnveidot PTAP, nodrošinot, ka PTAP iespējamā ietekme uz vidi to īstenošanas laikā tiktu savlaicīgi noteikta, kā arī ņemta vērā PTAP apstiprināšanas un ieviešanas laikā. Bez tam SIVN uzdevums ir sniegt sabiedrībai informāciju par PTAP izstrādes, apstiprināšanas un īstenošanas procesu, kā arī aicināt sabiedrību izteikt savu viedokli. Tiesību aktu prasības paredz SIVN procesa ietvaros sagatavot Vides pārskatu, kurā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumenta iespējamo būtisko ietekmi uz vidi un iespējamās alternatīvas, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta.

Vides pārskata projekta sagatavošanai tika izmantota RAPLM un VIDM rīcībā esošā informācija, virkne pētījumu par vides stāvokli piekrastes teritorijā, kā arī dažādu nozaru specifiskā informācija, atskaites un pārskati. Tāpat tika izmantota starptautiskajā tīmeklī pieejamā informācija. Novērtējuma veikšanā tika apkopoti pieejamie dati, veikta iegūtās informācijas un datu analīze un vērtēšana, ņemot vērā starptautiskos, nacionālos un reģionālos vides aizsardzības mērķus, normatīvo aktu prasības un PTAP iekļauto informāciju. Vides pārskata izstrādes laikā notika konsultācijas ar Vides pārraudzības valsts biroju.

Vides pārskata izstrādes laikā izstrādātājs nesastapās ar nepārvarāmām problēmām informācijas ieguvē, jo visas iesaistītās puses bija ieinteresētas Vides pārskata sagatavošanā.

Pēc novērtējuma sagatavošanas, Vides pārskata projekts saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 "Kārtība kādā veicams uz vidi stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums" 5.daļā noteiktajām prasībām, tika nodots sabiedriskai apspriešanai un iesniegts Vides pārraudzības valsts biroja noteiktajām institūcijām: Zemkopības ministrijai, Satiksmes ministrijai, Ekonomikas ministrijai, Veselības ministrijai, Latvijas pašvaldību savienībai un Vides konsultatīvajai padomei pie VIDM.

Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana tika organizēta kopā ar PTAP izsludināšanu Valsts sekretāru sanāksmē un PTAP sabiedrisko apspriešanu, kas notika laika posmā no 2010.gada 29.aprīļa līdz 7.jūnijam. Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu tika nosūtīts Vides pārraudzības valsts birojam, 2010.gada 29.aprīlī publicēts laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” (Latvijas Vēstnesis 2010, Nr.68), kā arī publicēts RAPLM interneta mājaslapā www.raplm.gov.lv, kur iedzīvotājiem tika dota iespēja iepazīties gan ar Vides pārskata, gan PTAP projekta materiāliem.

Priekšlikumi no iedzīvotājiem par Vides pārskata projektu tika saņemti tikai no Jūrmalas pilsētas Domes. Institūciju un sabiedrības saņemtie priekšlikumi un atsauksmes ir apkopoti un iespēju robežās ņemti vērā, pilnveidojot Vides pārskata un PTAP projektu (skat. pielikumu Nr.1).

Saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 28.augusta noteikumos Nr.970 „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā” noteikto kārtību, sabiedrībai bija iespējams līdzdarboties PTAP izstrādē:

- Izsakot priekšlikumus par Baltijas jūras piekrastes telpisko attīstību RAPLM interneta mājas lapā (www.raplm.gov.lv);
- Piedaloties PTAP projekta publiskajā apspriešanā pēc PTAP projekta izsludināšanas Valsts sekretāru sanāsmē;
- Sniedzot rakstiskus priekšlikumus un atsauksmes RAPLM par Vides pārskata projektu.

3. Esošā vides stāvokļa apraksts

3.1. Teritorijas vispārējs raksturojums

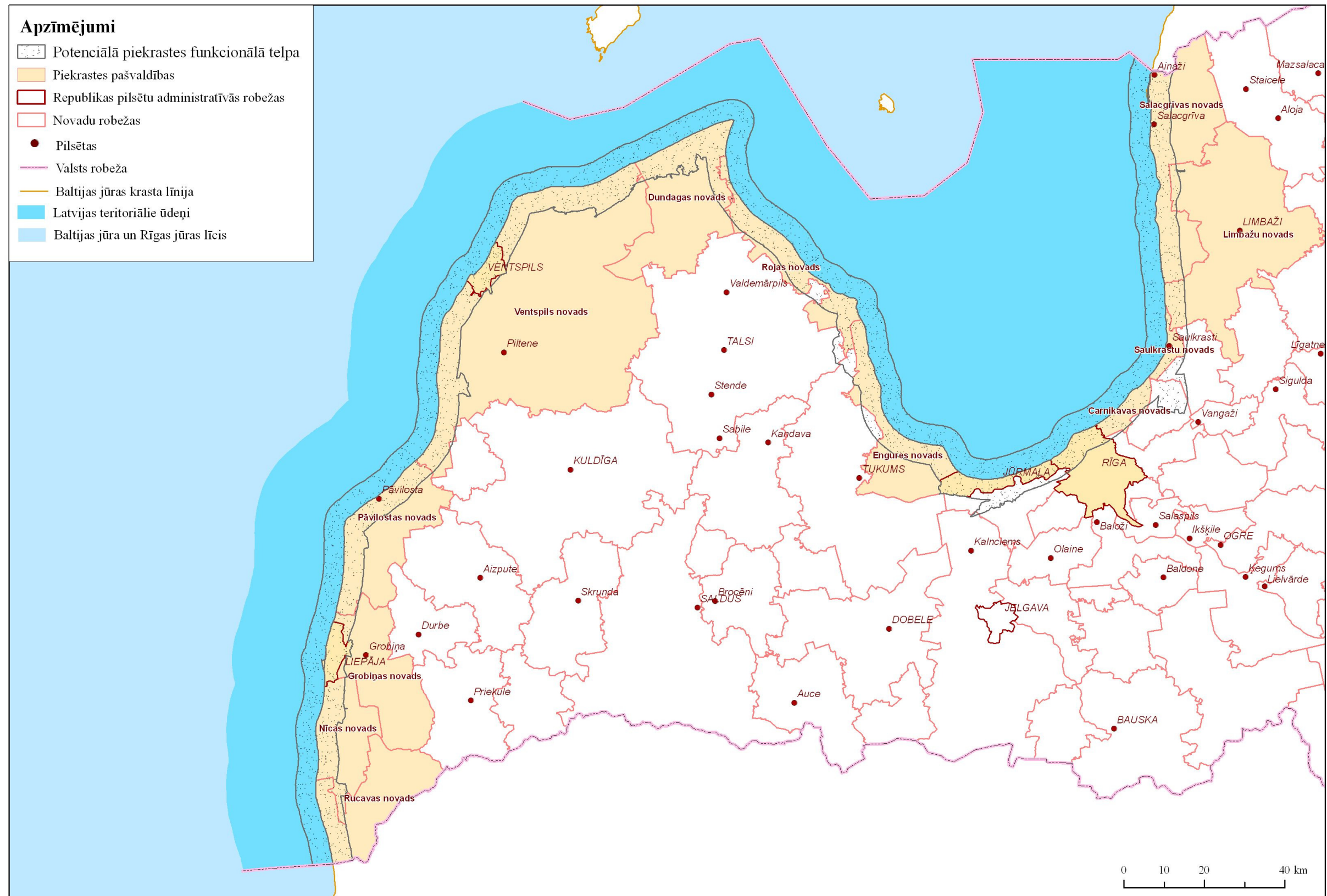
Piekraste PTAP izpratnē ir Baltijas jūras un sauszemes saskares josla, kurā norit jūras krasta ģeoloģiskie procesi (erozija un akumulācija), vērojama savdabīga jūras un krasta ainava, ko veido pludmale, stāvkrasti, upju grīvas, jūrmalas pļavas, kāpas, lagūnu ezeri, bākas, moli, ostas, ostu pilsētas, ciemi un viensētas, kur dzīvesveids (zveja jūrā, zivju apstrāde, jūraszāļu vākšana) un kultūras mantojums (apbūve, dialekti, tradīcijas u.c.) atšķiras no iekšzemes. Piekrastes platums katrā vietā var būt atšķirīgs, taču tās izmantošana ir cieši saistīta ar plašāku apkārtējo telpu. Šī apkārtējā telpa, kuras sociālie, ekonomiskie vai vides procesi ir vai nākotnē var tikt funkcionāli saistīti ar piekrastes joslu, PTAP izpratnē ir **piekrastes funkcionālā telpa vai piekrastes mērķteritorija**. Tās uzdevums - nodrošināt piekrastes unikālo resursu saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu.

Piekrastes funkcionālās telpas noteikšana ir viens no PTAP turpmākās rīcības plānojuma uzdevumiem. Vides pārskata izstrādes laikā, lai rastu iespēju analizēt un salīdzināt datus, kā arī, balstoties uz HELCOM rekomendāciju par to, ka vismaz 3 km sauszemes josla no ūdens līnijas nosakāma kā piekrastes plānošanas zona, kā **piekrastes mērķteritorija (potenciālā piekrastes funkcionālā telpa - PPFT)** tiek izdalīta 5 km josla Latvijas teritoriālajos ūdeņos un 5 km josla sauszemē no ūdens līnijas. Ezeri, pilsētas (izņemot Rīgu), ciemi un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (ĪADT) (izņemot Ķemeru nacionālo parku un Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu) PPFT iekļauti nedalīti (skat. 1.attēlu).

Baltijas jūra ir samērā sekla šelfa jūra (dziļums pārsvarā 40 – 100 m), kas atrodas tektoniskā ieliecē. Jūras gultnes reljefs ir ļoti mainīgs, daudz dziļūdens ieplaku, vagu, kā arī morēnu grēdu atlieku – smilšu un akmeņu sēkļu. Jūras dibena nogulumus veido māla, smilšu un akmeņu morēnu grēdas. Tos daļēji pārklāj mūsdienu nogulumi – dūņas un smiltis, it īpaši dziļūdens ieplakās. Morfoloģiski Baltijas jūru var iedalīt vairākos baeinos, no kuriem galvenie ir pati Baltijas jūra, Rīgas jūras līcis, Somu līcis, Botnijas līcis un pārejas zona no Ziemeļjūras.

Rīgas jūras līci no Baltijas jūras atdala vairākas salas, savienojumu ar jūru veido Irbes un Veinameri (Muhu) šaurums. Rīgas jūras līcis ir devona terīgēno nogulumu (ziemeļu nomalē arī silūra karbonātiežu) virsmas bļodveida ieplaka. Tās vidusdaļā ir nelielais meridionālais Gretagrunda sēklis, kura ziemeļu daļā paceļas Roņu sala. Kvartāra nogulumu segas biezums parasti nepārsniedz 10 metru. Rīgas jūras līča lielāko daļu aizņem plašā Centrālā ieplaka ar samērā līdzenu dibenu (vidējais dziļums ~40 m). Ieplakas rietumos ~13 km uz ziemeļiem no Mērsraga atrodas dziļākā Rīgas jūras līča vieta Mērsraga mulda (dziļums 67 m) (Latvijas daba, 1994).

Latvijas krasta līnijas garums ir aptuveni 496 km, tai skaitā 243 km gar Baltijas jūru no robežas ar Lietuvas Republiku līdz Kolkas ragam un 252 km gar Rīgas jūras līci no Kolkas raga līdz robežai ar Igaunijas Republiku. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta līnija ir visai iztaisnota, bez sīkākiem līčiem, tikai vietām jūrā iesniedzas sauszemes izliekumi – rāgi, piemēram, Akmensrags, Kolkasrags, Mērsrags, Ķurmragi u.c. Atskaitot Kolkasragu, pārējie rāgi ir vāji izteikti.



1. attēls. Piekrastes pašvaldības un potenciālā piekrastes funkcionālā telpa (konceptuāls priekšlikums)

Baltijas jūras krastā no Lietuvas robežas līdz Kolkašas ragam lēzenie akumulatīvie krasti ir 47% un stāvkrasti 33% no krasta līnijas garuma (skat. 3.tabulu). Baltijas jūras piekrastē dominē smilšu pludmales, erozijai pakļautajā stāvkrastu joslā ir grants-smilšu-olū vai smilšu pludmales ar olū piejaukumu. Baltijas jūras krasta ģeoloģiskā uzbūve ir nevienmērīga un mainīga, stāvkrastu vietās ar sarežģītu iežu sagulumu un dažādo ģenēzes nogulumu izplatību. Akumulatīvais Irbes šauruma krasts ar kāpu reljefu ir visvienmērīgākais, bet vissarežģītākie un mainīgākie ir augstie jūras stāvkrasti Labraga ielīcī starp Pāvilstu un Užasvas bāku. Augsto stāvkrastu posmos Ziemupē, Ulmalē, Jūrkalnē un Melnragā kraujās atsedzas starpledus laikmeta jūras nogulumi (māli, aleirīti), bet zemo akumulatīvo krastu posmos (Nida, Pape, Sārnate, Liepāja – Šķēde) pludmalē un krastā atsedzas seno lagūnu nogulumi (sapropelis, ezermais, kūdra).

Rīgas jūras līča krastā lēzenie akumulatīvie krasti ir 58% un stāvkrasti 23% no kopējās krasta līnijas garuma (skat. 3.tabulu). Smilšu pludmales Rīgas jūras līča krastā sastopamas dienvidu daļā un Kurzemes krastā ar atsevišķām šaurām grants-smilšu-olū pludmalēm iecirkņos Roja-Kaltene, Mērsrags, Engure. Mērsraga un Bērziema posmā ir pilnīgi vai daļēji apaugušas smilšu pludmales (randu pļavas) ar meldriem un niedrājiem pludmalē un jūrā. Vidzemes krastā no Skultes līdz Vitrupei ir šauras grants-smilšu-olū pludmales ar laukakmeņiem un laukakmeņu klājieniem uz zemesragiem. No Vitrupes līdz Ainažiem ir smilšainas, daļēji apaugušas pludmales, no Kuivižiem līdz Ainažiem – pļavu pludmales (randu pļavas) (Eberhards, J.Lapinskis, 2008).

Rīgas jūras līča krastam ir trīs atšķirīgas ģeoloģiskās daļas: 1) lēzenais Kurzemes krasts, kur dominē smilšainie jūras un eolie nogulumi ar morēnmāla un devona klintsiežu nelieliem atsegumiem (raibi māli, smilšakmens starpkārtas) Rojas – Kaltenes, Mērsraga – Bērziema, Engures un Ragciema apkārtnē. 2) Akumulatīvais vienvēidīgais līča dienvidu krasts ar kāpām no Jūrmalas līdz Lilastei. 3) Mainīgais un pēc ģeoloģiskās uzbūves daudzveidīgais krasts no Skultes līdz Ainažiem, kur var izdalīt trīs galvenos krasta iecirkņus: no Skultes līdz Tūjai 2-4 m augsts morēnmāla stāvkrasts, no Tūjas līdz Vitrupei ir 3-5 m augstie klintsiežu stāvkrasti ar devona smilšakmens, māla un aleirolīta atsegumiem (Tūja, Ķurmragas, Veczemju klintis), savukārt no Vitrupes līdz Ainažiem izveidojušies lēzenie krasti.

3. tabula. Piekrastes krastu morfoloģija (vienkāršots sadalījums)¹

Piekrastes daļa	Lēzenie akumulatīvie krasti	Stāvkrasti	Citi
Baltijas jūras krasts	47%	33%	20%
Rīgas jūras līča krasts	58%	23%	19%
Visa Latvijas krasta līnija	53%	28%	19%

Klimats PPFT ir maigāks nekā citur Latvijā – tas ir mēreni silts un mitrs ar izteiktu jūras ietekmi. Ziemas ir maigas, mākoņainas, ar nepastāvīgu sniega segu, biežiem atkušņiem un miglu. Nokrišņu daudzums gadā ir ap 700 - 800 mm. Bez sala periods ilgst aptuveni 170 - 175 dienas un tas ir visgarākais Latvijā. Piekrastē ir lielāks vēja ātrums (vidēji 5,5 m/s) nekā teritorijās, kas atrodas tālāk no jūras. Valdošie ir dienvidrietumu, rietumu vēji.

¹ G. Eberhards, J.Lapinskis, 2008. „Klimata maiņas ietekme uz Latvijas ūdeņu vidi” atlants “Baltijas jūras Latvijas krasta procesi”

PPFT dienviddaļā (pie Liepājas) vidējā temperatūra vasarā ir +16,8°C un ziemā -2,6°C, Rīgā vidējā temperatūra vasarā ir +17,1°C un ziemā -5,0°C, turpretī ziemeļdaļā (Ainažos) - vasarā vidējā gaisa temperatūra ir +16,8°C un ziemā -4,0°C.

3.1.1. Teritorijas sociāli – ekonomiskais raksturojums

Sociāli ekonomiskais raksturojums dots pašvaldībām, kuru administratīvās teritorijas robežojas ar Baltijas jūru un Rīgas jūras līci. Šīs pašvaldības PTAP ir definētas kā **piekrastes pašvaldības**.

Par piekrastes pašvaldībām 2010.gadā uzskatāmi divpadsmit novadi un četras republikas pilsētas – Rīga (daļa no pilsētas, kas atrodas 5 km zonā no krasta līnijas – ap 71 km² jeb 23,5% pilsētas teritorijas), Jūrmala, Liepāja un Ventspils, kuru kopplatība ir 8 108 km². Šajās pašvaldībās dzīvo 989,5 tūkstoši jeb 44% no visiem Latvijas iedzīvotājiem. Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes sniegtajiem datiem, aptuveni 10% no kopējā piekrastes pašvaldību iedzīvotāju skaita dzīvo novados, bet lielākā daļa (90%) iedzīvotāju – 4 republikas pilsētās. PPFT atrodas 77 ciemi un 8 pilsētas, no kurām 4 ir republikas nozīmes pilsētas (skat 4.tabulu).

4. tabula. Piekrastes pašvaldības¹, to platības un novados ietilpstošie ciemi un pilsētas

Piekrastes novadi un republikas pilsētas (km ²)	Piekrastes novados ietilpstošie ciemi un pilsētas (potenciālajā piekrastes funkcionālajā telpā)
Rucavas novads (448,6)	Nida Pape
Nīcas novads (350,8)	Grīnavīti Pēkone Klampjuciems Bernāti Jūrmalciems
Liepājas pilsēta (60,4)	
Grobiņas novads (490,2)	Medze Šķēde
Pāvilostas novads (515,2)	Saraiķi Ziemupe Akmensrags Strante Pāvilostas pilsēta Ulmale Labrags
Ventspils novads (2462,3)	Jūrkalne Ošvalki Užava Lībciems Vendzava Sārnate Cīrpstene

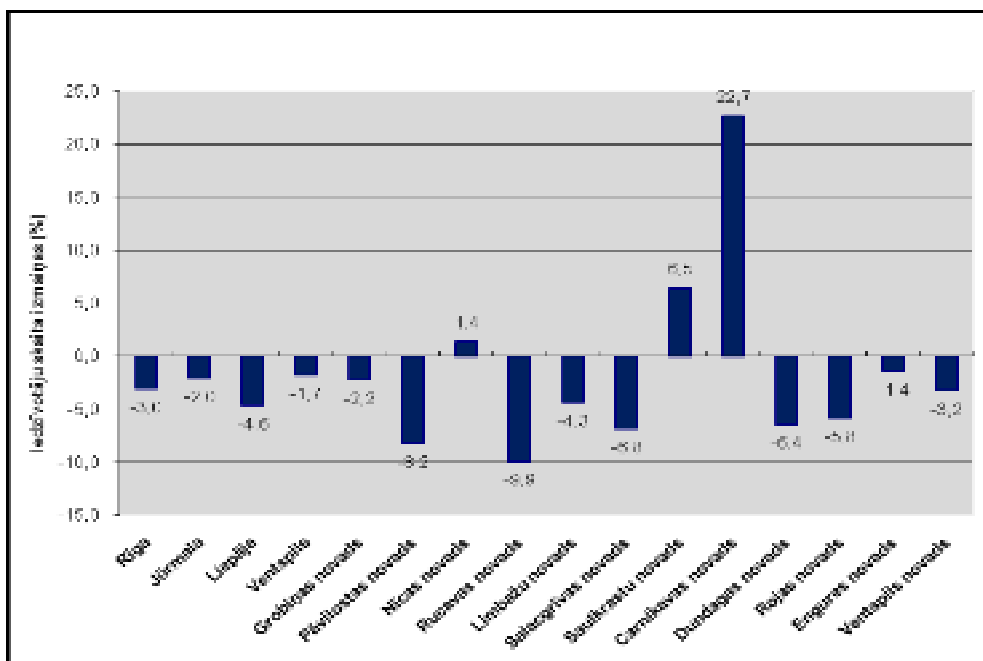
¹ 2010. gada dati

Piekrastes novadi un republikas pilsētas (km²)	Piekrastes novados ietilpstošie ciemi un pilsētas (potenciālajā piekrastes funkcionālajā telpā)
	Jaunciems
	Liepene
	Jaunupe
	Ovīši
	Lūžņa
	Miķeļtornis
	Lielirbe
Ventspils pilsēta (55,4)	
Dundaga novads (675,6)	Sīkrags
	Mazirbe
	Košrags
	Pitrags
	Saunags
	Vaide
	Uši
	Kolka*
Rojas novads (309,5)	Aizklāņi
	Melnšils
	Pūrciems
	Ģipka
	Žocene
	Rude
	Kaltene
	Valgalciems
	Roja
	Rude
	Upesgrīva
	Mērsrags
	Engures (397,9)
Abragciems	
Engure	
Ķesterciems	
Pļieņciems	
Apšuciems	
Klapkalciems	
Ragaciems	
Lapmežciems	
Bigauņciems	
Antiņciems	
Čaukiems	
Jūrmalas pilsēta (100)	
Rīgas pilsēta (307, 71 PPFT)	

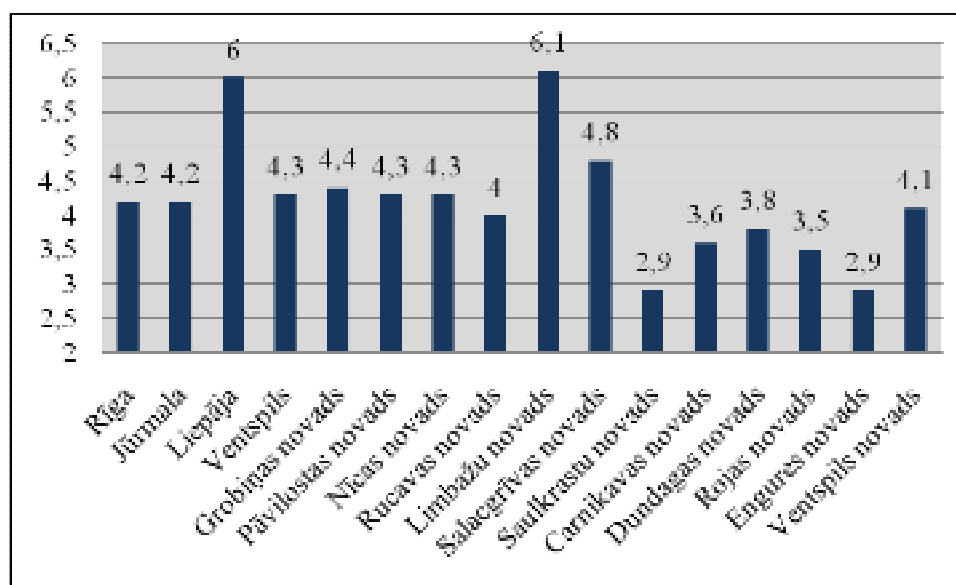
Piekrastes novadi un republikas pilsētas (km²)	Piekrastes novados ietilpstošie ciemi un pilsētas (potenciālajā piekrastes funkcionālajā telpā)
Carnikavas novads (80,2)	Kalngale
	Garciems
	Garupe
	Carnikava
	Gauja
	Lilaste
Saulkrastu novads (47,4)	Lilaste
	Zvejniekiems
	Bātciems
	Saulkrastu pilsēta
Limbažu novads (1170,9)	Vārzas
	Ziemeļblāzma
Salacgrīvas novads (637,6)	Vitrupe
	Lāņi
	Svētciems
	Salacgrīvas pilsēta
	Ainažu pilsēta
	Tūja
	Lembuži

Nemot vērā kopējo tendenci iedzīvotāju skaitam samazināties (skat. 2.attēlu) ir pamats uzskatīt, ka ievērojama pastāvīgo iedzīvotāju skaita palielināšanās piekrastes pašvaldībās līdz 2017.gadam nav sagaidāma. Iedzīvotāju skaita samazināšanos lielākoties ietekmē divi faktori – mirstības pārsvars pār dzimstību un cilvēku pārvietošanās uz lielpilsētām, to piepilsētu teritorijām un ārvalstīm. Pozitīvas iedzīvotāju skaita izmaiņas laika periodā no 2004.gada līdz 2009.gadam vērojamas Saulkrastu (+6,5%) un Carnikavas (+22,7%) novados, kas skaidrojams ar to atrašanās vietu tuvu Rīgai. Savukārt visnegatīvākās iedzīvotāju skaita izmaiņas vērojama Rucavas (-9,9%) un Pāvilostas novadā (-8,2%).

3.attēlā attēlota bezdarba statistika (uz 01.01.2009.) piekrastes novados un pilsētās. Augstākais bezdarba līmenis piekrastes pašvaldību vidū ir Limbažu novadā – 6,1%. Lielo pilsētu vidū vislielākais un otrais augstākais visu piekrastes pašvaldību vidū bezdarbs ir konstatēts Liepājas pilsētā (6%). Zemākais bezdarba līmenis – 2,9 % konstatēts Saulkrastu un Engures novados, kas saistīts ar Rīgas un Jūrmalas pilsētu tuvumu.



3. attēls. Iedzīvotāju skaita procentuālās izmaiņas piekrastes pašvaldībās no 2004.-2009.gada.¹



3. attēls. Bezdarba līmenis (%) piekrastes pašvaldībās 2009. gada 1.janvārī.²

3.2. Virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāte un ietekmējošie faktori

PPFT savu tecējumu sāk tikai ļoti sīkas upītes, savukārt to šķērso Latvijas lielāko upju (Ventas, Lielupes, Daugavas, Gaujas un Salacas) lejteces, kas ietek Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī. Upju tecējums piekrastē ir lēns, ielejas seklas, upes bieži likumo (meandrē).

¹ Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

² Avots: Valsts Reģionālās Attīstības aģentūra

Raksturīgi, ka valdošo vēju un jūras sanešu kustības rezultātā vairākām upēm ietekas jūrā ir novirzītas pa labi.

PPFT ir samērā daudz ezeru. Tie pārsvarā ir sekli, daļēji aizauguši, ar pārpurvotiem krastiem. Lielākie no tiem ir no jūras atdalīti seni līči - lagūnas. Piekrastes lielākie ezeri ir - Papes, Liepājas, Tosmares, Engures, Kaņieris un Babītes ezeri.

Saskaņā ar Ūdens struktūrdirektīvas iedalījumu PPFT atrodas četros Upju baseinu apgabalos – Ventas, Lielupes, Daugavas un Gaujas. Šajos baseinos tiek izdalīti gan virszemes, gan piekrastes, gan pārejas ūdensobjekti (ŪO). Visi ŪO, kuri atrodas jeb ir saistīti ar PPFT ir parādīti 4.attēlā. Kopumā ar PPFT ir saistīti 61 virszemes, 6 piekrastes un 1 pārejas ŪO. 5. tabulā tiek sniegts virszemes, kā arī Baltijas jūras un Rīgas jūras līča ŪO saraksts ar kodiem, to nosaukumi un ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls (Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni 2010. – 2015.gadam, apstiprināti 21.12.2009.).

3.2.1. Baltijas jūra un Rīgas jūras līcis

Baltijas jūras ekosistēma ir ļoti jutīga, ko nosaka dabīgie apstākļi un slodze, ko rada tās sateces baseinā dzīvojošo un strādājošo 85 miljonu cilvēku darbība. Pēdējās desmitgadēs ūdens apmaiņa starp Baltijas un Ziemeļjūru samazinās, kas varētu būt saistīts ar liela mēroga klimatisko apstākļu izmaiņām. Cilvēka saimnieciskā darbība dažādā veidā apdraud ap 90% Baltijas jūras ekosistēmu, sugu un biotopu. Ir aktualizējies jauna problēma - invazīvo sugu parādīšanās. Šobrīd Baltijas jūrā ir konstatētas aptuveni 100 svešzemju sugu no kurām Latvijas piekrastes ūdeņos ir sastopamas tikai 2, bet Rīgas jūras līcī vairāk nekā 20 invazīvās sugas. To veicina arī klimata izmaiņas, kā rezultātā jūras ūdens kļūst siltāks un samazinās tā sāļums.

Jūras transportam ir tieša ietekme uz jūras vidi, kas izpaužas kā naftas, tās produktu un kuģu radīto notekūdeņu neatļautas noplūdes, svešzemju sugu ieviešana ar kuģu balasta ūdeņiem, kuģu avāriju izraisītās naftas un bīstamo ķīmisko vielu noplūdes. Problēma ir arī kuģu pretapauguma krāsu ietekme uz vidi. Alvas organiskie savienojumi (TBT), ko lieto kuģu pretapauguma krāsās, atrasti sedimentos un organismos Baltijas jūras rietumu daļā, kur novēroti dažu sugu reproduktīvās sistēmas bojājumi.

Latvijas piekrastē un it īpaši Rīgas jūras līcī ūdens kvalitāte ir būtiski uzlabojusies, arī zilaļģu ziedēšana novērojama arvien retāk jau kopš 1990.gadu vidus. Pateicoties īstenotajiem vides investīciju projektiem, labāko pieejamo tehnoloģiju ieviešanai ražošanā un lauksaimniecībā, kā arī tam, ka pēdējās desmitgadēs ievērojami samazinājusies lauksaimnieciskās darbības intensitāte, Latvijai izdevies sasniegt ievērojamu biogēnu slodzes samazinājumu: kopējā slāpekļa slodze samazinājusies par aptuveni 55%, bet fosfora par 45%. Šī samazinājuma tendence kopumā turpinās. Mazāk par pusi (44%) biogēnu slodzes, kas nonāk jūrā no Latvijas teritorijas, rodas mūsu valstī. Lielākā daļa no slodzes uz Rīgas jūras līci veidojas Baltkrievijā un Krievijā, kā arī Lietuvā (VIDM informatīvais ziņojums Ministru kabinetam par HELCOM "Baltijas jūras rīcības plāna apstiprināšanu, 2007).

Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē ir izdalīti 7 ŪO (skat. 5.tabulu un 4.attēlu).

5.tabula. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ūdensobjektu kodī, nosaukumi un ekoloģiskā kvalitāte

Nr.p.k.	Ūdensobjekta kods	Ūdensobjekta nosaukums	Ekoloģiskā kvalitāte
Ventas upju baseinu apgabals			
1.	Objekts A	Baltijas jūras dienvidaustrumu atklātais akmeņainais krasts	Slikta
2.	Objekts B	Baltijas jūras dienvidaustrumu atklātais smilšainais krasts	Vidēja
3.	Objekts C	Rīgas jūras līča mēreni atklātais smilšainais krasts	Vidēja
4.	Objekts D	Rīgas jūras līča mēreni atklātais akmeņainais krasts	Slikta
5.	Objekts E	Rīgas jūras līča mēreni atklātais smilšainais krasts	Slikta
Gaujas upju baseinu apgabals			
6.	Objekts F	Rīgas jūras līča mēreni atklātais akmeņainais krasts	Slikta
7.	Pārejas ūdensobjekts	Rīgas jūras līča pārejas ūdeņi (pārejas ūdensobjekts ietilpst Gaujas, Daugavas un Lielupes upju baseinu apgabalā)	Vidēja

Atbilstoši ekoloģiskās kvalitātes klasēm, kuras nosaka Direktīva (2000/60/EK), ekoloģiskā kvalitāte pārejas tipa ŪO vērtējama kā vidēja, piekrastes objektos A, D, E, F ekoloģiskā kvalitāte ir novērtēta kā slikta un ūdensobjektos B un C – vidēja, savukārt, ķīmiskā kvalitāte visos minētajos ŪO vērtēta kā laba. Visos Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ūdensobjektos labu ekoloģisko kvalitāti paredzēts sasniegt pēc 2015.gada, mērķu sasniegšanas pagarinājuma termiņš noteikts līdz 2021.gadam.

Ekoloģisko kvalitāti Rīgas jūras līča Vidzemes piekrastē (objekts F) lielā mērā nosaka ūdensobjektu izvietojums, jo no dienvidu puses to ietekmē pārejas ūdensobjekta ūdeņi ar būtiski lielākām hlorofila un biogēnu koncentrācijām, kuras nosaka trīs Latvijas lielākās upes, bet ziemeļu daļā – Pērnavas līča ūdeņi pārrobežu pārneses veidā.

Sabiedrības veselības aģentūras¹ (SVA) „Pārskatā par peldvietu ūdens kvalitāti 2008.gada peld sezonā” secinājumos norādīts: „Jūras peldvietu mikrobioloģiskā kvalitāte Kurzemes piekrastes un Jūrmalas pludmales peldvietās kopumā ir laba, bet Vidzemes jūrmalā 3 peldvietu (Ainaži, Salacgrīva, Tūja) kvalitāte neatbilst prasībām ilglaicīgā perspektīvā, respektīvi, pastāv draudi, ka to ūdens kvalitāte nav stabila un ir iespējama epizodiska ūdens kvalitātes pasliktināšanās (skat. 6.tabulu).

¹ Saskaņā ar 29.07.2009. Ministru kabineta rīkojumu Nr. 509 „Par Veselības ministrijas padotībā esošo valsts pārvaldes iestāžu reorganizāciju” ar 2009.gada 1.septembri beidz pastāvēt valsts aģentūra "Sabiedrības veselības aģentūra" un tās funkcijas tiek sadalītas starp Veselības ministriju, Veselības inspekciju, valsts aģentūru "Latvijas infektoloģijas centrs", Katastrofu medicīnas centru un Veselības ekonomikas institūtu.

Vidzemes jūrmalas peldvietu ūdens kvalitātes problēmas bija vērojamas arī iepriekšējos gados. Tas ir izskaidrojams galvenokārt ar Rīgas un citu lielo pilsētu antropogēno ietekmi un ūdens straumju raksturu Rīgas jūras līcī.

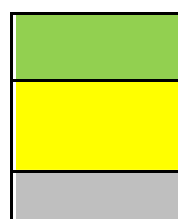
Peldvietu ūdeņu kvalitātes noteikšanai tiek ņemti paraugi visās Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes peldvietās, kas noteiktas ar Ministru kabineta 2010.gada 6.aprīļa noteikumos Nr.341 „Peldvietu izveidošanas un uzturēšanas kārtība” un Ministru kabineta 2008.gada 7.jūlija noteikumi Nr.523 "Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai".

6. tabula. Peldvietu ūdens kvalitāte piekrastē 2003.-2008.gadam¹

	Pašvaldība	Peldvieta	Peldvietu atbilstība ilglaicīgās mikrobioloģijas kvalitātes prasībām, atbilstoši ES direktīvas 76/160/EEC prasībām					
			2003	2004	2005	2006	2007	2008
1.	Jūrmala	Asari						
2.		Bulduri				40%		
3.		Dubulti				30%		
4.		Dzintari						
5.		Jaunķemeri						
6.		Kauguri						
7.		Lielupe						
8.		Majori						
9.		Melluži						
10.		Pumpuri						
11.		Vaivari						
12.	Rīga	Vakarbuļļi			45%	70%		
13.		Vecāķi	25%	40%	55%	40%	30%	
14.		Buļļu salas pludmale				80%		
15.	Saulkrastu novads	Saulkrastu centrs	33%		64%	30%	30%	
16.		Pie glābšanas stacijas		50%	45%	30%		
17.		Pabaži	42%	60%	45%	30%		
18.		Inčupe	33%	60%	36%	30%		
19.		Zvejniekiem s		30%	50%			
20.	Liepāja	Dienvidrietu mu pludmale						
21.		Pludmale pie stadiona						
22.		Karostas pludmale			27%			
23.	Nīcas	Bernāti						

¹ Avots: Sabiedrības Veselības aģentūra

	Pašvaldība	Peldvieta	Peldvietu atbilstība ilglaicīgās mikrobioloģijas kvalitātes prasībām, atbilstoši ES direktīvas 76/160/EEC prasībām					
			2003	2004	2005	2006	2007	2008
	novads							
24.	Rucavas novads	Pape						
25.	Pāvilostas novads	Ziemupe						
26.		Pie Jūrakmens						
27.		Pie mola					30%	30%
28.	Salacgrīvas novads	Ainaži			55%		40%	30%
29.		„Meleku līcis”			36%		30%	
30.		Salacgrīva			55%		30%	40%
31.		Tūja „Jūrasdzeņi”			36%	40%	30%	40%
32.	Limbažu novads	„Lauču akmens”			45%	30%		
33.	Dundagas novads	Kolka			36%			
34.	Rojas novads	Mērsrags			45%			
35.		Upesgrīva			45%			
36.		Roja			55%			
37.	Engures novads	Abragciems						
38.		Apšuciems						
39.		Klapkalciems						
40.		Ķester-ciems						
41.		Ragaciems						
42.	Ventspils	Pilsētas pludmale						
43.		Staldzene						
44.	Ventspils novads	Miķeltornis						
45.		Liepene						
46.		Jūrkalne						



Atbilst mikrobioloģijas prasībām

n% neatbilst mikrobioloģiskās kvalitātes prasībām

Monitorings nav veikts

Peldvietām un jahtu ostām par augstu vides kvalitātes un apsaimniekošanas līmeni tiek piešķirts Zilā Karoga sertifikāts, kas ir pasaulē populārākais tūrisma ekosertifikāts. Zilā Karoga programmu peldvietām un jahtu ostām īsteno starptautiska sabiedriskā organizācija

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

Vides izglītības fonds (Foundation for Environmental Education). Lai iegūtu Zilā Karoga sertifikātu, peldvietām ir jāatbilst attiecīgi 29, bet jahtu ostām - 22 Vides izglītības fonda noteiktiem kritērijiem vides informācijas, ūdens kvalitātes, apsaimniekošanas kvalitātes, servisa un drošības jomās. PPFT Zilā Karoga sertifikāts 2009.gadā tika piešķirts 8 peldvietām (Jaunķemeri, Majori, Liepājas pludmale pie stadiona, Liepājas dienvidrietumu pludmale, Vakarbulļi, Engures novada Abragciems, Ventspils pludmale) un divām jahtu ostām (Liepājas jahtu centrs un Pāvilosta).

3.2.2. Virszemes ūdeņi

Saskaņā ar Ūdens struktūrdirektīvas iedalījumu, PTAP kontekstā tiek aprakstīti 61 upju un ezeru virszemes ūdensobjekti (skat. 7.tabulu un 4.attēlu)¹. Jāatzīmē, ka, tiek ņemti vērā ŪO plašākā zonā, ne tikai PPFT, jo ŪO ir cieši saistīti savā starpā kā hidroloģiskas sistēmas.

7. tabula. Upju un ezeru ŪO, kuri saistīti ar PPFT, to nosaukumi un ekoloģiskā kvalitāte

Nr.p.k.	Ūdensobjekta kods	Ūdensobjekta nosaukums	Ekoloģiskā kvalitāte
Gaujas upju baseinu apgabals			
1.	G201	Gauja	Laba
2.	G257	Rīgas j.l. (Daugava-Gauja)	Laba
3.	G260	Lilaste	Laba
4.	G262**	Pēterupe	Vidēja
5.	G263	Ķīšupe	Laba
6.	G264*	Aģe	Vidēja
7.	G265	Rīgas j.l.	Laba
8.	G266	Vitrupe	Laba
9.	G267	Rīgas j.l.	Vidēja
10.	G268*	Svētupe	Slikta
11.	G301*	Salaca	Laba
12.	G324	Rīgas j.l. (Salaca - Igaunijas rob.)	Augsta
13.	E214	Lilastes ezers	Laba
14.	E213	Dūņezers	Laba
Daugavas upju baseinu apgabals			
15.	D400 SP	Daugava	Laba
16.	D401	Mīlgrāvis - Jugla	Laba
17.	D413 SP*	Daugava	Vidēja
18.	E044**	Mazais Baltezers	Slikta
19.	E043**	Lielais Baltezers	Ļoti slikta
20.	E042*	Ķīšezers	Slikta
21.	E045	Juglas ezers	Vidēja
Lielupes upju baseinu apgabals			
22.	L100 SP**	Lielupe	Ļoti slikta

¹ Upju baseinu apsaimniekošanas plāni 2010. – 2015.gadam, apstiprināti 21.12.2009.

** Riska ūdensobjekti, kuros labu kvalitāti paredzēts sasniegt pēc 2015.gada

* Riska ūdensobjekti, kuros labu kvalitāti paredzēts sasniegt līdz 2015.gadam

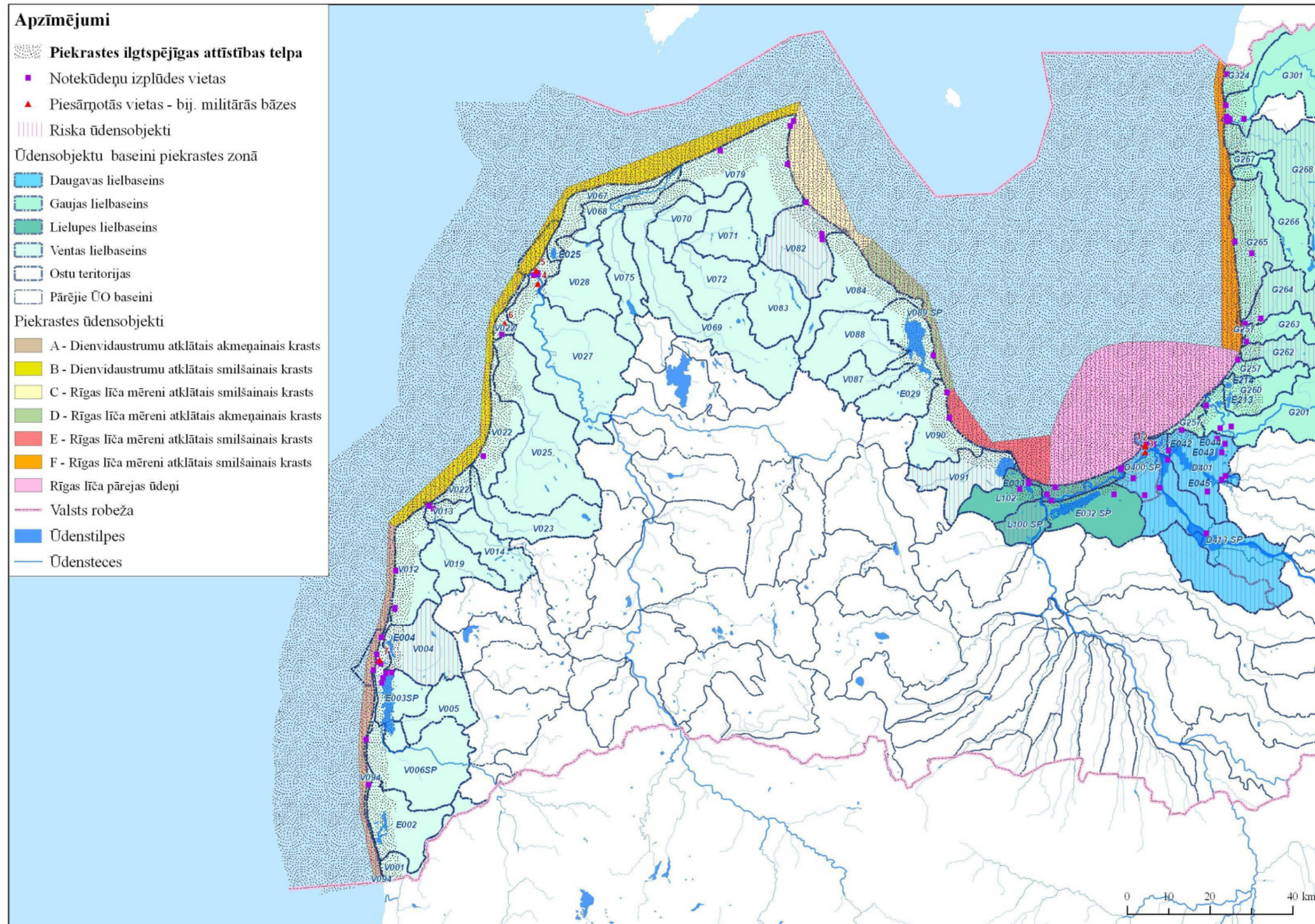
VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

Nr.p.k.	Udensobjekta kods	Udensobjekta nosaukums	Ekoloģiskā kvalitāte
23.	L102	Vecslocene	Labā
24.	E032 SP**	Babītes ezers	Ļoti slikta
25.	E033	Slokas ezers	Labā
Ventas upju baseinu apgabals			
26.	V090	Rīgas j.l. (Mērsraga kan. Sloc.)	Labā
27.	V091*	Slocene	Vidēja
28.	V001	Sventājas baseins	Labā
29.	V004*	Ālande	Ļoti slikta
30.	V005	Otaņķe	Labā
31.	V006 SP	Bārta	Labā
32.	V012	Baltijas j. (Liepājas kanāls-Saka)	Vidēja
33.	V013 SP	Saka	Labā
34.	V014	Tebra	Labā
35.	V019	Durbe	Labā
36.	V022	Baltijas j. (Saka-Venta)	Vidēja
37.	V023	Rīva	Labā
38.	V025	Užava	Augsta
39.	V026	Medupes strauts	Labā
40.	V027*	Venta	Labā
41.	V028	Packule	Labā
42.	V029 SP	Ventspils ostas teritorija	Labā
43.	V067	Baltijas j. (Venta-Irbe)	Labā
44.	V068	Irbe	Labā
45.	V069	Stende	Labā
46.	V070	Lonaste	Labā
47.	V071	Pāce	Labā
48.	V072	Ražupe	Augsta
49.	V075	Rinda	Labā
50.	V079	Baltijas j. (Irbe-Roja)	Labā
51.	V082*	Roja	Vidēja
52.	V083	Roja	Labā
53.	V084	Rīgas jūras līcis (Roja-Mērsraga kanāls)	Vidēja
54.	V087	Dursupe	Labā
55.	V088	Dzedrupe	Vidēja
56.	V089 SP*	Roja ar Mazupīti	Vidēja
57.	E002	Papes ezers	Labā
58.	E003 SP*	Liepājas ezers	Slikta
59.	E029	Engures ezers	Labā
60.	E025	Būšnieku ezers	Labā
61.	E004*	Tosmares ezers	Vidēja

** Riska ūdensobjekti, kuros labu kvalitāti paredzēts sasniegt pēc 2015.gada

* Riska ūdensobjekti, kuros labu kvalitāti paredzēts sasniegt līdz 2015.gadam

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats



4. attēls. Virszemes ūdensobjekti, kuri saistīti ar PPFT, notekūdeņu izplūdes vietu blīvums un notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kuras ietekmē ŪO kvalitāti

Atbilstoši virszemes upju ūdensobjektu ekoloģiskā stāvokļa novērtējumam PPFT 3 ŪO – G324 -Rīgas jūras līcis (Salaca – Igaunijas robeža); V025 – Užava un V072 – Raķupe ir augsta ekoloģiskā kvalitāte; 37 – laba (skat. 7.tabulu), 13 – vidēja (skat. 7.tabulu), četrās ŪO (G268 Svētupe, E044 Mazais Baltezers, E042 Ķīšezers, E003 SP Liepājas ezers) slikta un četrās (V004 Ālande, E043 Lielais Baltezers, L100 SP Lielupe, E032 SP Babītes ezers) – ļoti slikta ekoloģiskā kvalitāte.

ŪO, kuru īpašības cilvēka darbības izraisītu fizikālu izmaiņu ietekmē ir būtiski mainījušās un, kuros līdz ar to nevar nodrošināt laba ekoloģiskā stāvokļa sasniegšanu, ir noteikti kā stipri pārveidoti ūdensobjekti (SPŪO). Piekrastē tie ir ŪO, kas atrodas tiešā ostu darbības ietekmē un kur ŪO kvalitāti ietekmē izveidotie polderi. PPFT kopā ir 9 SPŪO, no kuriem četrus ekoloģiskais potenciāls atbilst labai, divos – vidējai, vienā (E003SP – Liepājas ezers) – sliktai un divos ŪO (L100SP – Lielupe; E032SP – Babītes ezers) – ļoti sliktai ūdens kvalitātei. Babītes ezers un Lielupe ir iekļauti riska ŪO grupā, kurai piemērots vides kvalitātes mērķa sasniegšanas termiņa pagarinājums līdz 2027.gadam.

3.2.3. Riska ūdensobjekti

Lai izvērtētu iespējamību, vai līdz 2015.gadam visos ūdeņos tiks sasniegta laba ūdens kvalitāte, upju baseinu apsaimniekošanas plānu izstrādes ietvaros visiem ŪO 2008.gadā tika veikts riska izvērtējums, ņemot vērā ne vien pašreizējo ūdeņu kvalitāti un slodzes, bet arī prognozētās stāvokļa izmaiņas turpmākajos 7 gados (līdz 2015.gadam). Risks pastāv, ja turpmākajos 7 gados netiks sasniegta laba ūdens kvalitāte, īstenojot upju baseinu apsaimniekošanas plānos definētos pamata jeb obligātos pasākumus (riska ūdensobjekti norādīti 4.attēlā un 7.tabulā).

Risks nesasniedz labu ūdens kvalitāti ŪO, kuri saistīti ar PPFT, līdz 2015.gadam pastāv 12 virszemes ūdensobjektos (skat. 4.attēlu):

- 1) G264 –Aģe;
- 2) G268 – Svētupe;
- 3) D413 SP – Daugava;
- 4) V004 – Ālande;
- 5) V082 – Roja;
- 6) V089 SP – Roja ar Mazupīti;
- 7) E003 SP – Liepājas ezers;
- 8) G301 – Salaca;
- 9) E042 – Ķīšezers;
- 10) V091 – Slocene;
- 11) E004 – Tosmares ezers;
- 12) V027 – Venta.

Risks nesasniedz labu ekoloģisko kvalitāti ir galvenokārt biogēno elementu piesārņojuma, kā arī morfoloģisko izmaiņu dēļ. 5 virszemes ūdensobjektos (G262 – Pēterupe, E032 SP – Babītes ezers, L100 SP – Lielupe, E044 – Mazais Baltezers, E043 – Lielais Baltezers) pastāv risks nesasniedz labu ūdens kvalitāti arī pēc 2015.gada (skat. 4.attēlu un 7.tabulu).

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

Kopumā 3 ūdensobjektos (E032 SP Babītes ezers, E003 SP Liepājas ezers, V089 SP Roja ar Mazupīti) dažādu slodžu samazināšanai būtu nepieciešams veikt papildus pasākumus (skat. 8.tabulu).

Risks nesasniedt labu ekoloģisko kvalitāti līdz 2015.gadam pastāv arī visos piekrastes ŪO un pārējos ŪO, jo tie ir vistiešākajā mērā atkarīgi no Baltijas jūrā uzkrātās un virszemes ūdeņu pienestās piesārņojošo vielu slodzes (skat. 4.attēlu un 6.tabulu).

8. tabula. Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānos noteiktie papildpasākumi ar PPFT saistītajos riska ŪO¹

Upju baseinu apsaimniekošanas plānos noteiktais mērķis:	Sasniegt labu ūdeņu stāvokli visos virszemes un pazemes ūdensobjektos un nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanos				
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai:	Riska ūdensobjektu problēmu izpēte un apsaimniekošanas pasākumi				
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Pasākuma aptvertā teritorija	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija un iesaistītās	Pasākuma izpildes rezultāts	
Veikt izpētes projektu slodžu analizēšanai, nepieciešamo pasākumu atlasei un īstenošanai	E032 SP Babītes ezers	2015.g. dec.	VIDM	Noteiktas slodzes un kvalitāti ietekmējošie faktori. Piedāvāti piemērotākie pasākumi ezera hidroloģiskā režīma un ekoloģiskās kvalitātes uzlabošanai.	
Problēmu cēloņu noskaidrošana un veicamo pasākumu plānošana: izpētīt un noteikt slodžu avotus un faktorus, kas šajos ezeros neļauj sasniegt vides kvalitātes mērķus; sagatavot priekšlikumus par katra ezera kvalitātes uzlabošanai nepieciešamajiem pasākumiem.	E003 SP Liepājas ezers E032 SP Babītes ezers E042 Ķīšezers E004 Tosmares	2014.g. dec.	Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs (LVĢMC)	Noteiktas slodzes un kvalitāti ietekmējošie faktori. Piedāvāti piemērotākie pasākumi ezeru ūdensobjektu kvalitātes uzlabošanai.	

¹ Avots: Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni 2010. – 2015. gadam

Ezeru apsaimniekošanas noteikumi: sagatavot ezeru apsaimniekošanas noteikumus; kontrolēt apsaimniekošanas noteikumu ievērošanu	E003 SP Liepājas ezers E032 SP Babītes ezers E042 Ķīšezers E004 Tosmares ezers	1)2013.g. dec. 2)2015.g. dec.	Pašvaldības, ūdens objektu nomnieki un lietotāji, Valsts vides dienests (VVD) (tikai kontrole)	Sagatavoti priekšnoteikumi, lai samazinātu un novērstu risku nesaņiegt labu ūdens kvalitāti līdz 2015. gadam.
Ezeru aizsardzības pasākumi: nepieļaut neattīrītu sadzīves, ražošanas vai komunālo notekūdeņu, kā arī neattīrītu meliorācijas ūdeņu ieplūdi ezerā; meliorācijas grāvjos, kur tas atzīts par nepieciešamu pēc izpētes, ezeru tuvumā izveidot sedimentācijas dīķus vai mitraines; ezeru krastos esošajās lauksaimniecības zemēs, kur tas pēc izpētes atzīts par nepieciešamu, atstāt 10m platu buferjoslu, ievērot labas lauksaimniecības prakses	E003 SP Liepājas ezers E032 SP Babītes ezers E042 Ķīšezers E004 Tosmares ezers	2015.g. dec.	Pašvaldības, VVD, iedzīvotāji, NVO	Samazināts vai novērsts risks nesaņiegt labu ūdens kvalitāti līdz 2015.gadam, novēršot piesārņojuma avotus.
Novērtēt jūras uzplūdu ietekmi uz tajā ietekošo mazo upju appludinājuma apdraudējumu, nosakot konkrētus aizsardzības pasākumus.	V089 SP Roja ar Mazupīti	2012.g. dec. - 2015.g. dec.	VIDM, RAPLM	Noteiktas applūduma teritorijas un to aizsardzībai nepieciešamie pasākumi.
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai:	Samazināt punktveida piesārņojuma ietekmi uz ūdeņu stāvokli			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Pasākuma aptvertā teritorija	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija un	Pasākuma izpildes rezultāts

¹ Vispārīgi ieteikumi, kas ietverti ar vides ministra rīkojumu 21.12.2009. apstiprinātajos Ventas, Lielupes, Daugavas un Gaujas baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānos un kuru piemērošana jāizvērtē katrā konkrētā gadījumā.

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

Veikt nepieciešamos pasākumus notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbības efektivitātes uzlabošanai, lai nodrošinātu notekūdeņu attīrīšanu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktām prasībām (apdzīvotās vietās ar iedzīvotāju skaitu līdz 2000).	G264 Aģe G268 Svētupe V004 Ālande E004 Tosmares	2015.g. dec.	Pašvaldības, VIDM	Samazināta N_{kop} un P_{kop} slodze
Samazināt piesārņotās vietas ietekmi uz virszemes un pazemes ūdeņiem- likvidēt piesārņojuma nokļūšanu vidē, veikt piesārņotā areāla sanāciju un veikt izņemtā materiāla utilizāciju.	D413 SP Daugava V089 SP Roja ar Mazupīti	2015.g. dec.	Atbilstoši likumam „Par piesārņojumu”, VIDM	Novērsta virszemes un pazemes ūdeņu piesārņošana un piesārņojuma izplatība.
Noskaidrot punktveida piesārņojuma ietekmi uz ūdens kvalitāti un izstrādāt atbilstošus pasākumus piesārņojuma samazināšanai un atbilstoši lietot ūdeņu apsaimniekošanai	G264 Aģe V004 Ālande E004 Tosmares ezers	2015.g. dec.	VIDM	Noskaidrota punktveida piesārņojuma avotu ietekme, sagatavoti priekšlikumi pasākumiem, kā rezultātā novērsta virszemes un pazemes ūdeņu piesārņošana un piesārņojuma izplatība.
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai:	Samazināt izkliedētā piesārņojuma ietekmi uz ūdeņu stāvokli			
Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Pasākuma aptvertā teritorija	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija un	Pasākuma izpildes rezultāts
Sagatavot priekšlikumus piesārņojuma samazināšanai, ko minētajos ūdensobjektos rada apdzīvotās vietas un objekti bez centralizētās kanalizācijas sistēmas (mazdārziņi, tūrisma mītnes u.c.)	G264 Aģe D413 SP Daugava	2015.g. dec.	VIDM	Noteikti veicamie pasākumi konkrētās vietās, iezīmēti to finansējuma avoti.
Veikt izpēti un noteikt nepieciešamos pasākumus, lai samazinātu biogēnu noteci no meža zemēm, meža apsaimniekošanā ievērot labas apsaimniekošanas prakses principus, t.sk. buferjoslas, labu mežistrādi u.c.	V082 Roja V027 Venta	2015.g.dec.	VIDM, meža īpašnieki vai apsaimniekotāji	Samazināta N_{kop} un P_{kop} slodze.
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai:	Samazināt hidroloģisko un morfoloģisko pārveidojumu ietekmi uz ūdeņu stāvokli			

Pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai	Pasākuma aptvertā teritorija	Izpildes termiņi	Atbildīgā institūcija un	Pasākuma izpildes rezultāts
Normatīvajos aktos noteiktā kārtībā pārskatīt un precizēt ūdens resursu lietošanas atļaujas, nosakot stingrākas prasības HES ekspluatācijai	G264 Aģe	2015.g. 22.dec	VIDM	Samazināta HES ietekme ūdeņu ekosistēmā
Izpētīt regulētās upes/upju posmus minētajos ūdens objektos, izvērtējot dabiskās gultnes atjaunošanās (meandrēšanas) un straujteču veidošanas lietderību, izstrādāt veicamo darbu plānu upju posmiem, kur šādi pasākumi atzīti par lietderīgiem	G264 Aģe G268 Svētupe V082 Roja	2014.g.dec.	VIDM, pašvaldības	Iegūta informācija, sastādīts darba plāns
Izmantot izstrādātos vidi draudzīgas hidrotehniskās būvniecības nosacījumus, uzturot, būvējot, renovējot vai rekonstruējot: lauksaimniecības zemju meliorācijas sistēmas; meža zemju meliorācijas sistēmas; polderus	G268 Svētupe	no 2013.g.janv.	ZM, būvniecības ierosinātājs	Samazināt būvdarbu ietekmi uz ūdeņu ekosistēmām meliorētājās teritorijās un polderu ietekmētajās teritorijās.
Lielupes gultnes no grīvas līdz dzelzceļa tiltam pārtīrīšana	L100 SP Lielupe	2008.- 2010.g. katru gadu	RAPLM, Jūrmalas pilsētas dome	Samazināti plūdu draudi Jūrmalā pavasara plūdu laikā.

3.2.4. Pazemes ūdeņi

PPFT esošie pazemes ūdeņi iedalīti 9 pazemes ŪO. Pazemes ŪO novērtē pēc to kvantitatīvā stāvokļa un ķīmiskās kvalitātes. Pazemes ŪO kvantitatīvais stāvoklis ir labs, jo dati liecina, ka pazemes ūdeņu ieguves apjoms nepārsniedz pieejamos pazemes ūdens resursus, pazemes ūdeņu līmeņa izmaiņas netraucē sasniegt noteiktos vides kvalitātes mērķus saistītajos virszemes ŪO un nerada intrūzijas vai pazemes ūdeņu plūsmas maiņas draudus. Izņēmums ir jūras ūdeņu intrūzija pazemes ūdeņos, kas novērota Liepājas pilsētas teritorijā un netieša jūras ūdeņu intrūzija no Daugavas novērota Rīgas centrā. Jūras ūdeņu intrūziju veicināja intensīva pazemes ūdens ieguve līdz pagājušā gadsimta 90to gadu sākumam. Tā kā kopš 90to gadu sākuma pazemes ūdeņu ieguves apjomi Rīgā un Liepājā ir samazinājušies, jūras ūdeņu intrūzija pazemes ūdeņos pēdējo 10 gadu laikā nav konstatēta, taču palielinoties ūdens patēriņam, iespējama atkārtota reģionālās depresijas piltuves attīstība, kas varētu veicināt jūras ūdeņu intrūziju pazemes ūdeņos.

Pazemes ūdeņu ķīmiskā kvalitāte ir laba, ja ūdens ķīmiskais sastāvs atbilst šim ūdensobjektam raksturīgajam dabiskajam ūdens sastāvam, piesārņojošo vielu koncentrācija nepārsniedz vides kvalitātes normatīvus un nenotiek sālsūdeņu vai cita veida intrūzija. Pretējā gadījumā kvalitāte būtu vērtējama kā slikta. Ķīmiskā kvalitāte lielākajā piekrastes daļā atbilst labai pazemes ūdeņu kvalitātei, bet divos pazemes ŪO - Rīgā un Liepājā ķīmiskā kvalitāte ir novērtēta kā slikta. Hlorīdu un sulfātu palielināšanās konstatēta artēziskajos ūdeņos Rīgā, hlorīdu koncentrācijas palielināšanās konstatēta artēziskajos ūdeņos Liepājā, kas ir ūdens ieguves ietekmes rezultāts (pazemes ūdeņu dabiskā atjaunošanās nespēj kompensēt to intensīvo patēriņu).

3.2.5. Notekūdeņi

Visās PPFT pilsētās un iedzīvotāju skaita ziņā lielākajos ciemos ir uzbūvētas un darbojas NAI. Tomēr atsevišķās vietās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ir nolietotojās un virszemes ūdeņos nereti nonāk normatīvi nepietiekami attīrīti vai pat neattīrīti notekūdeņi. Apkopojot informāciju par pieslēgumiem NAI, var secināt, ka tikai apmēram 60% no piekrastes iedzīvotāju radītiem notekūdeņiem tiek novadīti uz NAI. No NAI tiešās izplūdes jūrā ir trīs pilsētu attīrīšanas iekārtām – Rīgas, Ventspils un Liepājas. Pārējo ciemu un pilsētu notekūdeņi tiek novadīti upju ŪO. Kopumā PPFT telpā ir 72 notekūdeņu izplūdes vietas, kuru izvietojuma blīvums attēlots 4.attēlā.

PPFT pilsētu un ciemu NAI attīra galvenokārt pašvaldības iestāžu un daudzdzīvokļu māju notekūdeņus. Tās visas ir mehāniska vai bioloģiskā tipa attīrīšanas iekārtas. Latvijā apdzīvotajās vietās ar iedzīvotāju skaitu līdz 2000 vidēji 20% no visām NAI ir mehāniskā tipa un 80% - bioloģiskā tipa attīrīšanas iekārtas. Piekrastes ciemu bioloģisko NAI problēma vairumā gadījumu ir attīrīšanas iekārtu nepietiekamā noslodze. Liela daļa bioloģisko iekārtu darbojas zem nominālās noslodzes, kas samazina to darbības funkcionālo un ekonomisko efektivitāti (vislabākos rezultātus šīs iekārtas dod pie noslogojuma 80 – 90%), savukārt mehāniskās iekārtas nereti ir pārslogotas, kas arī ievērojami samazina attīrīšanas pakāpi. Novecojušās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kas pārsvarā uzstādītas 20.gs. sešdesmitajos līdz astoņdesmitajos gados nespēj nodrošināt normatīviem atbilstošu notekūdeņu kvalitāti. Centralizētai kanalizācijai nav pievienotas pilsētu un ciemu nomales un nelielas blīvi apdzīvotas vietas. Decentralizēto kanalizācijas sistēmu saturs bez attīrīšanas nereti tiek izvests uz lauksaimniecībā izmantojamām zemēm.

Latvijā, tajā skaitā arī PPFT, tiek realizēti daudzi investīciju projekti, kuru rezultātā iedzīvotāju skaits, kuriem ir iespējas izmantot centralizētās kanalizācijas pakalpojumus ar

katru gadu palielinās. Ūdenssaimniecības sistēmu uzlabošanai pilsētās ar CE¹ >2 000 kopš 90tajiem gadiem tika izmantoti ES Phare un ISPA (Instrument for Structural Policies for Pre-Accession) programmu, divpusējās palīdzības fondu, ES Kohēzijas fonda līdzekļi, gan arī valsts un vietējo pašvaldību līdzekļi. Ūdenssaimniecības projekti ar minēto finanšu instrumentu atbalstu tika realizēti un tiek turpināti, šādās PPFT pilsētās un ciemos: Rīgas pilsētā, Liepājas pilsētā, Ventspils pilsētā, Jūrmalas pilsētā, Rojas novadā (Melnšils, Rojas, Mērsraga ciemos), Carnikavas novadā (Kalngales, Garciema, Carnikavas ciemos), Saulkrastu novadā (Saulkrastu pilsētā), Salacgrīvas novadā (Salacgrīvas pilsētā), Engures novadā (Ķesterciema, Lapmežciema ciemos), Dundagas novadā (Kolkas ciemā), Pāvilostas novadā (Sariķu, Ziemupes ciemos, Pāvilostas pilsētā), Ventspils novadā (Užavas ciemā).

Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstībai apdzīvotās vietās ar iedzīvotāju skaitu zem 2000 kopš 2004. gada tiek īstenoti projekti ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) atbalstu. PPFT ar ERAF atbalstu tika realizēti un tiek turpināti projekti – Pāvilostā, Mērsragā, Kolkā, Tūjā un Salacgrīvas novada Kuivižos un Svētcīemā.

Ūdenssaimniecības projektu īstenošana ir ievērojami uzlabojusi notekūdeņu attīrīšanas pakāpi lielākajās piekrastes pilsētās - Liepājā, Ventspilī, Jūrmalā un Rīgā.

No PPFT 85 pilsētām un ciemiem 15 pilsētās un ciemos tiek īstenoti ūdenssaimniecību attīstības projekti (kas ir dažādas izpildes stadijās), lai nodrošinātu atbilstību Dzeramā ūdens (98/83/EK) un Notekūdeņu (91/271/EEK) direktīvām.

Viens no Daugavas, Gaujas, Lielupes un Ventas upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu mērķiem ir *sasniegt labu ūdeņu stāvokli visos virszemes un pazemes ūdensobjektos un nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanos*. Viens no šī mērķa sasniegšanai definētajiem rīcības virzieniem ir *Samazināt punktveida piesārņojuma ietekmi uz ūdeņu stāvokli*.

3.2.6. Ūdensapgāde

Centralizētai ūdensapgādei PPFT izmanto pazemes ūdeņus, izņemot Rīgu, kur centralizētajā ūdensapgādē izmanto arī virszemes ūdeņus .

Dzeramā ūdens kvalitāte dzeramā ūdens monitoringa ietvaros tiek pārbaudīta pašvaldību ūdensapgādes sistēmās. Līdz 2009.gada 1.septembrim pārbaudes veica Veselības ministrijas SVA un šobrīd, pēc strukturālām reformām, tās veic Veselības inspekcija. Saskaņā ar SVA pārskatu par dzeramā ūdens kvalitāti 2008.gadā potenciālās piekrastes funkcionālās telpas lielākajās pilsētās tika ņemti 18 dzeramā ūdens paraugi Rīgā, 6 – Jūrmalā, 5 – Liepājā un 4 – Ventspilī. 2008.gadā salīdzinoši zemākas kvalitātes ūdens tika piegādāts Jūrmalā, kur konstatēta neatbilstība pēc ķīmiskajiem rādītājiem lielākajā daļā (83,3 %) ūdens paraugu. Analizējot dzeramā ūdens paraugos konstatēto fizikāli-ķīmisko rādītāju neatbilstības sadalījumu, lielākā daļa no visām konstatētajām rādītāju neatbilstībām ir pēc dzelzs satura (40,2 %) un duļķainības rādītāja (36,7 %). Salīdzinot ar monitoringa ilggadējiem datiem, neatbilstību sadalījums (paaugstināts dzelzs saturs un duļķainība) nav būtiski mainījies.

PPFT, saskaņā ar vietējo pašvaldību teritorijas plānošanas dokumentos sniegto informāciju, kopumā ir novecojusi ūdensapgādes infrastruktūra. Dzeramā ūdens apgādes

¹ CE – cilvēku ekvivalenta viena vienība ir organisko vielu piesārņojuma daudzums, kas atbilst bioķīmiskajam skābekļa patēriņam 60 g O₂ dienā

tīklu sanitārais stāvoklis bieži ir neapmierinošs. Novecojošie ūdensvadi nereti ir piesārņojuma avots un nenodrošina ūdens bakterioloģisko tīrību.

VIDM izstrādātajā „Nacionālajā programmā ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstībai apdzīvotās vietās ar cilvēkekivalentu līdz 2000 Eiropas reģionālās attīstības fonda līdzekļu administrēšanai” (VIDM, 2004) attiecībā uz kopējo situāciju Latvijā norādīts, ka atdzelžošanas stacijas ir uzstādītas tikai dažās apdzīvotās vietās un tādēļ vairums patērētāju saņem nekvalitatīvu dzeramo ūdeni. Pat, ja atdzelžošanas stacijas ir izbūvētas, vairumā gadījumu tās neattīra ūdeni līdz nepieciešamajai kvalitātei. Bieži vien artēzisko aku mehāniskās un elektriskās iekārtas nav mainītas kopš to izbūves. To darbība ir neefektīva un tādēļ ekspluatācija dārga. Lai arī saskaņā ar normatīvajiem aktiem katrai artēziskajai akai ir nepieciešamas ūdens uzskaites iekārtas, šī prasība ne vienmēr tiek ievērota.

Apdzīvotās vietās, kas veidojušās pēdējo 30 – 40 gadu laikā, centralizētu ūdensapgādes pakalpojumu saņēmēju skaits ir salīdzinoši augsts (70-100% no kopējā iedzīvotāju skaita), taču ciemos un mazpilsētās, kas veidojušās senākā laika periodā, pieslēguma procents parasti ir zemāks (~ 40%). Mazos ciemos apkalpes zona parasti ir ļoti maza, ūdensvada garums ir neliels un nereti sistēmai pieslēgtas ir tikai daudzdzīvokļu ēkas un pašvaldības institūcijas. Bieži vien vienā ciemā darbojas vairākas savstarpēji nesavienotas ūdensapgādes sistēmas, kas apkalpo nelielus mikrorajonus. Vairāku sistēmu izveide ir saistīta ar reljefa īpatnībām vai arī ar faktu, ka iepriekš sistēmas ir piederējušas dažādiem uzņēmumiem, kas apkalpoja tikai savus objektus un dzīvojamās ēkas. Iedzīvotāji, kuri netiek nodrošināti ar centralizētiem ūdensapgādes pakalpojumiem, izmanto brīvkrānus uz ielu tīkliem, individuālās grodu akas vai seklus urbumus.

Pateicoties ES fondu finansējuma iespējām, situācija ūdenssaimniecības jomā, tajā skaitā ūdensapgādē, PPFT esošajās apdzīvotās vietās pakāpeniski uzlabojas. Tomēr Pierīgā veidojas daudzas jaunas nelielas māju grupas, tā dēvētie „pļavu ciemi”, kuru infrastruktūras risinājumi vairumā gadījumu paredz vietēju ūdensapgādi un vietējas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas. Šie ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas un vietējās sistēmas nav saistītas ar esošo apdzīvoto vietu ūdenssaimniecības projektiem, kas var radīt ievērojamas vides problēmas nākotnē, kā arī resursu neracionālu izmantošanu. Būtiska problēma ir arī vasarnīcu un mazdārziņu ciemati, kur pēdējos gados ievērojami palielinās pastāvīgi dzīvojošo personu īpatsvars, taču esošās notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmas nav atbilstošas pieaugošajām slodzēm.

3.3. Zivju resursi

Tradicionāli piekrastes ekonomikai nozīmīga ir zivju resursu ieguve. Zivis ir vērtīgs, atjaunojams dabas resurss, kas lielā mērā noteic zivsaimniecības ietilpību un ekonomisko potenciālu. Baltijas jūrā un piekrastē reģistrētas 63 zivju sugas, rūpnieciska nozīme ir 34 sugām, no kurām populārākās ir reņģes, brētliņas, mencas un laši.

Saskaņā ar Zivsaimniecības nozares stratēģisko plānu 2007. - 2013.gadam¹, atsevišķas nozarei nozīmīgas zivju sugas tiek iegūtas tādos apmēros, kas nenodrošina šo sugu krājumu atjaunošanos un ilgtspēju.

Piekrastes zvejniecība notiek Baltijas jūras un Rīgas jūras līča ūdeņu daļā, kur dziļums nepārsniedz 20 m. Nozveja piekrastes zvejā ir neliela salīdzinājumā ar zveju atklātā jūrā.

¹ Zivsaimniecības nozares stratēģiskais plāns, 2007. - 2013.gadam, Latvijas Republikas Zemkopības ministrija Rīga, 2006

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

Salīdzinot ar Rīgas jūras līci, Baltijas jūras piekrastē nozveja ir vairākas reizes zemāka, un vissvarīgākās sugas pēc apjoma un tirgus vērtības ir menca, plekste un reņģe. Zivju resursu izmantošana tiek regulēta Eiropas Komisijas noteikto kvotu ietvaros.

3.4. Mežu resursi

PPFT kopējā platība sauszemē ir apmēram 260 000 ha, kas ir 4% no Latvijas teritorijas, un meži aizņem apmēram 60% no kopējās PPFT sauszemes platības. Piekrastes meži ir nozīmīgi krasta kāpu aizsardzībai, tiem ir arī būtiska rekreācijas funkcija.

Viens no ievērojamākajiem dabas resursiem piekrastē ir koksne, taču tās izmantošanu ierobežo piekrastes ierobežojošās saimnieciskās darbības aizsargjoslas nosacījumi attiecībā uz mežsaimniecisko darbību. Valsts meža dienesta dati par koksnes ieguves intensitāti piekrastes pašvaldībās liecina, ka šī resursa izmantošanas apjomi ir salīdzināmi ar situāciju valstī kopumā. Izņemot atsevišķus novadus (piemēram, Engure un Dundaga), kur ievērojamas platības aizņem ĪADT, koksnes ieguves apjomi piekrastes pašvaldībās ir līdzīgi vai nedaudz mazāki kā vidēji Latvijā.

3.5. Vēja resursi

Kā viens no potenciāli izmantojamiem dabas resursiem, kas izmantojams kā atjaunojamais energoresurss PPFT, ir vēja resursi. Baltijas jūras piekraste un Rīgas jūras līča rietumu piekraste ir rajoni, kur Latvijā ir vislielākie vēja ātrumi. Valdošie ir rietumu vēji ar vidējo vēja ātrumu ir 5,1 – 5,8 m/s, tālāk no krasta tas pakāpeniski samazinās (skat. vēja karti 5.attēlā).

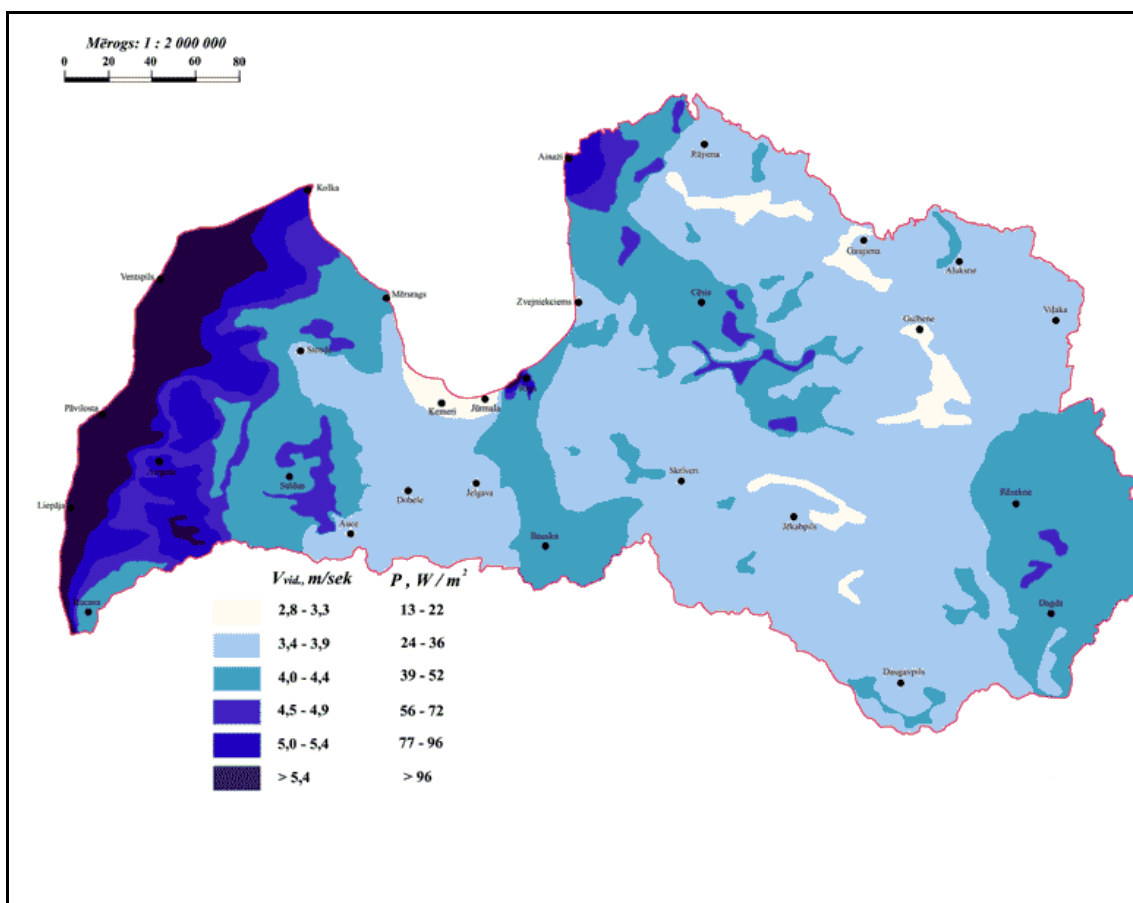
Vēja enerģijas iegūšanai piemērotas ir vietas, kur gada vidējais vēja ātrums ir lielāks par 5 m/s. Šādiem nosacījumiem atbilst Baltijas jūras Kurzemes piekraste, kā arī Rīgas jūras līča piekraste pie Ainažiem. Ievērojams potenciāls vēja parku būvniecībai ir jūrā, kur vēja ātrums ievērojami pārsniedz vēja ātrumu sauszemē un līdz ar to jūrā uzstādītie vēja elektrostacijas parki enerģijas ražošanā ir efektīvāki.

Plānojot uzstādīt vēja elektrostacijas, ir jāņem vērā likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” prasības, kas nosaka, ka sākotnējais ietekmes uz vidi novērtējums ir jāveic šādām ar vēja enerģijas ieguvī saistītām darbībām: vēja elektrostaciju būvniecība, ja būves augstums pārsniedz 20 metrus; vēja elektrostaciju būvniecība Latvijas Republikas teritoriālajā jūrā un Latvijas Republikas ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā. Likuma 4.1.pants nosaka kārtību, kādā veicams novērtējums paredzētai darbībai, kas var ietekmēt NATURA 2000 teritorijas.

Vēja enerģijas ieguve Latvijā uzsākta no 1995.gada, kad Salacgrīvas novadā tika uzstādīti pirmās 2 vēja elektrostacijas. 1999.gadā vēja elektrostacijas tika uzstādītas Ventpils novadā, bet kopš 2002. gada vēja parks ar 33 elektrostacijām ir izveidots Grobiņas novadā. 2008.gadā Latvijā darbojās 41 vēja elektrostacijas ar kopējo jaudu 26.8 MW. Jaunākās vēju elektrostacijas atrodas Pāvilostas un Nīcas novados.

Esošās vēja elektrostacijas Latvijā ir izbūvētas sauszemē. Latvijas valdība ir izvirzījusi mērķi palielinātu valsts atjaunojamo energoresursu īpatsvaru kopējā energoresursu patēriņā. Pēdējos gados, kļuvis aktuāls jautājums par vēja elektrostaciju būvniecību jūrā. Jau šobrīd Ekonomikas ministrija ir izsniegusi atļaujas izpētes darbu veikšanai jūrā, kas saistīti ar vēju elektrostaciju būvniecību. Viens no šķēršļiem vēja elektrostaciju būvniecībā ir vietējo iedzīvotāju pretestība, kas saistīta ar izpratnes un zināšanu trūkumu par vēju elektrostacijas darbību un ietekmi, par ko liecina uzsāktie tiesu procesi. Otra būtiska

problēma ir elektroenerģijas novadīšana esošajā elektrotīklā, kas nav spējīgs uzņemt tik lielus papildus elektroenerģijas apjomus, kādus iespējams saražot jūrā.



5. attēls Vidējais vēja ātrums Latvijas teritorijā 10 m mērīšanas augstumā (Avots: www.windenergy.lv)

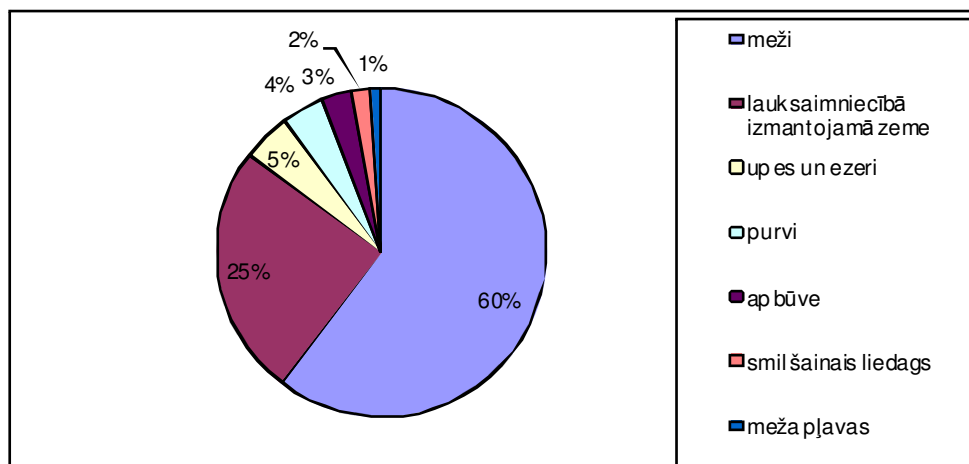
3.6. Zemes izmantošanas veidi un derīgie izrakteņi

Aptuvenā PPFT sauszemes platība ir 260 000 ha, bet jūras teritorija – 250 000 ha. Zemes izmantošanas sadalījums PPFT sauszemes daļā sniegts 6.attēlā.

Augstu īpatsvaru PPFT veido meža teritorijas – apmēram 60% no kopējās teritorijas un tas ir ievērojami augstāks kā vidēji Latvijā – 45%. Lielākie vienlaidus mežu masīvi ir Kurzemes ziemeļu daļā (starp Ventspili un Kolkas ragu), kā arī Rīgas jūras līča rietumu krastā.

Lauksaimniecības zemes aizņem apmēram 25% no kopējās PPFT, kas ir zemāks rādītājs nekā vidēji valstī (t.i. 38,3%). To lielā mērā nosaka arī dabiskie faktori – Piejūras zemiņē klimatiskie apstākļi un augsnes auglība ir mazāk piemēroti lauksaimnieciskajai darbībai, salīdzinot ar iekšzemes teritorijām.

PPFT nozīmīgu vietu ieņem teritorijas zem ūdeņiem – papildus Baltijas jūras un Rīgas jūras līča ūdeņiem šeit minami arī lielie lagūnu tipa ezeri (Engures ezers, Liepājas ezers, Papes ezers, Kaņieris, Babītes ezers), upju grīvas, atekas un kanāli. Sauszemes teritorijā ūdeņi aizņem nepilnus 5% no kopējās sauszemes teritorijas.



6. attēls. Zemes izmantošanas veidi PPFT sauszemes daļā

Atsevišķās piekrastes pašvaldībās Rīgas jūras līča rietumu piekrastē (Jūrmalā, Engures un Dundagas novados), kā arī Baltijas jūras piekrastē (Rucavas, novadā) lielas platības aizņem purvi. Purvi aizņem 4% no PPFT sauszemes teritorijas.

Kopumā apbūves teritorijas (teritorijas, kas pašvaldību teritorijas plānojumos noteiktas apbūvei) aizņem nepilnus 3% no kopējās PPFT. Apbūves blīvums PPFT ir nevienmērīgs - vislielākais tas ir Rīgas, Liepājas, Jūrmalas un Ventspils pilsētu teritorijās, samērā blīvi apdzīvots ir arī Rīgas jūras līča rietumu krasts, kur koncentrēties liels skaits piekrastes ciemu. Pēdējos gados pieaug apbūves vajadzībām transformēto zemju platības, īpaši izteikti tas ir Rīgas apkārtnē un Kurzemes ziemeļu daļā.

Viens no lielākajiem zemes izmantotājiem ir ostas. **Ostu** platības pēdējo desmit gadu laikā ir ievērojami paplašinājušās (skat. 9.tabulu). Ostu teritoriju kopgarums gar jūras krastu, ieskaitot upju grīvas, ir 14,2 km.

9. tabula. Ostu teritorijas¹

OSTAS	1995/96 (ha)	2006/08 (ha)	izmaiņas(%)
Rīga	1036	1962	+ 89
Ventspils	222	2358	+962
Liepāja	371	385	+4
Engure	9.2	13.86	+51
Mērsrags	46.2	47.7	+3
Roja	28.4	30.1	+6
Pāvilosta	8.3	11.76	+42
Skulte	59.2	62.8	+6
Salacgrīva	44.9	39.3	-12
Lielupe	200	148	-26
KOPĀ	2025,2	5059	+ 150

¹ Avots: Priekšlikumi Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes pārvaldības ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai, Biedrība Baltijas Vides Forums, 2009. gads

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

Vietām PPFT, it īpaši Kurzemes daļā, atrodas neapsaimniekotas teritorijas, galvenokārt tās ir bijušās militārās un rūpnieciskās teritorijas, kā arī bijušās vai nepabeigtās sanatoriju ēkas. Šobrīd šādas teritorijas vērtējamas kā ainavu degradējošs faktors, taču tām piemīt plaša profila pielietojuma iespējas nākotnē un augsts attīstības potenciāls.

No minerālresuriem PPFT visplašāk izplatīta ir smilts un grants, kas ir vietējas nozīmes atradnes. Starp nozīmīgiem dabas resursiem minams arī laukakmeņu izplatības areāls Rīgas jūras līča Kurzemes piekrastē – Kaltenē atrodas Latvijā vienīgā izpētītā laukakmeņu atradne, bet laukakmeņu ieguve šajā teritorijā ir aizliegta, jo izveidots ģeoloģiskais piemineklis „Kaltenes kalvas”, kuram ir izstrādāts arī dabas aizsardzības plāns. Dažviet piekrastes purvos tiek iegūti kūdras resursi (piemēram, Nidas purvs Rucavas pašvaldībā un Sārnates purvs Pāvilostas pašvaldībā). Ķemeru tīrelī kūdras ieguve vairs nenotiek, jo tam noteikts aizsardzības režīms – purvs iekļauts Ķemeru Nacionālā parka dabas rezervāta un lieguma zonās. Saulkrastu novada teritorijā un Engures ezerā pieejami sapropeļa resursi.

Nozīmīgākās dziedniecisko dūņu un minerālūdeņu ieguves vietas PPFT atrodas Ķemeru. Dziedniecisko dūņu atradne atrodas Slokas purvā, tās kopējā platība ir 740 ha. Dziedniecisko dūņu atradnes, kurā pašreiz iegūst dūņas, īpatnība ir tāda, ka tā sastāv gan no augstā, gan pārejas, gan vietām arī zemā tipa kūdras dūņām. Augšējo slāni veido augstā tipa sfagnu-priežu kūdra, zem šī slāņa atrodas pārejas tipa sfagnu kūdra. Atradnes apakšējais slānis sastāv no zemā tipa hipnu, hipnu-niedru kūdras. Pēc fizikāli – ķīmiskiem un bakterioloģiskiem rādītājiem Slokas atradnēs dziednieciskās dūņas atbilst sanitārajām prasībām. Uz 2007.gada 1.janvāri pēc LVĢMC derīgo izrakteņu bilances datiem dziedniecības dūņu kopējais krājums ir 815 970 tonnas dūņu ar mitrumu 90 %. Saskaņā ar Jūrmalas pašvaldības pētījumu¹ par Slokas atradnes ekspluatācijas perspektīvām, saglabājoties esošajam ieguves un patēriņa apjomam, vai tam nedaudz palielinoties, t.i., nepārsniedzot 1000 m³/gadā, resursu krājumi ir pietiekami 153 gadiem. Ieguves apjomam palielinoties 10 reizes, krājumu pietiek attiecīgi 15,3 gadiem, bez izmantoto dūņu reģenerācijas. Ja notiktu strauja dūņu resursu patēriņa palielināšanās, Slokas purvā būtu nepieciešams veikt jaunas atradnes krājumu detalizētu ģeoloģisko izpēti.

Jūrmalas pilsētas teritorijā iegūtās dziednieciskās dūņas izmanto vairākas ārstniecības un skaistumkopšanas iestādes (rehabilitācijas un atpūtas komplekss "Dzintari", kūrorta rehabilitācijas centrs "Jaunķemeri", atpūtas centrs "Pegasa pils"), kā arī kūrortviesnīcas „Alve”, Wellness centrs "Amber Spa", "Baltic Beach Hotel", "Belorusija", "Jantarnij bereg", "Daina"). Saskaņā ar Ķemeru nacionālā parka administrācijas sniegtajiem datiem, pēdējo trīs gadu laikā dūņu ieguve ir palielinājusies no 632,22 tonnām 2006.gadā līdz 785,02 tonnām 2008.gadā jeb par 24%. No kurām 96% ārstniecisko dūņu patērē kūrorta rehabilitācijas centrs „Jaunķemeri”.

Jūrmalas pilsētā ir 31 minerālūdens urbums no kuriem darbojas tikai 19 urbumi. Saskaņā ar kūrorta ārstniecisko iestāžu sniegto informāciju, tās neizmanto visu pieejamo minerālūdens apjomu un nepieciešamības gadījumā iegūtos minerālūdens apjomus ir iespējams vēl palielināt. Aplūkojot iegūtos datus par minerālūdens patēriņu, redzams, ka No kopējā minerālūdens patēriņa 77% izmanto nacionālais rehabilitācijas centrs „Vaivari”, kas galvenokārt skaidrojams ar faktu, ka šajā iestādē ir pieejams baseins, kas pildīts ar minerālūdeni, savukārt kūrorta rehabilitācijas centrs „Jaunķemeri” patērē tikai 15% no kopējā minerālūdens apjoma.

¹ Ārstniecisko dūņu resursi un to reģenerācijas iespējas, Jūrmalas dome, 2009.

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

3.7. Atkritumu apsaimniekošana

Kopumā PPFT gadā tiek radīti apmēram 180,5 tūkst. tonnas atkritumu (valstī kopumā 1386,5 tūkst. tonnas). Visas piekrastes pašvaldības, izņemot Rīgu, ir iesaistījušās kādā no reģionālajām atkritumu apsaimniekošanas sistēmām¹:

- Ziemeļvidzemes reģionālajā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā – Salacgrīvas novads, Limbažu novads;
- Pierīgas reģionālajā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā – Saulkrastu novads, Carnikavas novads;
- Piejūras reģionālajā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā – Jūrmalas pilsēta, Engures novads, Rojas novads, Dundagas novads;
- Ventpils reģionālajā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā – Ventpils pilsēta un Ventpils novads;
- Liepājas reģionālajā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā – Grobiņas novads, Liepājas pilsēta, Nīcas novads, Rucavas novads.

Sadzīves atkritumi tiek izvesti uz atkritumu izgāztuvēm, kas ir iekārtotas atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Apdzīvotajās vietās izveidotai vai tuvākajā laikā (līdz 2013.gadam) saskaņā ar reģionālajiem atkritumu apsaimniekošanas plāniem tiks izveidoti šķiroto atkritumu savākšanas laukumi un atkritumu savākšanas punkti. Atkritumu apsaimniekošana ir būtisks vides jautājums teritorijās, kur plāno attīstīt saimniecisko darbību, kā arī tur, kur ir lielas apmeklētāju/atpūtnieku/tūristu plūsmas. Piekrastes pašvaldībās atpūtnieki/tūristi vasaras sezonā atstāj ievērojamu atkritumu daudzumu gan ierīkotajos atkritumu konteineros, gan tieši pludmalēs, tādējādi radot pašvaldībām nepieciešamību pēc papildus līdzekļiem šī jautājuma risināšanā.

Rīgas pilsētā ir organizēta centralizēta atkritumu savākšana, kur atkritumu ražotāji atrodas līgumattiecībās ar atkritumu savācējorganizācijām, un šo attiecību vispārēju koordināciju un pārraudzību veic pašvaldība.

3.8. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas

PPFT telpā iežu un pazemes ūdeņu piesārņojums ar naftas produktiem ir novērots bijušo PSRS armijas daļu teritorijās, esošo un bijušo degvielas uzpildes staciju, naftas bāžu, bijušo ķīmikāliju un pesticīdu noliktavu, dzelzceļa staciju un bijušo rūpnīcu teritorijās.

Saskaņā ar LVĢMC datu bāzē pieejamo informāciju, PPFT ir 74 piesārņotās vietas (skat. 2.pielikumu) un apmēram 250 potenciāli piesārņotās vietas. 63 piesārņotās vietas ir saistītas ar naftas produktu uzglabāšanu un/vai tirdzniecību, 7 piesārņotās vietas saistītas ar Padomju armijas atstāto piesārņojumu, 4 piesārņotās vietās bijušas sadzīves atkritumu

¹ Liepājas reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2008.-2013.gadam

Piejūras reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2007.-2013.gadam

Pierīgas reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2007.-2013.gadam

Ventpils reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2008.-2013.gadam

Ziemeļvidzemes reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plāns 2006.-2013.gadam

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2006.-2012.gadam

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

izgāztuves. Lielākā daļa no piesārņotajām vietām atrodas Ventspilī, Rīgā, Jūrmalā, Saulkrastos. Piesārņoto vietu izvietojuma blīvums attēlots 7.attēlā.



7. attēls. Piesārņoto vietu izvietojuma blīvums PPFT

3.9. Jūras krasta ģeoloģiskie procesi un klimata pārmaiņas

Pēdējās desmitgadēs vērojamas globāla un reģionāla rakstura klimata izmaiņas: paaugstinās gaisa temperatūra, biežāk veidojas vētras, turklāt pieaug to enerģija. Samazinās krasta un jūras ledus saglabāšanās ilgums, kā arī zemes sasaluma periods. Šīs izmaiņas izraisa jūras krasta erozijas pastiprināšanos vētrās un jūras pakāpenisku uzvirzīšanos sauszemei.

Jūras krasta ģeoloģisko procesu raksturu, intensitāti un slodzi uz krastu, tā stāvokli un izmaiņām nosaka dabiskie un cilvēka radītie (antropogēnie) faktori.

Faktori, kas darbojas īslaicīgā un ilglaicīgā periodā:

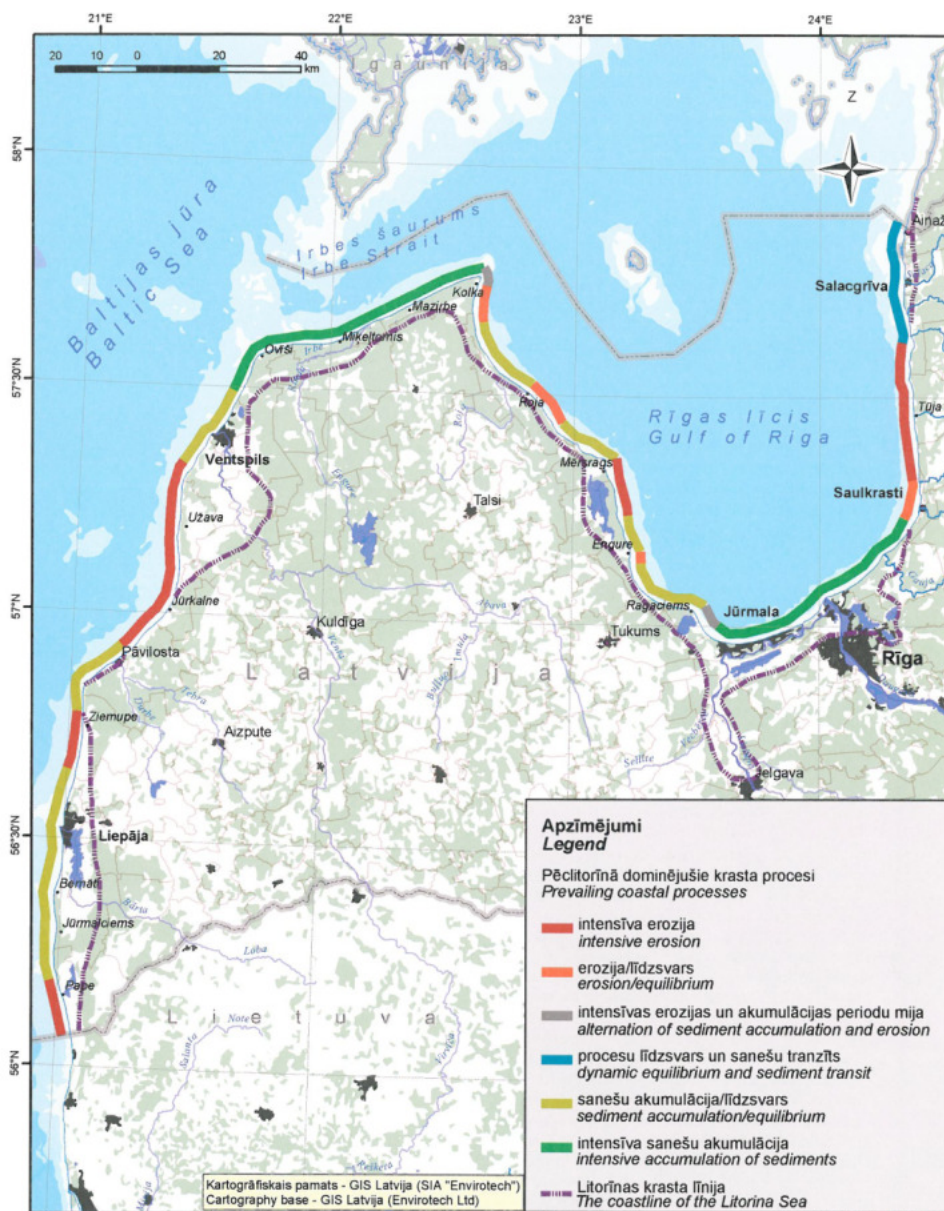
- meteoroloģiskie (vēju režīms, nokrišņi, gaisa temperatūras);
- jūras hidrodinamiskie un litodinamiskie (viļņošānās, jūras ūdenslīmeņi, ledus apstākļi, sanešu plūsmas);
- ģeoloģiskie un reljefa faktori (zemes garozas tektoniskās kustības, krasta ģeoloģiskā uzbūve un ieži, sanešu daudzums, krasta līnijas ekspozīcija un augstums);
- Antropogēnie faktori (ostas ar to hidrotehniskajām būvēm, krasta aizsargbūves, apdzīvotības un apbūves blīvums krasta joslā, derīgo izrakteņu ieguve).

Krasta izturība pret noskalošanu vētrā galvenokārt ir atkarīga no krasta līnijas vērsuma pret vēju, krasta reljefa ģeoloģiskās uzbūves un morfoloģiskajām īpašībām (skat. 8. attēlu). Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē notiek gan krastu noskalošana, gan jūras sanešu akumulācija, t.i., krastu pieaugšana. KALME ietvaros ir publicēts „Pārskats par valsts pētījumu programmas „Klimata maiņas ietekme uz Latvijas ūdeņu vidi” 4.etapa izpilde,” kur apkopota informācija par erozijai pakļauto krasta kopgarumu (km), atkāpšanos (km) un apdraudēto objektu skaitu pašvaldību teritorijās (skat. 10.tabulu). Ir izstrādātas krastu eroziju prognozes 2022./23.gadam un 2058.gadam. Prognozes rāda, ka krasta erozijas procesu intensitāte pieaugs (skat. 9.attēlu). Erozijas procesu prognozes būtu jāņem vērā, nosakot pieļaujamās apbūves teritorijas piekrastē.

Saskaņā ar VIDM izstrādātajām un ar Ministru kabineta 2009.gada 11.marta rīkojumu Nr.187 apstiprinātajām “Vides monitoringa programmas pamatnostādņēm 2009. – 2012.gadam”, monitoringa programmas “Mūsdienu ģeoloģisko procesu monitorings” ietvaros paredzēts nodrošināt jūras krasta ģeoloģisko procesu monitoringu vismaz 100 vietās, kā rezultātā tiktu noteiktas riska zonas jūras un upju krastos un iegūta informācija par tajos notiekošajiem ģeoloģiskajiem procesiem. Politikas mērķu un rezultātu sasniegšanai noteikti šādi rīcības virzieni:

- noteikt jūras un upju pamatkrasta erozijas (noskalošanas) vietas, apmērus un īpatnības paaugstināta riska posmos;
- nodrošināt jūras un upju krastā notiekošo dabisko un antropogēnās darbības izraisīto vai aktivizēto ģeoloģisko procesu izzināšanu.

2. Krasta procesi pēc Litorīnas jūras regresijas Coastal processes in the Post-Litorina Sea



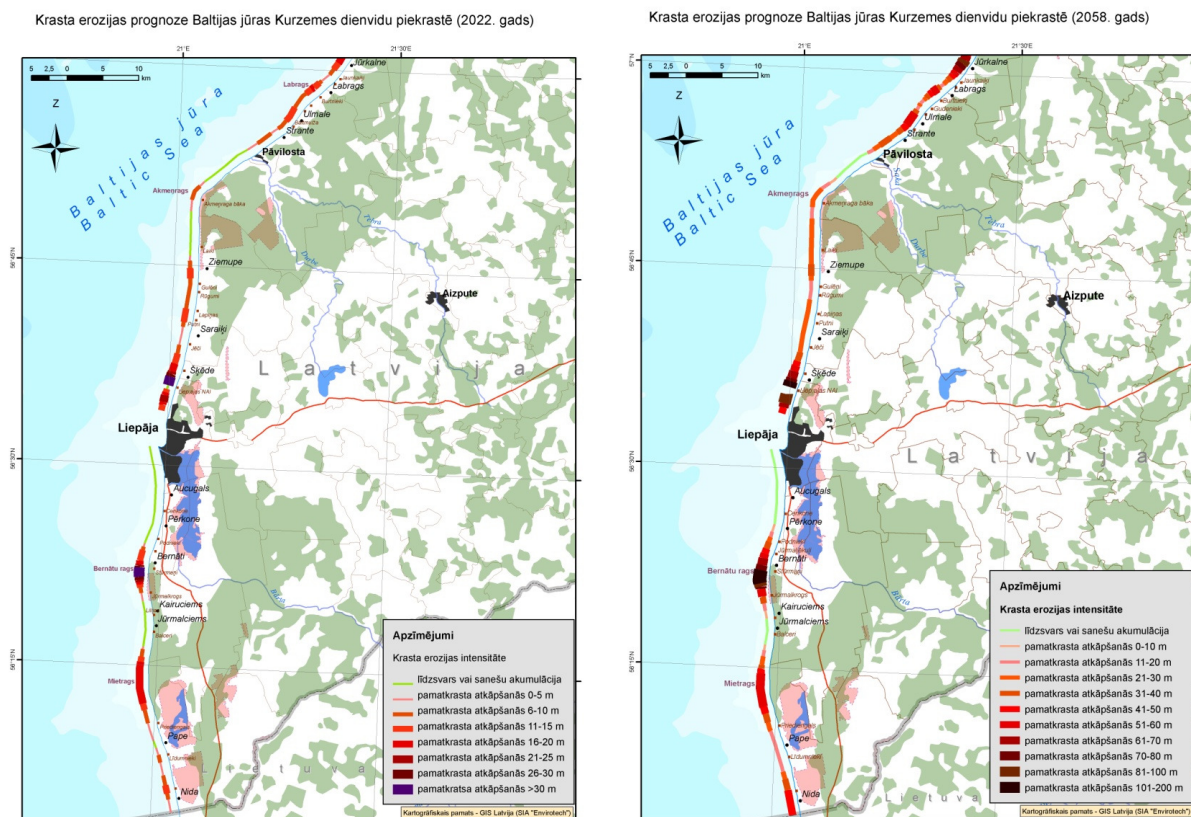
8. attēls. Krasta procesi pēc Litorīnas jūras regresijas¹

Krasta posmu kopgarums, kur pie atbilstoša vēju virziena vētru laikā var notikt pamatkrasta noskalošana, sasniedz 62% no krasta līnijas. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē šie rādītāji ir tuvi. Paaugstināta pamatkrasta erozijas riska joslās maksimālie noskalotās pamatkrasta joslas platumi vētras laikā var sasniegt 10 - 30 m. Krasta erozijas varbūtība atsevišķos atklātās Baltijas jūras krasta posmos ir reizi 2 - 7 gados, bet Rīgas jūras līča piekrastē - reizi 2 - 10 gados. 20 - 50 m platajā pamatkrasta joslā ir tiešs apbūves, infrastruktūras, krasta kāpu aizsargjoslas mežu, īpaši aizsargājama valsts nozīmes dabas teritoriju, dabas pieminekļu vai lauksaimniecības zemju platību apdraudējums.

¹ G. Eberhards, J. Lapinskis, Latvijas jūras krasta procesu atlants. Valsts pētnieciskā programma „Klimata maiņas ietekme uz Latvijas ūdeņu vidi”, 2007.gads

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

Pagājušā gadsimta laikā, noskalojot krastu par 50 – 200 m, jūra pienākusi cieši klāt daudzām Latvijas apdzīvotajām vietām un viensētām, kas sākotnēji tika celtas drošā attālumā no jūras. Jūras krasta ģeoloģisko procesu prognozes 2058.gadam rāda, ka paaugstinātas bīstamības zonā atrodas apmēram 150 ēkas (skat. 10.tabulu).



9. attēls. Latvijas krasta erozijas prognoze Baltijas jūras Kurzemes dienvidu piekrastē¹

¹ Klimata mainība Latvijā: aktualitātes un piemērošanās pasākumi, 2009

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

10. tabula. Informācija par erozijai pakļautajiem krastiem, krasta atkāpšanās intensitāti, apdraudēto objektu skaitu PPFT esošajās pašvaldībās 2009. – 2058. gadam¹

Pagasts, pilsēta	Erozijai pakļautā krasta kopgarums (km)		Krusta atkāpšanās (m)		Apdraudējums (objekti)		Piezīmes	
	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058
Rucavas pag.	20-21	22	Nidas ciemā - 10-15m	Maksimālā erozija sagaidāma Nidas ciemā pie Lietuvas robežas (35-50 m) un Mietragā (40- 80 m)	3-4 dzīvojamās mājas	6 ēkas	Pagasta Z daļā sagaidāms krasta erozijas dēļ tiks zaudētas „Nature 2000” teritorijas (Papes dabas parka krasta kāpu aizsargjoslas meži)	
Nīcas pag.	5.5	14	40-60	Bernātu raga virsnē un tā D spārnā ~2 km garā posmā krasta erozijas ceļā tiks zaudēti 180- 250 m pamatkrasta,	Bernātu „Veckrūmu” mājas			Krasta erozijas posms Mietraga Z spārnā pagarināsies par 1-1,5 km.

¹ KALME dati

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

Pagasts, pilsēta	Erozijai pakļautā krasta kopgarums (km)		Krasta atkāpšanās (m)		Apdraudējums (objekti)		Piezīmes	
	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058
				bet Z spārnā 50-80 m				
Liepājas pilsētas ziemeļu daļa		5	Maksimāli 30-40 m	50-100m; pie 2. Pasaules kara upuru masu apbedījuma vietas un memoriāla riska joslas platums ir 100- 120 m, bet 500 m uz Z no NAI riska joslas platums sasniedz savu maksimumu – 150-200 m.	2. pasaules kara upuru masu apbedījuma vieta un memoriāls. Neveicot papildus preterozijas pasākumus krasta posmā pie Liepājas NAI krasta stiprinājumiem šajā iecirknī iespējama esošo konstrukciju (gabionu) daļēja vai pilnīga	Krasta posmā pie Liepājas NAI krasta stiprinājumiem neveicot papildus preterozijas pasākumus erosijas riskam tiks pakļautas NAI teritorijā esošas būves un iekārtas		

Pagasts, pilsēta	Erozijai pakļautā krasta kopgarums (km)		Krasta atkāpšanās (m)		Apdraudējums (objekti)		Piezīmes	
	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058
					sagrūšana tuvāko 10 gadu laikā			
Medzes pag.			20-35	50-90	Daļēji tiks noskalota pamatkrastā esošā pelēkā kāpa	Tiks noskalota pamatkrastā esošā pelēkā kāpa		
Vērgales pag.	10-11	13-14	5-12	10-30	Ziemupes kapu vecākā daļa	Maksimālā erozija pagasta robežās sagaidāma pie Ziemupes (posma garums 2,5- 3,0 km), kur apdraudēta Ziemupes kapu vecākā daļa (paredzamais zaudētās joslas		

Pagasts, pilsēta	Erozijai pakļautā krasta kopgarums (km)		Krasta atkāpšanās (m)		Apdraudējums (objekti)		Piezīmes	
	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058
						platums – 30-45 m)		
Sakas pag.	13-14.5	16-18	15-25	30-40m; pagasta Z daļas piekrastē esošajā stāvkrasta posmā krasta atkāpšanās ātrums par 30- 50 % pārsniegs pēdējo 15 gadu laikā novēroto (vidēji 1,0-2,0 m/gadā) un riska joslas platums sasniegs 40-90 m	Jūrai tuvākās bākas kompleksa ēkas; 4 dzīvojamās mājas	Visas bākas kompleksa ēkas un mobilo sakarū tornis. Erozijas riska joslā atrodas 7 dzīvojamās mājas	Krasta erozijas dēļ tiks traucēta piekļuve pludmalei un jūrai.	Pāvilostā uz Z no ostas mola krasta erozija turpinās pastiprināties. Krasta erozijas dēļ tiks traucēta piekļuve pludmalei un jūrai.
Jūrkalnes pag.	11.5-12.5	12.5	10-20	40-70, vietām (pret Jūrkalnes centru) sasniedzot 110 m	„Vecais” Ventspils - Liepājas ceļa posms ap 200 m garumā	Noskalošanas joslā atrodas „vecais” Ventspils- Liepājas ceļa posms ap 250	Krasta erozijas dēļ tiks traucēta piekļuve pludmalei un jūrai	Krasta erozijas dēļ tiks traucēta piekļuve pludmalei un jūrai

Pagasts, pilsēta	Erozijai pakļautā krasta kopgarums (km)		Krasta atkāpšanās (m)		Apdraudējums (objekti)		Piezīmes	
	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058
						m garumā, vietējas nozīmes ceļi, auto stāvlaukumi ar pagaidu būvēm un daļa degradēto teritoriju bijušo PSRS robežsargu bāzēs		
Užavas pag.	>23	> 23	Līdz 10 m; atsevišķos posmos maksimāli 15-20m	Līdz 25m; atsevišķos posmos maksimāli 25- 55 m	3 dzīvojamās mājas un vairākas saimniecības ēkas Sārnatē, vietējas nozīmes ceļš pagasta Z daļā un Užavas dabas lieguma teritorijā esošas pelēkās kāpas			
Vārves pag.	Līdz 7.5	Līdz 8.5	Maksimāl os apmērus, 20-40 m, krasta atkāpšanās	Maksimālais platums 70- 110 m ir pie Melnraga virsošnes un krasta posmā				

Pagasts, pilsēta	Erozijai pakļautā krasta kopgarums (km)		Krasta atkāpšanās (m)		Apdraudējums (objekti)		Piezīmes	
	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058
			sasniegs Melnraga virsotnē un krasta posmā pretim Grigaļcie mam	pretim Grigaļciemam bijušajā PSRS armijas „tankodroma” teritorijā				
Ventspils ziemeļu daļa	7	7	10-30	60-110	Augstspriegum a elektropārvade s līnija, vietējas nozīmes ceļi, Staldzenes perspektīvās apbūves teritorijas un zvejnieku saimniecība Staldzenē	Augstspriegu ma elektropārvad es līnija, vietējas nozīmes ceļi, Staldzenes perspektīvās apbūves teritorijas, 3 ēkas Staldzenes Z daļā un zvejnieku saimniecība Staldzenē		
Tārgales	Līdz 7.5	15.5-17	5-15	Krasta			Krasta	Epizodiski

Pagasts, pilsēta	Erozijai pakļautā krasta kopgarums (km)		Krasta atkāpšanās (m)		Apdraudējums (objekti)		Piezīmes	
	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058
pag.				atkāpšanās maksimums sagaidāms Būšnieku- Liepenes posmā uz Z no Ventspils robežas, kur atsevišķos īsos iecirkņos riska joslas platums sasniedz 50-80 m, Liepenes- Ovīšu posmā – 25-35 m, kur pastiprināsies iepriekš akumulatīvā krasta noskalošana			atkāpšanās maksimums sagaidāms Būšnieku- Liepenes posmā, kur atsevišķos īsos iecirkņos riska joslas platums ir 25 m	krasta erozija aktivizēsies Ovīšu raga virsotnē un dienvidu spārnā (30-50 m) un posmā Irbes ieteka- Jaunciems (15- 25 m)
Kolkas pag.	8.5 km Irbes šauruma pusē (līdz Vaidei) un	~6 km Irbes šauruma pusē (līdz Vaidei) un	10-20	15-25	Slīteres nacionālā parka priežu mežs; Kolkas raga virsotnē	Kolkas raga virsotnē riska joslā atrodas vietējas nozīmes ceļš,	Sagaidāma krasta erozijas ievērojama pastiprināšanās Kolkas raga	Sagaidāma krasta erozijas ievērojama pastiprināšanās Kolkas raga

Pagasts, pilsēta	Erozijai pakļautā krasta kopgarums (km)		Krasta atkāpšanās (m)		Apdraudējums (objekti)		Piezīmes	
	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058
	7 km Rīgas līča pusē	10 km Rīgas līča pusē			riska joslā atrodas vietējas nozīmes ceļš, pieminekļis, vecās Kolkas bākas drupas un krasta robežsardzes punkta ēkas	pieminekļis, vecās Kolkas bākas drupas un krasta robežsardzes punkta ēkas	virsoņnē, sasniežot maksimālos 35-40 m ap 700 m garā posmā tieši uz D no raga virsoņnes	virsoņnē, sasniežot maksimālos 60- 110 m ap 1 km garā posmā tieši uz D no raga virsoņnes un 40- 80 m ap 1.5 km garā posmā uz R no virsoņnes
Rojas pag.	30-31	32-34	5-10 Maksimu ms sagaidāms Pūrciemā, Rojas D daļā, Ķirķu ragā un Valgalcie mā 15-20 m	10-15 Maksimums sagaidāms Pūrciemā, Rojas D daļā, Ķirķu ragā un Valgalciemā 25-50 m	Māju piebraucamie ceļi, vietējas nozīmes koplietošanas ceļi, kā arī 15 dzīvojamās un saimniecības ēkas	Elektropārva des līnija, māju piebraucamie ceļi, vietējas nozīmes koplietošanas ceļi, kā arī 32 dzīvojamās un saimniecības ēkas	Ipaši spēcīgu ZR virziena vētru laikā iespējama zemāko teritoriju aplūšana	
Mērsraga	6.5	7	10-20	30-55	Upesgrīvas	8 ēkas		

Pagasts, pilsēta	Erozijai pakļautā krasta kopgarums (km)		Krasta atkāpšanās (m)		Apdraudējums (objekti)		Piezīmes	
	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058
pag.					piekrastē esošu dzīvojamo un saimniecības ēku grupa			
Engures pag.	19-20	22-24	5-10, bet maksimāli 15-20 (atsevišķās vietās)	10-25, bet maksimāli 30- 50 (atsevišķās vietās)	7 ēkas Bērzciema D daļā, vietējas nozīmes ceļu Abragciemā, kopus un 10 ēkas Engurē, 5 ēkas Apšuciemā, kā arī 2 ēkas un vietējas nozīmes ceļu Klapkalnciema Z daļā	9 ēkas Bērzciema D daļā, vietējas nozīmes ceļu un 6 ēkas Abragciemā, kopus un 12 ēkas Engurē, 6 ēkas Apšuciemā, kā arī 2 ēkas un vietējas nozīmes ceļu Klapkalncie ma Z daļā		
Lapmež- ciema pag.	11.5	13.5	Posmā no Lāčupītes ietekas līdz Bigauņciemam - 5-	Posmā no Lāčupītes ietekas līdz Bigauņciemam – 10-20 m	5 ēkas Bigauņciemā	18 ēkas Bigauņciemā, Lapmežciemā un Ragaciemā	Bigauņciemā īpaši spēcīgu ZR virziena vētru laikā iespējama zemāko teritoriju aplūšana.	Bigauņciemā ā riska joslas platums ir 30-45 m, turklāt īpaši

Pagasts, pilsēta	Erozijai pakļautā krasta kopgarums (km)		Krasta atkāpšanās (m)		Apdraudējums (objekti)		Piezīmes	
	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058
			10 m Ragaciema a raga virsošnē un Z spārnā 15- 20 m	Ragaciema raga virsošnē un Z spārnā 40-60 m				spēcīgu ZR virziena vētru laikā iespējama zemāko teritoriju aplūšana.
Jūrmalas pilsēta	7.5-8	8.5-9	Krasta erozijas risks augstāks (20-25 m) Kauguru ragā ~1 km garā posmā un Jūrmalas centrālajā daļā	Krasta erozijas risks augstāks (30-60m) Kauguru ragā ~ 1.5 km garā posmā un Jūrmalas centrālajā daļā (25-30m)	Vairākas kāpu joslā esošas ēkas	5 ēkas Kauguru ragā un 6 kāpu joslā esošas ēkas Jūrmalas centrālajā daļā		
Rīgas pilsēta	3.5	4.5					Krasta erozija turpinās pastiprināties Daugavgrīvas salas austrumu daļā ap	Krasta erozija turpinās pastiprinātie s

Pagasts, pilsēta	Erozijai pakļautā krasta kopgarums (km)		Krasta atkāpšanās (m)		Apdraudējums (objekti)		Piezīmes	
	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058
							1,5 km garā posmā, kur spēcīgu vētru laikā iespējama Daugavgrīvas dabas lieguma teritorijas, kā arī Vakarbuļļu un Rītabuļļu daļēja aplūšana. Krasta erozija sagaidāma arī Mangaļu pussalā 1,5 km garā posmā cieši pie Daugavas austrumu mola.	Daugavgrīvas salas austrumu daļā ap 2,5 km garā posmā (20-45 m), kur spēcīgu vētru laikā iespējama Daugavgrīvas dabas lieguma teritorijas, kā arī Vakarbuļļu un Rītabuļļu daļēja aplūšana. Krasta erozija (15-30 m) sagaidāma arī Mangaļu pussalā 1,5

Pagasts, pilsēta	Erozijai pakļautā krasta kopgarums (km)		Krasta atkāpšanās (m)		Apdraudējums (objekti)		Piezīmes	
	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058
								km garā posmā cieši pie Daugavas austrumu mola. Mangaļu pussalā pie Vecdaugava s pieaug plūdu risks.
Carnika- vas pag.	4.5	5.5	> 40	> 80				Turpināsies Gaujas ietekas pārvietošan ās virzienā uz ZA
Saulkras- ti	11.5-13.5	Līdz 14.5	5-10 m; ap 1,5 km garā posmā uz D no Inčupes ietekas	10-25 m posmā Lilaste- Pabaži un Skultes osta- novada Z robeža, bet ap 1.5 km garā	2 auto stāvlaukumi un 5 ēkas	Saulkrastu- Zvejniekiem a satiksmes maģistrāle, 3 auto stāvlaukumi un ~20 ēkas		Inčupes un Pēterupes palienēs un vairākās vietās Zvejniekci emā

Pagasts, pilsēta	Erozijai pakļautā krasta kopgarums (km)		Krasta atkāpšanās (m)		Apdraudējums (objekti)		Piezīmes	
	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058
			jūrā un Zvejnieciemā 10-15 m; no Skultes ostas uz dienvidiem m ap 1,5 km garā posmā riska joslas platums pārsniedz 25 m.	posmā uz D no Inčupes ietekas jūrā un Zvejnieciemā 30-45 m; no Skultes ostas uz dienvidiem ap 1,5 km garā posmā riska joslas platums pārsniedz 80 m.				sagaidāmi biežāki plūdi vētru laikā.
Skultes pag.		Līdz 5 km		10-15		Vietējas nozīmes ceļš un vairākas ēkas	Krasta erozija sagaidāma atsevišķos īsos iecirkņos, kur riska joslas platums līdz 5 m.	
Liepupes pag.	11	Pārsniedz 15 km	Lielākā daļā nepārsniedz 5 m,	Lielākā daļā nepārsniedz 15m, Ķurmraga	5 ēkas un vietējas nozīmes ceļš	7 ēkas un vietējas nozīmes ceļš		

Pagasts, pilsēta	Erozijai pakļautā krasta kopgarums (km)		Krasta atkāpšanās (m)		Apdraudējums (objekti)		Piezīmes	
	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058	2009-2023	2009-2058
			Ķurmraga apkārtnē līdz 20 m, posmā Tūja- Lembuži – 50-10m	apkārtnē līdz 50 m, posmā Tūja-Lembuži – 10-25m				
Salacgrī- va	Līdz 7.5	17-20	Lielākā daļā nepārsniedz 7 m	Lielākā daļā nepārsniedz 10 m; posmā Ežurgas- Kutkāju rags – 10-25 m		Auto stāvlaukumi Vitrupē un šeseja ViaBaltica 1000 m uz D no Vitrupes ietekas	Maksimālo platumu riska josla sasniedz posmā Melēkas-Vitrupes ieteka un uz Z no Salacgrīvas ostas (10-15 m)	Maksimālo platumu riskā josla sasniedz posmā Melēkas- Vitrupes ieteka (30- 50m) un uz Z no Salacgrīvas ostas (20-30 m)

3.10. Gaisa kvalitāte

Visvairāk gaisa kvalitāti ietekmē piesārņojošo vielu izmeši, kas rodas sadedzinot kurināmo enerģētikas un transporta nozarēs. Galvenās gaisu piesārņojošās vielas ir sēra dioksīda SO₂, slāpekļa oksīdi NO_x, oglekļa oksīds CO un cietās daļiņas PM₁₀, kā arī gaistošie organiskie savienojumi.

Sistemātiski gaisa kvalitātes mērījumi Latvijā tiek veikti tikai lielākajās Latvijas pilsētās, bet lauku teritorijās praktiski tiek veikts tikai gaisa kvalitātes fona līmeņa monitorings Pārrobežu piesārņojuma novērtējumam starptautiskās sadarbības programmas gaisa piesārņojuma izplatības novērošanai un novērtēšanai lielos attālumos. Latvijā monitoringa punkti ir Rucavā un Zosēnos. Pārrobežu gaisa piesārņojuma pārneses rezultātā Kurzemes reģiona rietumu daļā ir novērojami lielākie slāpekļa un sulfātu nosēdumi Latvijā.

Nozīmīgākais gaisa piesārņojums piekrastes teritorijā ir lielākajās pilsētās – Rīgā, Ventspilī un Liepājā.

Saskaņā informāciju, kas sniegta LVĢMC izstrādātajā ziņojumā *Gaisa kvalitātes novērtējums Latvijā (2003.gads līdz 2007.gads)*¹, galvenās gaisa kvalitātes problēmas Rīgā attiecībā uz cilvēka veselības aizsardzību saistītas ar šādiem apstākļiem:

- Regulāri pilsētas centrālās daļas maģistrālajās ielās (Valdemāra un Brīvības ielā) tiek pārsniegts slāpekļa dioksīda (NO₂) gada vidējās koncentrācijas robežlielums; NO₂ piesārņojums rada potenciālas problēmas arī pārējā pilsētas teritorijā.
- Pilsētas centrālajā daļā (Brīvības un Valdemāra ielā) pārsniegts PM₁₀ kā gada vidējās koncentrācijas robežlielums, tā arī diennakts robežlielums;
- Benzola gada vidējā koncentrācija pārsniedz pieļaujamo normatīvu, kas spēkā stāsies no 2010.gada;
- Iespējamās potenciālas PM_{2,5} problēmas Rīgas gaisa kvalitātes novērojumu stacijās, gada vidējās koncentrācijas uz doto brīdi nepārsniedz noteikto gada vidējo robežlielumu, tomēr koncentrācijas ir samērā augstas.

Pārējā Latvijas piekrastes teritorijā gaisa kvalitātes problēmas attiecībā uz cilvēka veselības aizsardzību skar tikai lielās pilsētas:

- Liepājā regulāri tiek pārsniegts PM₁₀ gada un diennakts vidējās koncentrācijas robežlielumi. Problēmas ar cieto daļiņu piesārņojumu, kaut arī ne tik izteiktas, ir arī Ventspilī;
- Potenciālas problēmas var radīt benzola piesārņojums Ventspilī, kas saistīts ar naftas produktu uzglabāšanu un pārkraušanu.

Jūrmalas pilsētas teritorijai 2009.gada rudenī tika veikta esošo gaisa piesārņojuma izkliežu modelēšana, jo laba gaisa kvalitāte ir viens no priekšnosacījumiem Jūrmalas kā kūrortpilsētas attīstībai. Iegūtie aprēķinu rezultāti parādīja, ka Jūrmalā gaisa piesārņojuma pārsniegumu pašlaik nav un nozīmīgākais atmosfēras gaisa piesārņojuma avots Jūrmalā ir autotransports.

LVĢMC ziņojumā „*Gaisa kvalitātes novērtējums Latvijā (2003.gads līdz 2007.gads)*” norādīts, ka visā Latvijas lauku teritorijā veģetācijai nepastāv problēmas, kas saistītas ar tiešu atmosfēras gaisa piesārņojumu.

¹ www.meteo.lv

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

3.11. Bioloģiskā daudzveidība un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Bioloģiskā daudzveidība ir viena no būtiskākajām vērtībām, uz kuras balstāma piekrastes ilgtspējīga attīstība. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekraste ir unikāla teritorija, kurā gandrīz vai ikvienā vietā ir sastopams kāds īpaši aizsargājams biotops, kas nav sastopams ārpus šīs joslas. Saskaņā ar Ministru kabineta 2000.gada 5.decembra noteikumiem Nr.421 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” (ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 2009.gada 27.janvārim), Latvijas piekrastē sastopami šādi īpaši aizsargājami biotopi: vējatlūdu laikā atsegtas dūņainas un smilšainas pludmales; viengadīgu augu sabiedrības uz sanesumu joslām; daudzgadīgs augājs akmeņainās pludmalēs; smilšakmens atsegumi jūras krastā; viengadīgu augu sabiedrības dūņainās un zemās smilšainās pludmalēs; embrionālās kāpas; priekškāpas; ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas; pelēkās kāpas ar sīkkrūmu audzēm; mežainas jūrmalas kāpas; slapjas starpkāpu ieplakas; klajas iekšzemes kāpas ar kāpsmildzenes pļavām¹.

Turklāt Latvijas piekrasti šķērso nozīmīgi putnu migrācijas ceļi un piekrastes ūdeņi tiek izmantoti kā vairāku putnu sugu ziemošanas vietas. Īpaši nozīmīgs ziemošanai ir Rīgas jūras līča rietumu krasts. Tādējādi PPFT ir putniem svarīga vieta arī Eiropas mērogā. Latvijas piekrastē izdalītas 13 putniem nozīmīgas vietas, kur putnu klātbūtne tiek novērota ievērojami lielā skaitā: dabas parkos “Piejūra”, “Pape”, “Užavas lejtece” “Salacas ieleja” un “Engures ezers”, dabas liegumos “Babītes ezers”, “Liepājas ezers”, “Ziemeupe”, “Oviši”, “Randu pļavas”, Slīteres nacionālajā parkā un Ķemeru nacionālajā parkā². Migrējošo putnu skaits mūsu ūdeņos īpaši pieaug pavasaros un rudenos. Vasarā putnu „ganības” var atpūties – vien atsevišķās vietās uz lidspalvu maiņu sapulcējas gaigalas un vasaras otrajā pusē atpūtu meklē migrāciju uzsākušās melnās pīles un mazie ķīri (Latvijas ornitoloģijas biedrība, 2004).

49% krasta līnijas un apmēram 34% PPFT šobrīd ir iekļautas kādā no īpaši aizsargājamo teritoriju kategorijām (skat. 11.tabulu un 10.attēlu). Visas šīs teritorijas ir iekļautas Natura 2000 teritoriju tīklā.

PPFT ietilpst arī daļa Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijas (skat. 10.attēlu). Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts ir vienīgā šāda veida ĪADT Latvijā. Tā ir plaša teritorija, kurā starptautiski nozīmīgas dabas un ainaviskās vērtības tiek saglabātas nodrošinot ilgtspējīgu sociālo un ekonomisko attīstību. Kopējā ZBR platība ir 457 600 ha, tajā ietilpst šādas Natura 2000 teritorijas, kuras ir saistītas ar PPFT: dabas parks “Salacas ieleja”, dabas parks „Piejūra”, dabas liegumi „Randu pļavas”, “Vitrupe ieleja” un „Vidzemes akmeņainā jūrmala”.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2001.gada 17.aprīļa noteikumiem Nr.175 „Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem” Latvijā ir 206 aizsargājami ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi, no kuriem PPFT atrodas tikai 16 (Kapsēdes dižakmens, Pūsēnu kalns, Nidas pludmale, Strantes-Ulmales stāvkrasts, Ežurgu Sarkanās klintis, Zaķu akmens, Veczemju klintis, Krauja akmeņu saliņa, Lielais Krauju jūrakmens, Muižuļu akmens, Svētciena akmeņu saliņa, Lauču dižakmens, Kaltenes kalvas, Kaltenes krasta veidojumi, Dampēļu atsegumi, Staldzenes stāvkrasts).

¹ Jūras piekrastes biotopu 2008. gada monitoringa atskaite, LVĢMC, 2008. gads

² Eiropas Savienības nozīmes putniem nozīmīgās vietas Latvijā”, Latvijas ornitoloģijas biedrība, 2004.gads
VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

Ministru kabinetā 2010.gada 5.janvārī tika pieņemti noteikumi Nr.17 „Noteikumi par aizsargājamām jūras teritorijām”, kuri nosaka 7 aizsargājamās jūras teritorijas: (kopējā platība 436 582 ha) (skat. 10.attēlu):

- 1) Nida –Pērkone (36 703 ha, ir izstrādāts un apstiprināts dabas aizsardzības plāns);
- 2) Akmeņrags (25 878 ha);
- 3) Irbes šaurums (172 412);
- 4) Rīgas liča rietumu piekraste (132173 ha, ir izstrādāts un apstiprināts dabas aizsardzības plāns);
- 5) Selga uz rietumiem no Tūjas (58600 ha);
- 6) Vitrupe–Tūja (3577 ha);
- 7) Ainaži–Salacgrīva (7239 ha).

Priekšlikumi aizsargājamo jūras teritoriju dibināšanai tika sagatavoti ES programmas LIFE – Daba finansētā projekta „Jūras aizsargājamās teritorijas Baltijas jūras austrumu daļā” (2005. - 2009.g.) ietvaros, ko realizēja biedrība „Baltijas Vides Forums” sadarbībā ar Latvijas Hidroekoloģijas institūtu un Latvijas Ornitoloģijas biedrību. Aizsargājamās jūras teritorijas tika izveidotas, lai nodrošinātu aizsardzību īpaši aizsargājamām putnu un zivju sugām, kā arī īpaši aizsargājamiem biotopiem. Aizsargājamo teritoriju robežas noteiktas, balstoties uz projekta laikā veiktajiem biotopu un putnu izpētes rezultātiem, kā arī agrāk veikto pētījumu rezultātiem. Visas aizsargājamās jūras teritorijas tiks noteiktas kā Eiropas nozīmes aizsargājamās jūras teritorijas - Natura 2000 atbilstoši direktīvai 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību un direktīvai 79/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību, veicot grozījumus likumā „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”.

Ministru kabineta 2010.gada 5.janvāra noteikumos Nr.17 „Noteikumi par aizsargājamām jūras teritorijām” ir noteikts, ka, lai nodrošinātu ostu darbību un tām nepieciešamo infrastruktūru, kā arī piekrastes pašvaldību saimniecisko darbību un tūrisma infrastruktūras attīstību, aizsargājamās jūras teritorijās tiek noteiktas neitrālās zonas. Neitrālajās zonās ietilpst ostu akvatorijas, to ārējie reidi, grunts novietnes jūrā, kuģu ceļi un nepārtraukta josla gar pludmali.

Vispārējos ĪADT aizsardzības un izmantošanas noteikumus, kuros reglamentēti tajās pieļaujамie un aizliegtie darbību veidi, nosaka Ministru kabinets. Lai saskaņotu dabas aizsardzības, dabas resursu izmantošanas un reģiona ilgtspējīgas attīstības intereses, nodrošinot teritorijas dabas vērtību saglabāšanu, kā arī lai nodrošinātu labvēlīgu aizsardzības statusu tām īpaši aizsargājamām sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem, kuru aizsardzības nolūkā šī teritorija ir izveidota vai tiek veidota, fiziskā vai juridiskā persona var izstrādāt aizsargājamās teritorijas dabas aizsardzības plānu. Plānā ietver zinātnisko informāciju par aizsargājamo teritoriju, pamatojumu funkcionālajam zonējumam, ja tāds nepieciešams, un nosaka vienotus visas teritorijas apsaimniekošanas pasākumus, lai sasniegtu tās aizsardzības mērķus¹.

Lai nodrošinātu šo teritoriju aizsardzību un tajās esošo dabas vērtību saglabāšanu, ĪADT tiek izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. 14.tabulā ir apkopota informācija par apstiprinātajiem dabas aizsardzības plāniem un individuālajiem

¹ www.daba.gov.lv

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

izmantošanas un aizsardzības noteikumiem ar PPFT saistītajām NATURA 2000 teritorijām.

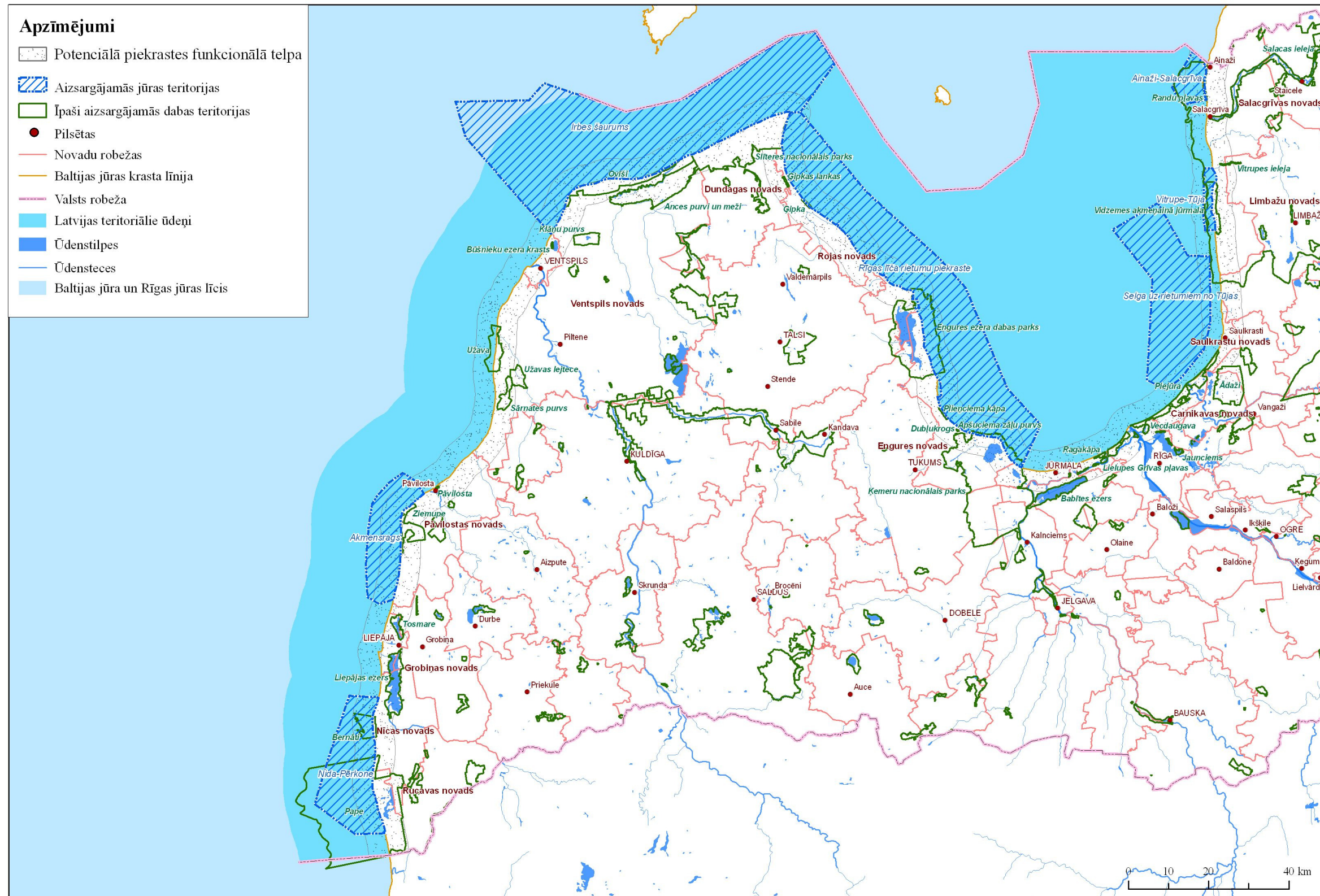
Kopā piekrastes novados ietilpst 125 183 ha Natura 2000 teritoriju, t.i., 15,42% no piekrastes pašvaldību platības (Latvijā – 18%).

11. tabula. PPFT ietilpstošās Natura 2000 teritorijas

Katego- rija	Skaitis	Nosaukums	IADT kopējā platība (ha)	Novads	Apstiprināts DAP /individuālie aizs. noteikumi
Dabas parki	7	„Užavas lejtece”	1434	Ventspils novads	ir/nav
		“Engures ezera dabas parks”	19992	Talsu novads, Rojas novads, Tukuma novads, Engures novads	ir/ir
		“Pape”	51778	Rucavas novads, Nīcas novads	ir/ir
		“Piejūra”	4315	Rīga, Carnikavas novads, Saulkrastu novads	ir/ir
		“Ragakāpa”	150	Jūrmalas pilsēta	ir/ir
		“Salacas ieleja”	6307	Salacgrīvas novads	ir/ir
		“Bernāti”	2945	Nīcas novads	nav/ir
Dabas liegumi	21	“Ances purvi un meži”	8772	Ventspils novads	ir/ir
		“Apšuciema zāļu purvs”	15	Engures novads	nav/nav
		“Babītes ezers”	2988	Babītes novads	ir/ir
		“Būšnieku ezera krasts”	49	Ventspils	ir/nav
		“Ģipka”	161	Rojas novads	ir/nav
		“Ģipkas lankas”	111	Dundagas novads, Rojas novads	nav/nav
		“Jaunciems”	331	Rīga	ir/nav
		“Klāņu purvs”	1615	Ventspils novads	ir/ir
		“Lielupes Grīvas pļavas”	277	Jūrmalas pilsēta	ir/nav
		“Liepājas ezers”	4544	Nīcas novads, Grobiņas novads, Liepāja	ir/ir

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

Katego- rija	Skaitis	Nosaukums	IADT kopējā platība (ha)	Novads	Apstiprināts DAP /individuālie aizs. noteikumi
		“Oviši”	5078	Ventspils novads	nav/ir
		„Pāvilostas pelēkā kāpa”	43	Pāvilostas novads, Pāvilostas pilsēta	ir/nav
		“Pļieņciema kāpa”	52	Engures novads	ir/nav
		“Randu pļavas”	280	Salacgrīvas novads	ir/ir
		“Sārnates purvs”	1423	Alsungas novads, Ventspils novads	nav/nav
		“Tosmare”	972	Liepāja, Grobiņas novads	nav/nav
		“Užava”	3012	Ventspils novads	ir/nav
		“Vecdaugava”	233	Rīga	ir/nav
		“Vidzemes akmeņainā jūrmala”	3371	Salacgrīvas novads	ir/ir
		“Vitrupes ieleja”	125	Salacgrīvas novads, Limbažu novads	ir/ir
		“Ziemupe”	2458	Pāvilostas novads	ir/nav
Nacionālie parki	2	“Ķemeru nacionālais parks”	38165	Engures novads, Tukuma novads, Jelgavas novads, Babītes novads, Jūrmalas pilsēta	ir/ir
		“Slīteres nacionālais parks”	26490	Dundagas novads	ir/ir



10. attēls. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas potenciālajā piekrastes funkcionālajā telpā

3.12. Ainavas un kultūrvēsturiskie objekti

Latvijas ainavu kartē, ko sastādījis O. Nikodemus par pamatu ņemot reljefu un zemes seguma raksturu, piekrastes teritorija ietilpst gan pludmales ainavu tipā, kurā sīkāk noteiktas akumulācijas pludmales un abrāzijas krasti, gan eolo kāpu ainavu mežaines ainavā, kuras izdalītas kā unikālās ainavas. Tāpat ievērojamu piekrastes daļu veido līdzenumu ainavu smilšaino līdzenumu mežaines un smilšaino Baltijas jūras agrāko stadiju, fluvioglaciālo un limnoglaciālo līdzenumu āraines¹.

Savukārt pēc Latvijas ainavu rajonēšanas iedalījuma reģionālā līmenī piekrastes teritorija ietilpst Piejūras ainavzemes sekojošos ainavapvidos (K.Ramans, 1994)²:

- Liepājas - Papes piejūras ezeru un mežaines apvidus,
- Sakas grīņu apvidus,
- Lejasventas āru un mežaines apvidus,
- Irbes mežaine,
- Slīteres apvidus,
- Lejasrojas apvidus,
- Engures apvidus,
- Tīreļa apvidus,
- Rīgas ūdeņu un silaines apvidus,
- Vidzemes piekrastes apvidus.

Nozīmīgākie piekrastes ainavas raksturu un daudzfunkcionālo izmantošanu noteicošie faktori ir dabiskie apstākļi un dažādas antropogēnās darbības. Ainavas var būt dažādas gan pēc mēroga, gan atšķirīgas ar savu raksturu un funkcionālo nozīmi. Piekrastes ainavu aprakstā ņemti vērā to ekoloģiskie, vizuālie, kultūrvēsturiskie un sociālekonomiskie aspekti.

Latvijas piekrastes ainavu struktūru veido salīdzinoši mazpārveidota vide ar daudzveidīgiem dabas objektiem - liedagi, stāvkrasti, kāpas, piekrastes kāpu meži un pļavas, mitraines, sēkļi utt. Piekraste veido vienu no Latvijas ekoloģiski nozīmīgākajiem ainavu kompleksiem, ko apliecina arī augstais piekrastē izveidoto ĪADT īpatsvars. Piekrastes ainavu telpu pamatā veido priežu mežu josla uz smilšainiem nogulumiem, kāpas, pludmale, atklātās virsūdens teritorijas, kā arī zemūdens josla.

Atsevišķos PPFT posmos dažādi ainavas elementi ievērojami palielina piekrastes ainavu daudzveidību, piemēram, jūrmalas pļavas (Randu pļavas u.c.), pelēkās kāpas, upju ietekas. Piekrastē sastopamas arī urbanizētas ainavas, kuras izvietojušās ap lielākajām apdzīvotajām vietām. Šajās teritorijās izplatīta pilsētvidei raksturīgā ainava, kurā daudzviet sastopamas arī lielākas vai mazākas ostas.

Neskatoties uz to, ka PPFT plaši izplatīti ir mežainie ainavu tipi, kas veido vizuāli slēgtas ainavas, pateicoties atklātajiem un tālajiem skatiem no pludmales, Latvijas piekrastes ainavā lielākoties sastopamas vizuāli augstvērtīgas ainavu telpas.

¹ Ainavu aizsardzība, VARAM, 2000

² Latvijas daba. Enciklopēdija. Rīga, 1994

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

Piekrastes ainavu attīstība pēdējos gadsimtos apliecina, ka to būtiski ietekmē ne tikai dabiskie procesi, bet arī dažādi sociālekonomiskie faktori un pat politiskie lēmumi. Tā, piemēram, 19. gs. nozīmīgs faktors bija ceļojošo kāpu apmežošanas projekti, savukārt no 1945. līdz 1991.gadam daļa piekrastes tika iekļauta pierobežas zonā ar ierobežotu piekļuvi. Tā rezultātā samazinājās antropogēnā ietekme un dabiskie procesi attīstījās netraucēti. Tāpēc pašlaik piekrastē plaši sastopamas bioloģiski daudzveidīgas teritorijas.

Mūsdienās piekrastē daudzviet saduras dažādas intereses (dabas aizsardzība, pieprasījums pēc dažāda veida apbūves teritorijām, tūrisms utt.) un to ietekmi gan pozitīvā, gan negatīvā veidā daudzviet var vērot arī piekrastes ainavās, kā, piemēram, meža un lauksaimniecības zemju apbūve, lauksaimniecības zemju aizaugšana, zemsedzes iznīcināšana u.c.. Plānojot PPFT attīstību, jāņem vērā tās mainība un dinamiskais raksturs, kuru galvenokārt nosaka akumulācijas un abrazijas procesi krasta joslā.

Antropogēno un dabisko procesu mijiedarbības rezultātā atsevišķās vietās izveidojušās īpašas kultūrainavas, piemēram, tradicionālā zvejniekiemu apbūve un aizjomi¹, kas ir nelieli, telpiski ierobežoti lauksaimniecības zemju nogabali.

PPFT kultūras mantojums ietver dažādus kultūras un vēstures pieminekļus un kultūrvēsturiski nozīmīgus objektus, piemēram, bākas, senās zvejnieku sētas, muižas un ceļmalas krogus, senos ceļus, fortifikācijas būves ap Daugavas grīvu, kā arī tādas nemateriālas vērtības, kā vietvārdus, nostāstus, teikas, vietējo iedzīvotāju dialektus, izloksnes u.c.. Dažviet saglabājušies īpaši etnogrāfiskie kompleksi, kas ietver tradicionālo apbūvi un tur dzīvojošas kopienas ar savām tradīcijām, dialektu un mutvārdu vēstures liecībām. Par Ziemeļkurzemes lībiešu ciemiem uzskata 12 ciemus: Melnsils (līb. Mustānum), Kolka (Kūolka), Vaide (Vaid), Saunags (Sanag), Pitragš (Pitrōg), Košragš (Kuoštrōg), Mazirbe (Irē), Sīkrags (Sīkrōg), Jaunciems (Ūžkilā), Lielirbe (Īra), Miķeļtornis jeb Pize (Pizā) un Lūžņa (Lūž). Īpaši pieminams ir arī Papes Ķoņu ciems Rucavas novadā, kas ir valsts nozīmes kultūras piemineklis, jo tajā saglabājušās 11 sētas. Suitu novads ir iekļauts UNESCO Pasaules nemateriālās kultūras mantojuma sarakstā². Latvijas kultūras kanonā kā viena no 99 Latvijas kultūras vērtībām ir iekļauta arī lībiešu tradicionālā kultūra³.

Saskaņā ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas informāciju piekrastes teritorijā atrodas 338 valsts nozīmes kultūras pieminekļi un 413 vietējas nozīmes kultūras pieminekļi (skat. 12.tabulu).

12. tabula. Kultūras pieminekļi PPFT⁴

Pieminekļa veids	Valsts nozīmes	Vietējas nozīmes
Arheoloģija	27	73
Arhitektūra	188	283
Industriālais	3	2
Māksla	98	54
Pilsētībūvniecība	14	-

¹ Inese Stūre, Jūrmalcieņa aizjomu ainavas stāsts. LU., 2009

² www.suitunovads.lv

³ www.kulturaskanons.lv

⁴ Avots: Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija

Pieminekļa veids	Valsts nozīmes	Vietējas nozīmes
Vēsture	8	1
KOPĀ	338	413

3.13. Konstatētās būtiskākās vides problēmas

Būtiskākās vides problēmas PPFT ir saistītas ar antropogēno ietekmi gan uz piekrastes biotopiem, gan ūdens kvalitāti.

Tūristu plūsmas pieaugums ārpus atbilstoši aprīkotām vietām, rada draudus dabas videi piekrastē, kas izpaužas galvenokārt kā kāpu izbradāšana un izbraukāšana. Rezultātā veidojas teritorijas, kur ir bojāta zemsedze vai arī tā pilnībā nopostīta, atsedzot smiltis. Veidojas vēja erozijas draudi, tiek zaudēti vērtīgi biotopi. Intensīva kāpu joslas izbraukāšana vairāk konstatēta Pierīgā. Par to liecina VVD informācija - par automašīnu nobraukšanu no vispārējas nozīmes ceļiem Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā, pārkāpjot „Aizsargjoslu likuma” 36.panta 3.daļas 6.punktu, piemēram, 2008.gadā Carnikavas novadā administratīvi sodīti 120 autovadītāji. Pēc Slīteres nacionālā parka datiem, gadā vidēji tiek konstatēti 40 pārkāpumi, pārsvarā tie ir kāpu izbraukāšanas gadījumi ar motorizētajiem transporta līdzekļiem.

Apmeklētāju slodzes dēļ cieš arī tās kāpu teritorijas, kur piekrastē atrodas kempingi vai atpūtas bāzes ar lielu viesu skaitu. Kempingu vai atpūtas bāzu īpašnieki parasti neveido infrastruktūru ārpus sava īpašuma un bieži nav nodrošināta adekvāta infrastruktūra apmeklētāju nokļūšanai pludmalē, kā arī pludmales labiekārtojums. Turklāt jāņem vērā pašvaldību ierobežotie finanšu un cilvēkresursi atbilstošas kontroles nodrošināšanai, kā arī publiskās infrastruktūras uzturēšanai.

Notekūdeņu novadīšana un neattīrītu ūdeņu nonākšana Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī ir uzskatāma par vienu no būtiskākajām PPFT problēmām. Šo faktu apstiprina tas, ka visi piekrastes ūdensobjekti ir noteikti kā riska objekti, lai sasniegtu labu ekoloģisko kvalitāti līdz 2015.gadam (sīkāk skat. 3.2.4.nodaļu). Neskatoties uz to, ka notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ir uzbūvētas visās PPFT pilsētās un iedzīvotāju skaita ziņā lielākajos ciemos, daudzās vietās tās ir nolietojušās un virszemes ūdeņos nereti nonāk normatīvi nepietiekami attīrīti vai pat neattīrīti notekūdeņi. Tādēļ, apkopojot informāciju par pieslēgumiem notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, var secināt, ka tikai apmēram 60% no piekrastes iedzīvotāju radītiem notekūdeņiem tiek novadīti uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām. Informācija, kura iekļauta Upju baseinu apsaimniekošanas plāni liecina, ka PPFT 4 ŪO ekoloģisko kvalitāti ietekmē 7 NAI (sīkāk skat.3.2.5.nodaļu). Lai šajos ŪO sasniegtu labu ekoloģisko kvalitāti līdz 2015.gadam, Upju baseinu apsaimniekošanas plānos ir iekļauti pasākumi notekūdeņu attīrīšanas nodrošināšanai atbilstoši prasībām.

Lielākajās PPFT pilsētās Rīgā, Ventspilī un Liepājā gaisa kvalitāte neatbilst normatīvo aktu prasībām.

Būtiskas PPFT vides problēmas saistītas arī ar tendenci paplašināt apbūves teritorijas piekrastes ciemos un veidot jaunu apbūvi jūras piekrastē. Saskaņā ar piekrastes pašvaldību teritoriju plānojumiem paredzēts ievērojams apbūvēto teritoriju palielinājums, it īpaši Kurzemes piekrastes ciemos un Salacgrīvas novadā. Teritorijas plānojumos apbūvei paredzēto, bet šobrīd neapbūvēto, teritoriju īpatsvars Kurzemes reģiona piekrastes ciemos lielākajā daļā gadījumu ir 70 – 80%. Apbūves teritorijām paplašinoties, palielināsies apdzīvoto vietu radītā slodze – palielināsies autotransporta radītais gaisa piesārņojums, pieaugs notekūdeņu daudzums, atkritumu daudzums. Tāpēc ciemos, kur attīstīsies blīvāka

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

apbūve būtu nepieciešams nodrošināt centralizētu notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, taču pašvaldībām jau šobrīd nav pietiekamu līdzekļu, lai nodrošinātu efektīvu esošo iekārtu darbību.

Jūras krasta ģeoloģiskos procesus papildus dabiskajiem faktoriem, kas saistīti ar meteoroloģiskajiem, jūras hidrodinamiskajiem un litodinamiskajiem, ģeoloģiskajiem un reljefa apstākļiem, ietekmē arī antropogēnie faktori (ostas ar to hidrotehniskajām būvēm, krasta aizsargbūves, apdzīvotības un apbūves blīvums krasta joslā).

4. Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt un ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas

Nemot vērā to, ka viens no PTAP rīcības virzieniem ir saistīts ar piekrastes infrastruktūras veidošanu, ir iespējama ietekme uz ĪADT, Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslu, kā arī Baltijas jūras un Rīgas līča ūdens kvalitāti.

No 30 ĪADT (Natura 2000 teritorijām), kas atrodas PPFT (skat. 11.tabulu), dabas aizsardzības plāni ir apstiprināti 24 teritorijām (www.daba.gov.lv). 16 ĪADT ir apstiprināti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Šajās teritorijās ir veikts detalizēts teritorijas raksturojums, kā arī analizēti ietekmējošie faktori un iespējamās problēmas, kas saistītas ar to mērķu sasniegšanu, kādiem katra konkrētā teritorija ir izveidota. Dabas aizsardzības plānos ir noteikts ĪADT zonējums un atbilstoši teritorijas apsaimniekošanas pasākumi, tai skaitā darbības, kas jāņem vērā plānojot darbības, kas saistītas ar tūrisma attīstību šajās teritorijās. ĪADT zonējums stājas spēkā, kad tiek pieņemti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Dabas aizsardzības plāna un individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu esamība ir vērtējama kā būtisks pozitīvs faktors, kas varētu mazināt PTAP ieviešanas iespējamu negatīvu ietekmi uz ĪADT un piekrastes attīstību kopumā.

Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslas platums, saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 6.panta 2.punktu nav mazāks par 300 metriem sauszemes virzienā, skaitot no vietas, kur sākas dabiskā sauszemes veģetācija (ar izņēmumiem attiecībā uz pilsētām un ciemiem, kur, atbilstoši teritorijas plānojumam, aizsargjoslas platums nosakāms ne mazāks kā 150 m).

Piejūras ciemos joprojām trūkst ceļu un labiekārtojumu, lai tūristi varētu atpūsties, nepostot dabu. Visu piekrastes ekosistēmu degradē pludmales un kāpu izbraukāšana, traucējot dabiskos krasta attīstības procesus un izpostot augu un dzīvnieku dzīvotnes, tiek traucēts dzīvnieku barošanās un pārvietošanās, iztraucēti putni. Pēdējos gados krasta kāpu izbraukāšana kļūst aizvien intensīvāka. Visi piekrastes biotopi aizvien vairāk cieš no nepārdomātas atpūtnieku darbības. Kāpās ir ļoti jutīga un trausla zemsedze, kuru jau neliels cilvēku skaits var izbradāt tā, ka augāja vietā veidojas vienlaidus kaila smilts. Neveidojot labiekārtotus celiņus, smilšainās takas kļūst aizvien platākas, veidojas nekontrolējama taku tīkls. Tiek iznīcināts ne tikai augājs, bet arī dzīvnieku mājvietas, iztraucēti putni un izmētāti atkritumi.

Gan baltās, gan pelēkās kāpas cieš no nepareizas apsaimniekošanas. Lielu postu piejūras biotopiem nodara arī neapdomīga kāpu apzaļumošana, kāpu nostiprināšanai izmantojot svešzemju sugas, piemēram, smiltsērķšķi un sudraba eleagnu. Šīs sugas ir agresīvas – tās strauji izplatās, iznīcinot vietējās augu sugas.

Apdraudēto kāpu biotopu platība samazinās arī legālas un nelegālas būvniecības dēļ. Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu, Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu 300 metru aizsargjoslā aizliegts celt jaunas ēkas un būves un paplašināt esošās, izņemot gadījumus, kas minēti Aizsargjoslu likuma 36.panta 2.punktā.

Jūras piekrastes biotopu 2008.gada monitoringa atskaitē (LVGMC, 2008) ir ietverti šādi secinājumi un ieteikumi attiecībā uz Latvijā un ES aizsargājamo piekrastes biotopu stāvokli:

- Priekškāpu un embrionālo kāpu aizsardzības statuss ir labvēlīgs, izņemot Saulkrastu novadā, kur tas ir nelabvēlīgs galvenokārt lielās antropogēnās slodzes dēļ.

- Pelēko kāpu aizsardzības statuss kopumā pasliktinās, jo notiek atklāto kāpu aizaugšana ar kokiem un krūmiem, kā arī zemeszemes degradācija.
- Nepieciešams embrionālās kāpas un priekškāpas iekļaut Latvijas īpaši aizsargājamo biotopu sarakstā, kas būtiski ietekmētu ĪADT funkcionālā zonējuma un individuālo aizsardzības noteikumu izstrādi un pamatojumu, kā arī būtu svarīgi teritorijas plānojumu izstrādē.
- Vēlams izstrādāt un realizēt apsaimniekošanas plānu Lūžņas, Akmensraga, Pērkones un Engures pelēko kāpu aizsardzībai.

5. Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi

Uz plānošanas dokumentu ir attiecināmi vairāki starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi, kas saistīti ar ilgtspējīgu attīstību.

Starptautiskie vides aizsardzības mērķi ir noteikti:

Eiropas 6.vides aizsardzības rīcības programmā “Vide 2010: mūsu nākotne, mūsu izvēle” un uz šo plānošanas dokumentu ir attiecināmi šādi mērķi:

- klimata izmaiņu jomā: stabilizēt siltumnīcas efekta gāzu koncentrāciju atmosfērā tādā līmenī, kas neizraisa klimata izmaiņas;
- dabas un bioloģiskās daudzveidības jomā: aizsargāt un atjaunot dabiskās ekosistēmas un apturēt bioloģiskās daudzveidības samazināšanos Eiropas un globālā mērogā;
- vides, veselības un dzīves kvalitātes jomā: sasniegt tādu vides kvalitāti, ka cilvēka radītais piesārņojums, tai skaitā dažādi starojumi, nepalielina ietekmi vai risku sabiedrības veselībai;
- dabas resursu un atkritumu jomā: nodrošināt, ka atjaunojamo un neatjaunojamo dabas resursu patēriņš nerada papildus slodzi videi, un panākt, ka ekonomisko izaugsmi nosaka nevis resursu izmantošanas, bet gan izmantošanas efektivitātes pieaugums.

Deklarācijā „Par vidi un attīstību” (Riodežaneiro, 1992). Riodežaneiro ANO konferencē “Vide un attīstība” pirmo reizi starptautiski ilgtspējīga attīstība tika skaidrota kā “attīstība, kas nodrošina šodienas vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai”. Mērķis ir sistemātiski veicināt ilgtspējīgu attīstību, integrējot vidi saudzējošas prasības citu nozaru politikās.

Balstoties uz Riodežaneiro deklarāciju, 2002.gadā Johannesburgā notikušajā ANO galotņu sanāksmē tika pieņemts **Ilgtspējīgas attīstības ieviešanas plāns**, kura galvenie mērķi ir nabadzības novēršana, ilgtspējīga patēriņa un ražošanas modeļu maiņa, dabas resursu aizsardzība un pārvaldība.

ANO Tūkstošgades deklarācijā (2000) ir atspoguļoti globālie ilgtspējīgas attīstības mērķi, kuriem Latvija 2005.gadā ir noteikusi savus nacionālos uzdevumus, tai skaitā, nodrošināt vides ilgtspēju, novērst dabas resursu samazināšanos un iekļaut ilgtspējīgas attīstības principus nozaru politikās.

Lisabonas stratēģijā (2000), ko Eiropas Padome pieņēma 2000.gada 23. - 24.martā, noteica „jaunu stratēģisko mērķi ES, lai stiprinātu nodarbinātību, ekonomiskās reformas un sociālo saliedētību kā uz zināšanām balstītu ekonomikas daļu”. Gadu vēlāk stratēģija tika papildināta Gēteborgas Eiropas Padomes sanāksmē par ilgtspējīgo attīstību, pievienojot ekoloģisko aspektu Lisabonas procesam. Līdz ar to stratēģija balstās uz 3 pīlāriem - ekonomisko, sociālo un ekoloģisko. Gēteborgā Eiropas Padome noteica galvenos ekoloģiskos mērķus un termiņus, kā arī 4 prioritātes: 1) klimata pārmaiņu jomā - siltumnīcas efekta mazināšana, palielinot elektroenerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem; 2) pāreja uz videi draudzīgākiem transporta veidiem; 3) reaģēt uz sabiedrības bažām par pārtikas drošību un kvalitāti, ķīmisko vielu lietošanu, infekcijas slimībām un 4) resursu racionāla pārvaldība.

ES Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (2001, atjaunota 2006.gada jūnijā), kas ir viens no būtiskākajiem ES stratēģiskās plānošanas dokumentiem. Tās uzdevumi ir vides izmaksu iekļaušana preču un pakalpojumu cenās, investēšana zinātnē un tehnoloģijās, klimata pārmaiņu ierobežošana un tīrās enerģijas lietošanas palielināšana, sabiedrības veselības VARAMinfo_210311_piek; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

problēmu risināšana, transporta sistēmas un telpiskās plānošanas uzlabošana un atbildīgāka dabas resursu pārvaldība.

Nacionālie vides aizsardzības mērķi ir noteikti:

Valsts vides politikas mērķi ir definēti **Vides politikas pamatnostādņēs 2009. – 2015.gadam**, kuras Ministru kabinets apstiprināja 2009.gada 31.jūlijā ar rīkojumu Nr.517. „par Vides politikas pamatnostādņēm 2009.-2015.gadam”. Šajās pamatnostādņēs definētais vides politikas virsmērķis ir nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, īstenojot ilgtspējīgu attīstību, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un informētību par vides stāvokli. Tematiskajā sadaļā “Gais” izvirzīts politikas mērķis - nodrošināt gaisa kvalitāti atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, iesaistot pašvaldības, komersantus un sabiedrību. Tematiskajā sadaļā “Ūdens” izvirzīts politikas mērķis - nodrošināt normatīvo aktu prasībām atbilstošu ūdens kvalitāti, samazināt iekšējo ūdeņu eitrofikāciju un nodrošināt ūdenssaimniecības pakalpojumu kvalitāti. Tematiskajā sadaļā “Zeme” izvirzīts politikas mērķis - nodrošināt zemes resursu ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību, veicinot ilgtspējīga patēriņa un ražošanas principa īstenošanu. Tematiskajā sadaļā “Daba” izvirzīts politikas mērķis - nodrošināt dabas aizsardzības un saimniecisko interešu līdzsvarotību. Tematiskajā sadaļā “Klimats” izvirzīts politikas mērķis - nodrošināt Latvijas ieguldījumu globālo klimata pārmaiņu novēršanā, nodrošinot vides aizsardzības un ekonomisko interešu līdzsvarotību.

Bioloģiskās daudzveidības nacionālajā programmā (apstiprināta Ministru kabinetā 2000.gada 16.maijā, protokols Nr.23, 22§) stratēģiskie mērķi ir saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabiskās struktūras daudzveidības, saglabāt un veicināt vietējo savvaļas sugu daudzveidību, saglabāt savvaļas sugu, kā arī kultūraugu un mājdzīvnieku šķirņu ģenētisko daudzveidību, veicināt tradicionālās ainavas struktūras saglabāšanos un nodrošināt dzīvās dabas resursu līdzsvarotību un ilgtspējīgu izmantošanu.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2006. - 2012.gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta 2005.gada 29.decembra rīkojumu Nr.860 „Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2006.-2012.gadam”) mērķis ir novērst atkritumu rašanos un nodrošināt ievērojamu kopējo radīto atkritumu daudzumu samazināšanu, veicinot atkritumu pārstrādi.

Klimata pārmaiņu samazināšanas programmā 2005. - 2010.gadam (apstiprināta ar Ministru kabineta 2005.gada 6.aprīļa rīkojumu Nr.220 „Par Klimata pārmaiņu samazināšanas programmu 2005.-2010.gadam”) ilgtermiņa mērķis ir sekmēt cilvēku darbības izraisīto globālo klimata pārmaiņu samazināšanu, realizējot pasākumus, kas vērsti uz koordinētu siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu un oglekļa dioksīda piesaistes palielināšanu, piedaloties Kioto protokolā paredzētajos elastīgajos mehānismos, piesaistot investīcijas SEG emisiju samazinošiem projektiem un atbalstot citu ekonomiski pamatotu starptautisko sadarbību SEG emisiju samazināšanā.

Zemes politikas pamatnostādņēs 2008. - 2014.gadam (apstiprinātas ar Ministru kabineta 2008.gada 13.oktobra rīkojumu Nr.613 „Par Zemes politikas pamatnostādņēm 2008.-2014.gadam), kuru mērķis ir nodrošināt zemes kā unikāla dabas resursa ilgtspējīgu izmantošanu.

Izstrādājot PTAP, ir ņemti vērā gan starptautiskie, gan nacionālie vides aizsardzības mērķi.

6. Plānošanas dokumenta un iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums

SIVN ietvaros ir analizēta PTAP ietvaros noteikto uzdevumu un rīcību atbilstība ilgtspējīgas attīstības pamatprincipiem, kā arī PTAP ieviešanas vai neīstenošanas iespējamā pozitīvā un negatīvā ietekme uz vidi. Ņemot vērā to, ka PTAP ietvaros netiek plānoti konkrēti investīciju projekti, uzdevumu un rīcību ietekme uz vidi tuvākajos gados būs netieša.

6.1. Tiešās un netiešās ietekmes

Tiešās ietekmes ir izmaiņas vidē, kuras paredzētās darbības realizācijas rezultātā nepastarpināti iedarbojas uz vidi. Tās notiks, uzsākot piekrastes infrastruktūras projektu īstenošanu. Kopumā piekrastes infrastruktūras attīstīšana saskaņā ar nacionāla un vietēja līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteikto ir vērtējama kā pozitīva ietekme uz vidi. Kvalitatīva piekrastes infrastruktūra mazinās zaudējumus, kas radušies klimata pārmaiņu (Baltijas jūras līmeņa celšanās un krastu erozijas pastiprināšanās) ietekmē, kā arī uzlabos un organizēs piekļuvi piekrastes vērtībām, novēršot kāpu izbraukāšanu un izbradāšanu. Tomēr konkrētu projektu īstenošana var ietekmēt tuvējo ūdensteču un ūdenstilpju ūdens kvalitāti, gruntsūdens kvalitāti un līmeni, tāpēc ir pozitīvi vērtējami PTAP 4.nodaļā Politikas pamatprincipi, nākotnes redzējums, mērķi un apakšmērķi ietvertie nosacījumi:

- Projektējot un izbūvējot infrastruktūras objektus, izvēlēties risinājumus ar vismazāko negatīvo ietekmi uz piekrastes vienoto dabas un kultūras mantojumu
- Plānojot eroziju ierobežojošas būves un pasākumu, izvēties risinājumus ar vismazāko negatīvo ietekmi uz piekrastes vienoto dabas un kultūras mantojumu. Kāpu nostiprināšanai neizmantot svešzemju sugas, piemēram, smiltsērķšķi un sudraba eleagnu, kas apdraud vietējo augu sugu izplatību.

Jāatzīmē, ka pastāv iespēja teorētiski negatīvai ietekmei, veicot nepārdomātas darbības attiecībā uz ostu teritoriju paplašināšanu, piestātņu un krasta aizsardzības hidrotehnisko būvju celtniecību, kas var ietekmēt līdzsvaru jūras krasta ģeoloģiskajos procesos un veidot jaunas krasta erozijas paaugstināta riska vietas.

Netiešās ietekmes veidojas mijiedarbībā starp vidi un tiešām ietekmēm uz vidi.

Īstenojot PTAP, iespējama netieša ietekme uz vidi, ko radītu tūristu skaita pieaugums sekmīgu mārketinga pasākumu ietekmē, kā arī iedzīvotāju skaita pieaugums, attīstoties piekrastes apdzīvotajām teritorijām.

6.2. Īstermiņa un ilglaicīgas ietekmes

Par **īstermiņa ietekmēm** var uzskatīt visu veidu pakārtotās un saistītās darbības, kas rada relatīvi īslaicīgu ietekmi uz vidi. Pie īstermiņa ietekmes veidojošas darbības var pieskaitīt ēku, transporta infrastruktūras, ceļu rekonstrukciju, kā arī dažāda veida komunikāciju (sakaru, elektroapgādes līniju, ūdensapgādes un notekūdeņu tīklu) būvniecību. Šīs darbības rada relatīvi īslaicīgu traucējumu vidē un pēc to pabeigšanas parasti nerodas nozīmīgi pēcefekti. Transporta infrastruktūras un ceļu rekonstrukcija parasti notiek jau esošajās objektu robežās, bez ievērojamām izmaiņām vai paplašināšanās. Galvenās ar šādām ietekmēm saistītās problēmas ir troksnis, tehnikas pārvietošana, zemeszemes bojājumi, putekļu emisijas, dažādi būvgruži un pārpalikumi. Lielākā daļa šo faktoru tiek neitralizēti līdz ar darbības izbeigšanu.

Pie **ilglaicīgām ietekmēm** pieskaitāmas visas būves, ceļi un virszemes komunikācijas, to paplašināšana vai jaunu ceļu, ceļu tīklu un to infrastruktūras izveide, kā arī ciematu paplašināšanās un jaunu viensētu būvniecība. Ceļu un to infrastruktūras paplašināšanai, kā arī jaunu ceļu būvniecībai, nepieciešamas jaunas teritorijas, kas līdz ar to tiek pakļautas transformācijai. Jo īpaši tiek ietekmētas tās teritorijas, kurās atrodas mežs.

Ņemot vērā vispārējās tūrisma attīstības tendences, arī tūrisma un rekreācijas radītā slodze jāvērtē kā ilglaicīga ietekme uz vidi, kā arī aizsargājamām sugām un dabas teritorijām. Šai ietekmei gan vērojams izteikti sezonāls raksturs, turklāt negatīvo ietekmi samazina tūrisma infrastruktūra.

Atbilstoši likumam “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004.gada 17.februāra noteikumiem Nr.87 “Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi” (ar grozījumiem līdz 06.01.2009.) paredzamās liela mēroga antropogēnās darbības riska ietekmes un slodzes gadījumā (piemēram, transporta vai citu infrastruktūras objektu būvniecības gadījumā) veicams ietekmes uz vidi novērtējums, kas atsevišķi novērtē esošo vides stāvokli, paredzēto darbību ietekmi uz vidi, cilvēku veselību, kā arī citus faktoros.

6.3. Pastāvīgās ietekmes

Saskaņā PTAP mērķiem, to īstenošanas rezultātā sagaidāma gan piekrastes infrastruktūras attīstīšana, gan pārvaldības uzlabošana, kam ilgtermiņā būtu jāatstāj pastāvīga pozitīva ietekme uz vides kvalitāti gan PPFT gan plašākā teritorijā.

6.4. Ietekmju uz vidi kopsavilkums

PTAP kā stratēģiskas plānošanas dokuments pārsvarā paredz darbības, kurām nav tiešas ietekmes uz vidi. PTAP īstenošanas instrumenti paredz uzdevumus un rīcības, kas saistīti ar valsts un nozaru politikas plānošanas, kā arī vietējo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādi un normatīvā regulējuma pilnveidošanu. PTAP uzdevumi, kas saistīti ar pārvaldības uzlabošanu, vidi tieši neietekmē, taču to īstenošana, ievērojot PTAP ietvertos principus, ir priekšnoteikums pārvaldības uzlabošanai, kam būtu jāatstāj pozitīva ietekme arī uz vidi.

Pozitīva ietekme uz vidi ir sagaidāma, īstenojot PTAP 5.nodaļā Rīcības virzieni politikas mērķa sasniegšanai noteikto uzdevumu:

„Ņemot vērā ilgtermiņa prognozi par klimata pārmaiņu ietekmi piekrastē un ainavas, nacionālā līmenī sadarbībā ar piekrastes pašvaldībām noteikt vietas, kur jāattīsta piekrastes infrastruktūra (eroziju ierobežojošās būves, ostu infrastruktūra, jahtu un zvejas laivu piestātnes ārpus ostām, glābšanas dienestiem nepieciešamā un publiskā infrastruktūra tūrismam) un uzsākt piekrastes infrastruktūras attīstības projektu īstenošanu, pirmkārt, nacionālajā līmenī noteiktajās vietās”.

Šī uzdevuma ietvaros tiks noteiktas vietas, kur jāattīsta piekrastes infrastruktūra, ņemot vērā klimata pārmaiņu ietekmi un ainaviskās vērtības un uzsākta piekrastes infrastruktūras projektu īstenošana. Tas atstās pozitīvu ietekmi uz vidi, jo viens no infrastruktūras veidošanas mērķiem – piekrastes vienotā dabas un kultūras mantojuma saglabāšana, organizējot apmeklētāju plūsmu, kas novērsīs kāpu izbraukāšanu un izbradāšanu, kā arī samazinās klimata pārmaiņu ietekmes sekas – pastiprināto krastu eroziju. Tomēr jāreķinās ar to, ka līdz ar infrastruktūras izveidošanu, teritoriju apmeklēšanas intensitāte var palielināties. Teorētiski negatīva ietekme uz vidi iespējama, veicot nepārdomātas darbības attiecībā uz ostu paplašināšanu un eroziju ierobežojošās infrastruktūras izveidošanu.

Līdz ar to kopumā PTAP ietekme novērtēta kā „(+) pozitīva vai neitrāla ietekme uz vidi, ievērojot normatīvo aktu prasības”.

13. tabula. Ietekmju uz vidi kopsavilkums

Uzdevumi un galvenie pasākumi PTAP izvirzītā mērķa sasniegšanai	Gaiss	Ūdens	Augsne	Ainava	Dabas teritorijas/ bioloģiskā daudzveidība	Tieša vai netieša ietekme
1.Kvalitatīvas piekrastes infrastruktūras izveidošana						
1.1. Līdzsvarojot vides aizsardzības un piekrastes attīstības intereses, sadarbībā ar piekrastes pašvaldībām nacionālās līmenī noteikt vietas, kur jāattīsta piekrastes infrastruktūra, un uzsākt piekrastes infrastruktūras attīstības projektu īstenošanu						
1.1.1. Piekrastes mērķteritorijai izstrādāt nacionāla līmeņa ilgtermiņa tematisko plānojumu par piekrastes infrastruktūru	+	+	+	+	+	netieša ⁺
1.1.2. Uzsākt piekrastes infrastruktūras projektu īstenošanu	0/-	+/-	+/-	+/-	+/-	tieša ⁺
2.Pārvaldības uzlabošana						
2.1. Izveidot jaunus piekrastes telpiskās attīstības politikas īstenošanas instrumentus, lai uzlabotu sadarbību starp valsts instī tūcijām, pašvaldībām un sabiedrību piekrastes attīstības plānošanā un projektu īstenošanā un racionalizētu finanšu resursu izmantošanu, kā arī veicinātu jaunu piekrastes tūrisma produktu veidošanu un popularizēšanu						
2.1.1. Latvijas stratēģijā par pielāgošanos klimata pārmaiņām iekļaut atsevišķu sadaļu par piekrasti	+	+	+	+	+	netieša ⁺
2.1.2. Izveidot Piekrastes sadarbības un koordinācijas grupu un nodrošināt tās regulāru darbību	0	0	0	0	0	netieša ⁺
2.1.3. Sagatavot priekšlikumus par valsts atbalsta pasākumiem piekrastes infrastruktūras attīstīšanai un mērķteritoriju, kurā tie tiks īstenoti	0	0	0	0	0	netieša ⁺
2.1.4. Noteikt piekrastes pašvaldību kompetenci jūras telpiskajā plānošanā	0	+	0	+/-	+/-	netieša ⁺
2.1.5. Internetā izveidot tīmekļa vietni un interaktīvu diskusiju forumu par	0	0	0	0	0	netieša ⁺

Uzdevumi un galvenie pasākumi PTAP izvirzītā mērķa sasniegšanai	Gaiss	Ūdens	Augsne	Ainava	Dabas teritorijas/ bioloģiskā daudzveidība	Tieša vai netieša ietekme
piekrastes attīstības jautājumiem						
2.1.6. Koordinēt praktisku ieteikumu sagatavošanu par krastu erozijas ierobežošanu	0	+/-	+/-	+/-	+/-	netieša ⁺
2.1.7. Izveidot un katru gadu aktualizēt pētījumu un projektu, kuros skarti piekrastes attīstības jautājumi, sarakstu, un ievietot to tīmekļa vietnē	0	0	0	0	0	netieša ⁺
2.1.8. Noteikt piekrasti par vienu no konkurētspējīgākajiem tūrisma resursiem, kas veido Latvijas stratēģiskos tūrisma produktus un pakalpojumus	0	0	0	0	0	netieša ⁺
2.1.9. Valsts tūrisma portālā http://www.latvia.travel regulāri papildināt aprakstu par piekrastes tūrisma produktu un pakalpojumu piedāvājumu	0	0	0	0	0	netieša ⁺
2.1.10. Izstrādājot jaunus, vai aktualizējot esošos vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, tajos ietvert risinājumus piekrastes ilgtspējīgai attīstībai, ievērojot PTAP 1.tabulā noteikto	0	+	+	+	+	netieša ⁺
2.2. Nodrošināt piekrastes telpiskās attīstībai nepieciešamo normatīvo regulējumu						
2.2.1. Sagatavot grozījumus normatīvajos aktos, lai atrisinātu zemes īpašumtiesību un apsaimniekošanas jautājumus piekrastes joslā	0	+	+	+	+	netieša ⁺
2.2.2. Normatīvajos aktos noteikt valsts, pašvaldību un nekustamo īpašumu īpašnieku atbildības jomas zemes degradācijas, tai skaitā erozijas ierobežošanā jūras krastā un upju grīvās	0	0	+	+	+	netieša ⁺
2.2.3. Normatīvajos aktos	0	0	+	+	+	netieša ⁺

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

Uzdevumi un galvenie pasākumi PTAP izvirzītā mērķa sasniegšanai	Gaiss	Ūdens	Augsne	Ainava	Dabas teritorijas/ bioloģiskā daudzveidība	Tieša vai netieša ietekme
paredzēt nosacījumus par zemes izmantošanu sabiedrības vajadzībām, tai skaitā publiskās infrastruktūras izveidošanai						
2.2.4. Sagatavot jaunus priekšlikumus Baltijas jūras un Rīgas jūras līča aizsargjoslas noteikšanas metodikai	0	+/-	+/-	+/-	+/-	netieša ⁺
2.2.5. Sagatavot grozījumus Tūrisma likumā par kūrorta statusu un MK noteikumu projektu par kūrorta statusa piešķiršanu	0	0	0	0	0	netieša ⁺
2.2.6. Vērtīgākajiem zemūdens kultūras mantojuma objektiem noteikt valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu statusu un precizēt to izmantošanas nosacījumus	0	0	0	0	0	netieša ⁺
2.2.7. Sagatavot grozījumus normatīvajā regulējumā, lai tūristi varētu piedalīties piekrastes zvejā	0	0	0	0	0	netieša ⁺

Apzīmējumi:

+ pozitīva vai neitrāla ietekme uz vidi, ievērojot normatīvo aktu prasības;

+/- iespējama gan pozitīva, gan negatīva ietekme, pirms investīciju projektu īstenošanas jāveic papildus detalizēti pētījumi, kā arī jāparedz konkrēti pasākumi ietekmes mazināšanai;

0 rīcība nav saistīta ar darbībām, kas var ietekmēt vides kvalitāti.

Apkopojot uzdevumus un pasākumus PTAP izvirzītā mērķa sasniegšanai var secināt, ka:

1. nevienam no plānotajiem pasākumiem un uzdevumiem nav negatīvas ietekmes uz vidi;
2. tieša ietekmi uz vidi ir 1.1.2 pasākumam - uzsākt piekrastes infrastruktūras projektu īstenošanu. Tā ietekme ir pozitīva, jo viens no infrastruktūras veidošanas mērķiem – piekrastes vienotā dabas un kultūras mantojuma saglabāšana, organizējot apmeklētāju plūsmu un novēršot kāpu izbraukāšanu un izbradāšanu;
3. Citu PTAP noteikto uzdevumu un pasākumu ietekme uz vidi ir netieša. Tomēr to ietekme ir uz vidi ir vai nu pozitīva, piemēram, 1.1.1., 2.1.1., 2.1.10. vai neitrāla – piemēram, 2.1.4., 2.1.6. uzdevumi.

VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

4. Daļa uzdevumu vides kvalitāti neietekmē – piemēram, 2.1.2., 2.1.3., 2.1.5., 2.1.7.-2.1.9., 2.2.5. – 2.2.7., taču to īstenošana ir priekšnosacījums citu darbību, tai skaitā 1.1.2.uzdevuma, kam ir paredzam pozitīva ietekme uz vidi, īstenošanai.

Jānorāda, ka īstenojot vairākus pasākumus, piemēram, īstenojot piekrastes infrastruktūras izbūves projektus, pastāv risks negatīvi ietekmēt vidi. Lai novērstu iespējamo risku, paredzētajām darbībām jāveic ietekmes novērtējums saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”. Tas novērsīs vai samazinās fizisko un juridisko personu paredzēto darbību vai plānošanas dokumentu nelabvēlīgo ietekmi uz vidi.

7. Risinājumi, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumenta būtisko ietekmi uz vidi

Lai novērstu vai samazinātu iespējamo negatīvo ietekmi uz vidi, ko varētu radīt PTAP īstenošana, nepieciešams ņemt vērā šādus nosacījumus:

- izstrādājot dažādu līmeņu attīstības plānošanas dokumentus, kā arī sagatavojot pieteikumus finansējuma saņemšanai investīciju projektu īstenošanai, ņemt vērā Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānos noteiktos obligātos un papildus pasākumus, kas jāveic, lai sasniegtu plānos noteiktos mērķus;
- plānojot jebkādas darbības ĪADT, jāņem vērā dabas aizsardzības plānos ietvertie nosacījumi;
- teritorijas attīstības plānošanā nepieciešams ņemt vērā jūras krasta ģeoloģisko procesu monitoringa rezultātus, ilgtermiņa prognozi par jūras krasta noskalošanu, kā arī speciālistu atzinumus un ieteikumus par jūras krasta ģeoloģisko procesu turpmāko attīstību konkrētās vietās saistībā ar antropogēno ietekmi.

8. Alternatīvu izvēles pamatojums un izvērtējums

Tā kā PTAP nav paredzētas alternatīvas, tad veicot PTAP SIVN un izstrādājot Vides pārskata projektu, ir izvēlēta un novērtēta tā saucamā “nulle” alternatīva, respektīvi - PTAP netiek izstrādātas. Šī alternatīva nav uzskatāma par optimālu, jo PTAP izstrādes galvenais uzdevums ir risināt piekrastei raksturīgās problēmas, kas netiek pietiekoši risinātas citu nozaru politikās. Īstenojot PTAP, tiks veicināta iesaistīto valsts institūciju, vietējo pašvaldību, kā arī kaimiņvalstu valsts institūciju un vietējo pašvaldību sadarbība, lai koordinētu PTAP noteikto problēmu risināšanu un nodrošinātu sabalansētu piekrastes attīstību.

PTAP ir izstrādātas, ņemot vērā gan normatīvo aktu prasības, gan starptautiskos un nacionālos vides aizsardzības mērķus. Līdz ar to PTAP īstenošana ir uzskatāma par piemērotāko alternatīvu.

9. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

PTAP neparedz darbības, kas tieši un neatgriezeniski negatīvi ietekmēs vides kvalitāti un vērtīgās dabas teritorijas. Līdz ar to netiek paredzēti kompensēšanas pasākumi. PTAP ir izstrādātas, ņemot vērā vides aizsardzības normatīvo aktu, starptautiskos un nacionālos vides politikas mērķus, kā arī prasības, ko nosaka atbildīgās vides institūcijas.

10. Iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes novērtējums

Īstenojot PTAP, nav paredzama būtiska pārrobežu ietekme. Īstenojot sadarbības projektus un citas koordinētas aktivitātes ar Lietuvas un Igaunijas sadarbības partneriem, sagaidāma pozitīva ietekme uz integrētu piekrastes apsaimniekošanu un attīstību iespējami plašākā teritorijā un Latvijas piekrastes labāku integrēšanu Baltijas jūras reģionā.

11. Paredzami pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai

Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (14.10.1998., ar grozījumiem līdz 01.07.2009.) nosaka, ka kompetentā institūcija (šajā gadījumā - Vides pārraudzības valsts birojs) Ministru kabineta noteiktajā termiņā sniedz atzinumu par vides pārskatu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī vides pārskatā neparedzētu ietekmi (monitoringa ziņojums). Vides pārraudzības valsts birojs ir izstrādājis metodiskos norādījumus monitoringa veikšanai plānošanas dokumentiem.

Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumos Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” noteikts, ka plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringam izmanto valsts statistikas datus, informāciju, kas iegūta, veicot vides monitoringu, kā arī citu informāciju, kas ir pieejama izstrādātājam. Izstrādātājs sastāda monitoringa ziņojumu un atzinumā par vides pārskatu noteiktajā termiņā iesniedz to Vides pārraudzības valsts birojā. Monitoringa ziņojumā apkopo pieejamo informāciju un ietver vismaz ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistīto vides stāvokļa izmaiņu un to tendenču raksturojumu.

Monitoringa veikšanai PTAP ieviešanas laikā un pēc to darbības termiņa beigām, ieteicams izmantot tādas indikatorus, kas ļautu pēc iespējas precīzāk novērtēt, vai, īstenojot plānotos uzdevumus, tiek īstenotas darbības, kas nepieciešamas, lai veicinātu Vides pārskatā definēto vides problēmu risināšanu:

1. Nacionāla līmeņa tematiskajā plānojumā par piekrastes infrastruktūru (uzdevums 1.1.1.) ir ietverti pasākumi, kas vērsti uz Vides pārskatā definēto problēmu risināšanu:
 - antropogēno faktoru ietekmes mazināšanu;
 - slodzes novirzīšanu no dabas teritorijām;
 - ņemtas vērā piekrastes ainavas vērtības.
2. Īstenojot piekrastes infrastruktūras projektus, ir izvēlēti risinājumi ar vismazāko negatīvo ietekmi uz vidi.

Par PTAP īstenošanu atbildīga ir VARAM. Saskaņā ar PTAP ietverto īstenošanas kārtību, VARAM 2014.gadā sagatavo pārskatu par PTAP īstenošanu 2011.-2013. gadā un priekšlikumus PTAP aktualizēšanai, ja tādi nepieciešami, un 2018.gadā sagatavo pārskatu par PTAP īstenošanu kopumā, kā arī priekšlikumus rīcībai pēc PTAP darbības laika beigām.

12. Kopsavilkums

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) mērķis ir izvērtēt iespējamo plānošanas dokumenta realizācijas radīto ietekmi uz vidi. SIVN rezultātā tiek sagatavots Vides pārskats, kura apspriešanā tiek iesaistīta sabiedrība, un tiek izstrādāti priekšlikumi, lai novērstu vai samazinātu iespējamo negatīvo ietekmi. SIVN veic plānošanas dokumenta sagatavošanas laikā.

SIVN Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņem 2011. – 2017.gadam (PTAP) tiek veikts saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumiem Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Vides pārskata projektu sagatavoja vides speciāliste Lūcija Konošonoka.

PTAP ir izstrādātas saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 13.oktobra noteikumu Nr.1178 “Attīstības plānošanas un ietekmes izvērtēšanas noteikumi” prasībām. Tās ir sagatavotas, ņemot vērā starptautiskos normatīvos aktus un rekomendācijas, tuvāko Baltijas jūras reģiona valstu pieredzi piekrastes pārvaldībā, institūciju un ekspertu sniegto informāciju, Kurzemes un Rīgas plānošanas reģionu izstrādātos pārskatus par problēmām un konfliktsituācijām piekrastē, kā arī minēto plānošanas reģionu un piekrastes pašvaldību teritorijas plānojumus un attīstības programmas. PTAP ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments, kas sniedz pārskatu par esošo situāciju un problēmām Baltijas jūras piekrastē, definē piekrastes vērtību nacionālā līmenī, izvirza piekrastes telpiskās attīstības politikas mērķi, nosaka politikas principus un rīcības politiku, kas jāievēro, plānojot un realizējot dažādas aktivitātes, tai skaitā attīstības projektus, gan nacionālā, gan reģionālajā, gan vietējā mērogā.

PTAP definētais piekrastes telpiskās attīstības politikas mērķis:

Piekraste - ekonomiski aktīva, daudzfunkcionāla telpa, kur klimata pārmaiņu ietekme tiek mazināta ar kvalitatīvu infrastruktūru un tiek īstenota laba pārvaldība.

Apakšmērķi:

- 1.Kvalitatīva piekrastes infrastruktūra, kas veicina ekonomisko aktivitāti un mazina klimata pārmaiņu ietekmi uz piekrastes pieejamību un kvalitāti.
2. Izveidoti jauni piekrastes telpiskās attīstības politikas īstenošanas instrumenti, kas uzlabo sadarbību un sabiedrības līdzdalību piekrastes attīstības plānošanā un racionalizē līdzekļu izmantošanu, un ir nodrošināts piekrastes attīstībai nepieciešamais normatīvais regulējums.

Lai īstenotu piekrastes telpiskās attīstības politikas mērķi, PTAP ir noteikti divi rīcības virzieni:

1.Kvalitatīvas piekrastes infrastruktūras izveidošana.

2. Pārvaldības uzlabošana.

Pamatnostādņu izpratnē **piekraste ir Baltijas jūras un sauszemes saskares josla**, kurā norit jūras krasta ģeoloģiskie procesi (erozija un akumulācija), ir savdabīga jūras un krasta ainava, ko veido pludmale, stāvkrasti, upju grīvas, randu pļavas, kāpas, lagūnu ezeri, bākas, moli, ostas, ostu pilsētas, ciemi un viensētas, kur dzīvesveids (zveja jūrā, zivju apstrāde, jūraszāļu vākšana) un kultūras mantojums (apbūve, dialekti, tradīcijas u.c.) atšķiras no iekšzemes. Lai nodrošinātu tās saglabāšanu un attīstīšanu, ir nepieciešama īpaša **valsts atbalsta politika, kas jāīsteno mērķteritorijā (piekrastes funkcionālajā telpā), kuru nosaka MK**, ņemot vērā pieejamās ilgtermiņa prognozes par klimata pārmaiņu VARAMinfo_210311_piekr; Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādātais Vides pārskats

ietekmi piekrastē, HELCOM rekomendācijas, kā arī vietējo pašvaldību, ministriju, zinātniski pētniecisko institūciju un sabiedrības priekšlikumus.

Tā kā piekrastes mērķteritoriju (piekrastes funkcionālo telpu) paredzēts noteikt PTAP īstenošanas laikā, lai rastu iespēju analizēt un salīdzināt datus Vides pārskata izstrādes laikā, kā arī, balstoties uz HELCOM rekomendāciju par to, ka vismaz 3 km sauszemes josla no ūdens līnijas nosakāma kā piekrastes plānošanas zona, kā **piekrastes mērķteritorija (potenciālā piekrastes funkcionālā telpa - PPFT)** tiek izdalīta 5 km josla Latvijas teritoriālajos ūdeņos un 5 km josla sauszemē no ūdens līnijas. Ezeri, pilsētas (izņemot Rīgu), ciemi un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (ĪADT) (izņemot Slīteres un Ķemeru nacionālos parkus un Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu) PPFT iekļauti nedalīti.

Pašvaldības, kuru administratīvās teritorijas robežojas ar Baltijas jūru, PTAP ir definētas kā **piekrastes pašvaldības**.

Būtiskākās vides problēmas PPFT ir saistītas ar antropogēno ietekmi:

1. Tūristu plūsmas pieaugums ārpus atbilstoši aprīkotām vietām, rada draudus dabas videi piekrastē, kas izpaužas galvenokārt kā kāpu izbraukāšana un izbradāšana. Rezultātā veidojas teritorijas, kur ir bojāta zemsedze vai arī tā pilnībā nopostīta, atsedzot smiltis. Veidojas vēja erozijas draudi un var tikt zaudēti vērtīgi biotopi.
2. Notekūdeņu novadīšana un neattīrītu ūdeņu nonākšana Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī ir uzskatāma par vienu no būtiskākajām PPFT problēmām. Šo faktu apstiprina tas, ka visi piekrastes ūdensobjekti ir noteikti kā riska objekti, lai sasniegtu labu ekoloģisko kvalitāti līdz 2015.gadam. Neskatoties uz to, ka notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ir uzbūvētas visās PPFT pilsētās un iedzīvotāju skaita ziņā lielākajos ciemos, daudzās vietās tās ir nolietojušās un virszemes ūdeņos nereti nonāk normatīvi nepietiekami attīrīti vai pat neattīrīti notekūdeņi.
3. Lielākajās PPFT pilsētās Rīgā, Ventpilī un Liepājā gaisa kvalitāte neatbilst normatīvo aktu prasībām.
4. Būtiskas PPFT vides problēmas saistītas arī ar tendenci paplašināt apbūves teritorijas piekrastes ciemos, nenodrošinot tās ar nepieciešamo infrastruktūru. Teritorijas plānojumos apbūvei paredzēto, bet šobrīd neapbūvēto, teritoriju īpatsvars Kurzemes reģiona piekrastes ciemos lielākajā daļā gadījumu ir 70 – 80%.
5. Jūras krasta ģeoloģiskos procesus papildus dabiskajiem faktoriem, kas saistīti ar meteoroloģiskajiem, jūras hidrodinamiskajiem un litodinamiskajiem, ģeoloģiskajiem un reljefa apstākļiem, ietekmē arī antropogēnie faktori (ostas ar to hidrotehniskajām būvēm, krasta aizsargbūves, apdzīvotības un apbūves blīvums krasta joslā).

PTAP kā stratēģiskas plānošanas dokuments pārsvarā paredz darbības, kurām nav tiešas ietekmes uz vidi. PTAP īstenošanas instrumenti paredz uzdevumus un rīcības, kas saistīti ar valsts un nozaru politikas plānošanas, kā arī vietējo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādi un normatīvā regulējuma pilnveidošanu. PTAP uzdevumi, kas saistīti ar pārvaldības uzlabošanu, vidi tieši neietekmē, taču to īstenošana, ievērojot PTAP ietvertos principus, ir priekšnoteikums pārvaldības uzlabošanai, kam būtu jāatstāj pozitīva ietekme arī uz vidi.

Pozitīva ietekme uz vidi ir sagaidāma, īstenojot PTAP 5.nodaļā **Rīcības virzieni politikas mērķa sasniegšanai** noteikto uzdevumu:

„Ņemot vērā ilgtermiņa prognozi par klimata pārmaiņu ietekmi piekrastē un ainavas, nacionālā līmenī sadarbībā ar piekrastes pašvaldībām noteikt vietas, kur jāattīsta piekrastes infrastruktūra (eroziju ierobežojošās būves, ostu infrastruktūra, jahtu un zvejas laivu pietātnes ārpus ostām, glābšanas dienestiem nepieciešamā un publiskā infrastruktūra tūrismam) un uzsākt piekrastes infrastruktūras attīstības projektu īstenošanu, pirmkārt, nacionālajā līmenī noteiktajās vietās”.

Šī uzdevuma ietvaros tiks noteiktas vietas, kur jāattīsta piekrastes infrastruktūra, ņemot vērā klimata pārmaiņu ietekmi un ainaviskās vērtības un uzsākta piekrastes infrastruktūras projektu īstenošana. Tas atstās pozitīvu ietekmi uz vidi, jo viens no infrastruktūras veidošanas mērķiem – piekrastes vienotā dabas un kultūras mantojuma saglabāšana, organizējot apmeklētāju plūsmu. Tas novērsīs kāpu izbraukāšanu un izbradāšanu un vienlaikus mazinās klimata pārmaiņu ietekmes sekas – pastiprināto krastu eroziju. Tomēr jāreķinās ar to, ka līdz ar infrastruktūras izveidošanu, teritoriju apmeklēšanas intensitāte var palielināties. Teorētiski negatīva ietekme uz vidi iespējama, veicot nepārdomātas darbības attiecībā uz ostu paplašināšanu un eroziju ierobežojošās infrastruktūras izveidošanu.

Lai novērstu vai samazinātu iespējamo negatīvo ietekmi uz vidi, ko varētu radīt PTAP īstenošana, nepieciešams ņemt vērā šādus nosacījumus:

- izstrādājot dažādu līmeņu attīstības plānošanas dokumentus, kā arī sagatavojot pieteikumus finansējuma saņemšanai investīciju projektu īstenošanai, ņemt vērā Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānos noteiktos obligātos un papildus pasākumus, kas jāveic, lai sasniegtu plānos noteiktos mērķus;
- plānojot jebkādas darbības ĪADT, jāņem vērā dabas aizsardzības plānos ietvertie nosacījumi un pasākumi;
- teritorijas attīstības plānošanā nepieciešams ņemt vērā jūras krasta ģeoloģisko procesu monitoringa rezultātus, ilgtermiņa prognozi par jūras krasta noskalošanu, kā arī speciālistu atzinumus un ieteikumus par jūras krasta ģeoloģisko procesu turpmāko attīstību konkrētās vietās saistībā ar antropogēno ietekmi.

Monitoringa veikšanai PTAP ieviešanas laikā un pēc to darbības termiņa beigām, ieteicams izmantot tādus indikatorus, kas ļautu pēc iespējas precīzāk novērtēt, vai, īstenojot plānotos uzdevumus, tiek īstenotas darbības, kas nepieciešamas, lai veicinātu Vides pārskatā definēto vides problēmu risināšanu:

1. Nacionāla līmeņa tematiskajā plānojumā par piekrastes infrastruktūru (uzdevums 1.1.1.) ir ietverti pasākumi, kas vērsti uz Vides pārskatā definēto problēmu risināšanu:
 - antropogēno faktoru ietekmes mazināšanu;
 - slodzes novirzīšanu no dabas teritorijām;
 - ņemtas vērā piekrastes ainavas vērtības.
2. Īstenojot piekrastes infrastruktūras projektus, ir izvēlēti risinājumi ar vismazāko negatīvo ietekmi uz vidi.

Par PTAP īstenošanu atbildīga ir VARAM. Saskaņā ar PTAP īstenošanas kārtību, VARAM 2014.gadā sagatavo pārskatu par PTAP īstenošanu 2011.-2013. gadā un priekšlikumus PTAP aktualizēšanai, ja tādi nepieciešami, un 2018.gadā sagatavo pārskatu par PTAP īstenošanu kopumā, kā arī priekšlikumus turpmākai rīcībai.

Kopumā jāsecina, ka PTAP īstenošana nav pretrunā ar vides un dabas aizsardzības normatīvo aktu prasībām.

Atsauksmju un priekšlikumu apkopojums par Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011.–2017.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izstrādāto Vides pārskata projektu

(dokumenta veids un nosaukums)

Nr. p.k.	Atsauksmes un priekšlikumi par vides pārskata projektu	RAPLM viedoklis
Latvijas Pašvaldību savienība (17.05.2010. Nr.0420101202/A2073)		
1.	Ņemot vērā to, ka nav noteikti konkrēti kritēriji piekrastes funkcionālās telpas robežas noteikšanai, daudzas ietekmes ir neskaidras un nevar tikt novērtētas, tāpēc SIVN ir izstrādāts ļoti vispārīgi un nekonkrēti.	Saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 13.oktobra noteikumu Nr.1178 „Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi” noteikto, pamatnostādņu uzdevums neietver piekrastes funkcionālās telpas noteikšanu, līdz ar to vides pārskata izstrādes laikā, lai rastu iespēju analizēt, vērtēt ietekmes un salīdzināt datus, kā potenciālā piekrastes funkcionālā telpa tiek izdalīta 5 km josla Latvijas teritoriālajos ūdeņos un 5 km josla sauszemē no ūdens līnijas (skatīt vides pārskata 3.nodaļu).
2.	Nav saprotams pēc kādiem kritērijiem tika noteiktas piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas, kas varētu ietekmēt piekrastes attīstību.	Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas tika noteiktas saskaņā ar Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistru, atbilstoši to atrašanās vietai un aizsargjoslas pārklāšanos ar potenciālo piekrastes funkcionālo telpu.

3.	Norādām, ka ostu teritoriju paplašināšanai, piestātņu un krasta aizsardzības hidrotehnisko būvju celtniecībai ir tieša ietekme uz vidi, jo tā var ietekmēt līdzsvaru jūras krasta ģeoloģiskajos procesos un veidot jaunas krasta erozijas paaugstināta riska vietas.	Ņemt vērā
4.	Vēršam uzmanību uz 4.nodaļā esošajām pretrunām, proti, 4.nodaļā „Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt un ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas” norādīts, ka Pamatnostādņu ieviešanai būs ietekme uz ĪADT, Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslu, kā arī Baltijas jūras un Rīgas līča ūdens kvalitāti, bet tai pašā laikā SIVN 16.tabulā norādīts, ka ietekme nebūs būtiska, drīzāk pozitīva.	Ņemt vērā
5.	Vides pārskats pārskatā 13.tabulā „Erozijai pakļautie objekti” attiecībā uz Rīgu – ļoti vispārīgi, nav uzskaitīti apdraudētie objekti, nav norādīti iespējamie risinājumu varianti.	10.tabulā ir atspoguļota informācija, kas iegūta no „KALMES” projekta datu rezultātiem. Tā kā projekta rezultāti neatspoguļoja pilnīgu informāciju par visām apdraudētajām teritorijām, līdz ar to nebija iespējas tāda veida informāciju iekļaut tabulā bez papildus pētījumiem.
6.	Norādām arī uz pretrunām 16. tabulas 1.1. un 1.2.punktos ietekmju izvērtējumā, t.i., vienu un to pašu uzdevumu un galveno pasākumu realizācija Pamatnostādņu mērķu sasniegšanai nacionālā līmeņa tematiskajā plānojumā un pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos radīs dažādas ietekmes.	Ņemt vērā
7.	Ainavas un kultūrvēsturiskie objekti piekrastē. Nav pieminētas fortifikācijas būves ap Daugavas grīvu – Daugavgrīvas cietoksnis, Mangaļsalas forti, kas ir unikāli vēstures un inženierbūves (Daugavas gultnes vēsturiskais regulējums) pieminekļi par Eiropas mērogā.	Ņemt vērā
8.	Papildināt 2.pielikumu „Piekrastes funkcionālajā telpā esošās piesārņotās vietas”, jo tas ir nepilnīgs, salīdzinājumā ar Rīgas Domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldē esošo informāciju.	Ņemt vērā
Zemkopības ministrija (18.05.2010. Nr.3.4-3/1840)		
9.	1.2.3.apakšpunktā termins „mežniecība” aizstājams ar „mežsaimniecība”.	Ņemt vērā
10.	lūdzam precizēt 1.1.apakšnodaļas pēdējā rindkopā minēto Ministru kabineta noteikumu nosaukuma redakciju.	Ņemt vērā

11.	ņemot vērā to, ka 1.2.1. apakšnodaļā minētie dokumenti vērsti uz resursu pārvaldību un izmantošanu, lūdzam šajā nodaļā neiekļaut ES Padomes regulu (EK) Nr. 1226/2009, jo tā ir vērsta tikai uz kvotēto Baltijas jūras zivju sugu izmantošanu 2010. gadā. Ierosinām šo regulu aizstāt ar ES Padomes regulu (EK) Nr. 2371/2002 par zivsaimniecības resursu saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu saskaņā ar kopējo zivsaimniecības politiku. Regula nosaka vispārējos Kopējās Zivsaimniecības politikas pamatprincipus zivju resursu izmantošanai un aizsardzībai Kopienas ūdeņos, tai skaitā, arī Baltijas jūrā.	Ņemt vērā
12.	lūdzam projekta 1.2.4.apakšnodaļā Latvijas zvejas flotes piepūles sabalansēšanas plāna 2008.-2013.gadam vietā minēt Zivsaimniecības nozares stratēģisko plānu 2007.-2013.gadam, kā tas jau minēts Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņēs 2011.-2017.gadam.	Ņemt vērā
13.	lūdzam izvērtēt nepieciešamību projekta 2.tabulā iekļaut tos pagastus novadu teritorijās, kas atrodas tālu no piekrastes reģiona, kā, piemēram, Katvaru un Umurgas pagastus. Šobrīd rodas iespēja pārprast, ka arī šie pagasti tiek ieskaitīti piekrastes teritorijā.	Ņemt vērā
14.	lūdzam projekta 3.1.apakšnodaļas pirmajā rindkopā dzēst vārdus „zvejas rīku gatavošana”, jo zvejas rīki pamatā šobrīd tiek pirkti un drīzāk būtu jārunā par to labošanu, turklāt zvejas rīku labošana nav uzskatāma par dzīvesveidu, kas līdzīgs zvejai.	Ņemts vērā
15.	ierosinām izvērtēt nepieciešamību projekta 3.1.1.apakšnodaļā minēto ekonomisko rādītāju (dzimstības/mirstības rādītāji utml.) analizēšanai. Tā kā projekts orientēts uz vides novērtējumu, arī analizējamajiem rādītājiem būtu jāsaistās ar šo jomu, piemēram, galvenie saimnieciskās darbības veidi, lauksaimniecības/zivsaimniecības intensitāte novados un tamlīdzīgi.	Ņemt vērā daļēji
16.	ierosinām precizēt piekrastes pašvaldības definīciju, jo šobrīd projekta 2.tabulā uzskaitītās piekrastes pašvaldību teritorijas atšķiras no 4.tabulā minētajām.	Ņemt vērā
17.	lūdzam precizēt projekta 4.tabulas redakciju, jo Lembuži un Tūja atrodas Salacgrīvas nevis Limbažu novadā.	Ņemt vērā
18.	ierosinām 3.1.1.apakšnodaļā runājot par piekrastes iedzīvotāju pārvietošanos uz lielpilsētām un to piepilsētu teritorijām, minēt arī emigrāciju uz ārvalstīm, jo piekrastes pašvaldības nav izņēmums attiecībā pret kopējo situāciju valstī.	Ņemt vērā
19.	lūdzam precizēt projekta 3.2.1.apakšnodaļas pirmo rindkopu, norādot vai tiek runāts par Baltijas jūras Latvijas piekrasti un Rīgas jūras līci vai visu Baltijas jūru kopumā. Tā kā vides novērtējums attiecas uz Latvijas piekrasti, attiecīgi būtu jānorāda situācija Latvijas ūdeņos,	Ņemt vērā

	piemēram, cik no 100 invazīvajām sugām ir Latvijas piekrastē, Rīgas jūras līcī. Pēc pieejamajiem datiem Latvijas ūdeņos konstatētas tikai 2 invazīvās sugas, 100 sugas konstatētas visā Baltijas jūrā kopumā. Runājot par Latvijas piekrastes vidi, nebūtu korekti minēt datus, kas attiecināmi uz visu Baltijas jūru.	
20.	ierosinām precizēt 3.2.1.apakšnodaļas informāciju saistībā ar ūdensobjektiem, jo šās nodaļas informācija dublējas ar 3.2.apakšnodaļā pausto, turklāt nebūtu korekti pārejas ūdensobjektus pieskaitīt piekrastes ūdensobjektiem.	Neņemt vērā, 3.2. apakšnodaļā ir apkopojošs un vispārīgs raksturojums, bet 3.2.1.apakšnodaļā ir detalizētāks apraksts.
21.	lūdzam precizēt projekta 6.tabulu attiecībā uz peldvietu „Jūrasdzeņi”, kas atrodas Salacgrīvas, nevis Limbažu novadā.	Ņemt vērā
22.	lūdzam precizēt projekta 3.3.apakšnodaļu, jo Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011.-2017.gadam ietekme uz zivju krājumu apguvi un krājumu stāvokli ir pastarpināta. Zivju krājumu apguve ir Eiropas Savienības stingri regulēta joma, kas ir Zemkopības ministrijas kompetencē. Lūdzam nopietni izvērtēt vai šajā ietekmes uz vidi novērtējumā ir nepieciešama tik liela un detalizēta nodaļa par zivju resursiem un ierosinām aizstāt šo nodaļu ar īsu zivsaimniecības nozares raksturojumu vai ietvert tikai atsauci uz Zivsaimniecības nozares stratēģisko plānu 2007.-2013.gadam. Papildus norādām, ka liela daļa 3.3.apakšnodaļā minētās informācijas ir novecojusi.	Ņemt vērā
23.	lūdzam labot 3.10.apakšnodaļas sesto rindkopu, jo Latvijas zvejas flotes kapacitātes sabalansēšanas plānā 2008.-2013.gadam nav iekļauta informācija par ietekmi uz gaisa piesārņojumu. Lūdzam svītrot rindkopā esošo tekstu attiecībā uz zvejas floti un korekti norādīt atsauci tekstam par kravu pārkraušanu ostās.	Ņemt vērā
24.	ierosinām precizēt projekta 3.11.apakšnodaļas ceturto rindkopu norādot platību, kas no kopējās Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta platības ieskaitāma piekrastes teritorijā, jo, piemēram, Ziemeļgaujas daļa nav piekrastes zonā.	Neņemt vērā, jo kā potenciālā piekrastes funkcionālā telpa tiek izdalīta 5 km josla Latvijas teritoriālajos ūdeņos un 5 km josla sauszemē no ūdens līnijas (skatīt vides pārskata 3.nodaļu), attiecīgi arī tiek dalīta Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta daļa.

25.	ierosinām izvērtēt iespēju apvienot projekta 5.nodaļu ar 1.2.1.apakšnodaļu, jo tās lielā mērā dublē viena otru.	Neņemt vērā, nodaļas ir izveidotas atbilstoši MKN Nr.157
Vides ministrija (21.05.2010. Nr.2.1-03/2832)		
26.	Visā vides pārskatā pirmo reizi minēt <u>pilnus</u> un precīzus Eiropas Savienības direktīvu un citu starptautisko normatīvo aktu (piemēram Helsinku konvencijas (nevis Helsinku komisija), Ūdens struktūrdirektīvas, utt.) nosaukumus.	Ņemt vērā
27.	Izvērtēt 1.2.1. sadaļas nosaukuma <i>Starptautiskie dokumenti</i> atbilstību tekstam. Iesakām sadaļu nosaukt <i>Eiropas Savienības un starptautiskie dokumenti</i> , ņemot vērā, ka šajā sadaļā tiek skatītas gan konvencijas, gan direktīvas. Vienlaikus precizēt šīs sadaļas 1.tabulu (9.lpp) svītrojot Kolku un Mērsragu, kas ir mazākas apdzīvotās vietas.	Ņemt vērā
28.	Papildināt 1.2.1.sadaļu Starptautiskie dokumenti ar tekstu šādā redakcijā: „Konvencija par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību (Bonna, 1979.). Konvencijas mērķis ir aizsargāt migrējošās savvaļas dzīvnieku sugas, īpaši tās migrējošās sugas, kuru aizsardzības statuss ir nelabvēlīgs un kuras ir apdraudētas, kā arī veikt atbilstošus pasākumus, kas nepieciešami šādu sugu vai to dzīves vides saglabāšanai.”.	Ņemt vērā
29.	Vides pārskata 1.2.4. sadaļas <i>Nacionālā līmeņa dokumenti</i> piektajā rindkopā precizēt rīkojuma datumu un numuru: „Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni ir apstiprināti ar vides ministra 2010.gada 6.maija rīkojumu Nr.143.”.	Ņemt vērā
30.	Aizstāt 3.1.sadaļas <i>Teritorijas vispārējs raksturojums</i> pirmajā rindkopā un 12.nodaļas „Kopsavilkums” sestajā rindkopā vārdus „randu pļavas” ar vārdiem „jūrmalas pļavas”.	Ņemt vērā
31.	Aizstāt 3.1.sadaļas <i>Teritorijas vispārējs raksturojums</i> trešajā rindkopā vārdu „Dibena” ar vārdiem „Jūras gultnes”.	Ņemt vērā

32.	Iesakām 3.1.1.sadaļā <i>Teritorijas sociāli – ekonomiskais raksturojums</i> (ceturtnā rindkopa, 3.attēls) izmantot jaunākus bezdarba statistikas datus – uz 01.01.2010. Ņemot vērā, ka 2. un 3. attēlos sniegtā informācija par iedzīvotāju skaita izmaiņām un bezdarba līmeni attiecas uz <u>atsevišķām</u> pašvaldībām, priekšlikums to neattēlot savienotajā līnijā, bet gan atsevišķos stabīnos (piemēram, <i>Excel Chart type „Column”</i>), jo esošajā formātā šie attēli ir grūti uztverami.	Ņemt vērā daļēji
33.	Vides pārskata 3.2.nodaļā <i>Virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāte un ietekmējošie faktori:</i> - svītrot 3.rindkopas 4.teikumā vārdu „tipa”, jo šeit tiek runāts par konkrētiem ūdens objektiem, nevis ūdens objektu tipoloģiju; - precizēt 3.rindkopas 5.teikumā norādīto tabulas numuru, jo 6.tabulā ir peldūdeņu kvalitāte.	Ņemt vērā
34.	Precizēt 3.2.1. sadaļā <i>Baltijas jūra un Rīgas jūras līcis:</i> - 5.tabulu, norādot, ka pārejas ūdensobjekts ietilpst Gaujas, Daugavas un Lielupes upju baseinu apgabalā; - 6.tabulu, jo prasības peldvietu ūdens kvalitātei nenosaka Ūdens struktūrdirektīva, bet gan Peldūdeņu direktīva.	Ņemt vērā
35.	Precizēt 3.2.2. sadaļas <i>Virszemes ūdeņi</i> 7.tabulu, saskaņojot to ar upju baseinu apsaimniekošanas plāniem, jo, piemēram, ūdensobjekts V091 Slocene ir riska ūdensobjekts, kas šeit nav norādīts. Vienlaikus jāsaskaņo informācija arī pārējās vides pārskata nodaļās, jo īpaši 3.2.3.sadaļā. Šīs sadaļas 31.lpp otrās rindkopas beigās labot tekstu „PPFT kopā ir 9 SPŪO, no kuriem...” aizvietojojam vārdus „ūdens kvalitāte” uz „ekoloģiskais potenciāls”. Papildināt pēdējā rindkopā pēc vārdiem „ risks nenasniegt labu ekoloģisko kvalitāti pastāv visos piekrastes ŪO” ar vārdiem „un pārejas ŪO”.	Ņemt vērā
36.	Precizēt 3.2.3. sadaļas <i>Riska ūdensobjekti</i> 8.tabulu un/vai izvērtēt tās iekļaušanu vides pārskatā. Šobrīd nav iekļauti visi papildus pasākumi, kas paredzēti ūdensobjektos, un nav	Ņemt vērā

	skaidrs pēc kāda principa izvēlēti tabulā iekļautie pasākumi. Šāds pat izvērtējums veicams arī 9.tabulai.	
37.	Precizēt 3.2.4.sadaļu <i>Pazemes ūdeņi</i> , norādot, ka tikai daļā F1, Q un D4 ūdensobjektu ir noteikta slita ķīmiskā kvalitāte, jo kopumā šo ŪO kvalitāte ir laba. Turklāt šīs sadaļas 34. lpp. sniegtā informācija ir pretrunīga. Sadaļas sākumā tiek apgalvots, ka <u>ir novērota</u> jūras ūdeņu intrūzija, savukārt, tālāk tekstā ir teikts, ka jūras ūdeņu intrūzija pazemes ūdeņos pēdējo 10 gadu laikā <u>nav konstatēta</u> .	Ņemt vērā
38.	Vides pārskata 3.2.5.sadaļā <i>Notekūdeņi</i> ; - precizēt 1.rindkopas 3.teikumā tabulas numuru; - precizēt 1.rindkopā norādīto informāciju par notekūdeņu attīrīšanas iekārtām ar tiešo attīrīto notekūdeņu izlaidi jūrā (piemēram, Salacgrīvas notekūdeņi tiek novadīti Salacā, bet Liepājas – Baltijas jūrā, tāpat saraksts jāpapildina ar mazāku apdzīvoto vietu NAI); - svītrot 3.rindkopā vārdu „Rude”, jo šeit aprakstīta situācija apdzīvotās vietās ar c.e. >2000; -papildināt 4.rindkopu ar pārējām apdzīvotajām vietām kur ir jau ieviesti vai norisinās ūdenssaimniecības attīstības infrastruktūras projekti.	Ņemt vērā
39.	Lūdzam precizēt 3.4.sadaļas <i>Meža resursi</i> otro rindkopu, ņemot vērā, ka ĪADT nav galvenais mežsaimniecisko darbību ierobežojošais faktors piekrastē. Mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi, kas izriet no Aizsargjoslu likuma 36.panta, attiecas uz visu piekrasti neatkarīgi no ĪADT.	Ņemt vērā
40.	Vides pārskata 3.5.sadaļā <i>Vēja resursi</i> jāpārstrādā teksts par vēja elektrostacijām, jo informācija ir nepilnīga un arī kļūdaina. Nav pieminētas vēja elektrostacijas Vērgales pagasta Saraiķu ciemā, Nīcas pagasta Grīnvaltu ciemā, Užavas pagastā, arī esošās 2 elektrostacijas Liepājā. Apraksts par Liepājā plānoto vēja parku varētu izpalikt, ja netiek pieminēti citi plānotie parki vai atsevišķas stacijas piekrastē. Sadaļa jāpapildina ar informāciju par to, ka vēja parku būvniecība sastopas ar lielu vietējo iedzīvotāju pretestību par ko liecina jau trīs uzsākti tiesas procesi. Vēršam uzmanību, ka pareizāk būtu lietot vārdus „vēja elektrostacija” nevis „vēja ģenerators”, jo ģenerators ir tikai viena būves sastāvdaļa.	Ņemt vērā
41.	3.6. sadaļā <i>Zemes izmantošanas veidi un derīgie izrakteņi</i> :	Ņemt vērā

	<p>- 43.lpp pēdējā rindkopā vārdi „ieguves vieta” jāaizstāj ar vārdu „atradne”, jo laukakmeņu ieguve šajā teritorijā ir aizliegta. Teksts par Kaltenes laukakmeņu atradni precizējams, jo Ministru kabineta 2005.gada 21.jūnija noteikumos Nr. 448 „Noteikumi par valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnēm un to izmantošanas kārtību, valsts nozīmes derīgo izrakteņu izmantošanas kārtību, kā arī zemes dzīļu izmantošanas atļauju vai licenču izsniegšanas konkursa vai izsoles kārtību” (2.pielikums) Kaltenes laukakmeņu atradne starp valsts nozīmes atradnēm nav minēta. Turklāt, laukakmeņu ieguve šajā teritorijā ir aizliegta, jo ir izveidots ģeoloģiskais pieminekļis (sk. Ministru kabineta 2001.gada 17.aprīļa noteikumus Nr.175 "Par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem") „Kaltenes kalvas”, kuram ir izstrādāts arī dabas aizsardzības plāns;</p> <p>- 44.lpp. pareizāk lietot vārdus „dziednieciskās dūņas”, kā to lieto normatīvajos aktos, nevis „ārstnieciskās kūdras dūņas”;</p> <p>- ņemot vērā to, kas Vides pārskats attiecas uz Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņiem 2011.-2017.gadam, kas tiek izstrādātas, lai pilnvērtīgi izmantotu piekrastes resursus, sadaļa jāpapildina ar informāciju par kūrortu resursu (dziednieciskās dūņas, minerālūdeņi) izmantošanu Jūrmalas dziedniecības un rekreācijas iestādēs (pašreizējais pieprasījums, perspektīvas).</p>	
42.	<p>Precizēt 3.11.sadaļas <i>Bioloģiskā daudzveidība un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas</i> otrajā rindkopā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju statusu un nosaukumu atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātajam: dabas parks “Užavas lejtece”, nevis dabas liegums un dabas liegums "Užava", nevis “Užavas piekraste”.</p>	Ņemt vērā
43.	<p>Papildināt 3.11.sadaļas <i>Bioloģiskā daudzveidība un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas</i> trešās rindkopas pēdējo teikumu ar vārdiem „teritoriju tīklā” - „Natura 2000 teritoriju tīklā”.</p>	Ņemt vērā
44.	<p>Vides pārskata 3.11.sadaļu <i>Bioloģiskā daudzveidība un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas</i>:</p> <p>- precizēt ceturto rindkopu par mikroliegumiem. Nav skaidrs, kāpēc tekstā ir atsauce uz Vides ministrijas sniegto informāciju par 2008.gadu;</p> <p>- 14.tabulā „PPFT ietilpstošās Natura 2000 teritorijas” dabas parks „Bernāti” minēts divas reizes. Precizēt 14.tabulu, ņemot vērā, ka ar Ministru kabineta noteikumiem ir noteikti dabas parki: „Engures ezers” un „Užavas lejtece”, un dabas liegums „Užava”;</p>	Ņemt vērā

	<p>- papildināt sestās rindkopas 1. un 4.punktu ar vārdiem „un apstiprināts” - „ir izstrādāts un apstiprināts dabas aizsardzības plāns”;</p> <p>- precizēt informāciju par dabas liegumu “Klāņu purvs“, atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 12.maija noteikumiem Nr.427 "Dabas lieguma “Klāņu purvs” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”;</p> <p>- nepieciešams papildināt ar informāciju par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (turpmāk – ĪADT) – dabas pieminekļiem, kas atrodas piekrastes teritorijā.</p>	
45.	<p>Ņemot vērā, ka Vides pārskats tiek gatavots par piekrastes teritoriju, kurā atrodas valsts lielākās pilsētas un ostas un minētajās teritorijās atrodas proporcionāli lielākais skaits rūpniecisko avāriju riska objektu – Rīgā 17, Ventspilī 8, Liepājā 7, iesakām Vides pārskata 3.13.sadaļu <i>Konstatētās būtiskās vides problēmas</i> papildināt ar minēto informāciju un pielikumu sadaļā ietvert tabulu līdzīgi esošajai „Potenciālajā piekrastes funkcionālajā telpā esošās piesārņotās vietas”. Informācija pieejama Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapā www.vpvb.gov.lv/lv/avariju-risks/objektu-saraksts. Vides pārskata 1.3.sadaļa. Ņemot vērā iepriekšminēto, Vides pārskata 1.3. sadaļu <i>Sasaiste ar starptautiskiem dokumentiem</i> papildināt ar 1996.gada 9.decembra Padomes Direktīvu 96/82/EK par tādu smagu negadījumu briesmu pārzināšanu, kuros iesaistītas bīstamas vielas un 2003.gada 16.decembra Eiropas Parlamenta Padomes Direktīvu 2003/105/EK, ar ko groza Padomes Direktīvu 96/82/EK prasības.</p>	Ņemt vērā
46.	<p>Vides pārskata 4.nodaļas <i>Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt un ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas</i> otrajā rindkopā:</p> <p>- otrajā teikumā precizēt teritoriju skaitu, kurām ir apstiprināti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, ņemot vērā iepriekš norādīto;</p> <p>- ceturtajā teikumā papildināt palīgteikuma sākumu ar vārdiem „tai skaitā darbības” - ... , tai skaitā darbības, kas jāņem vērā ...”;</p> <p><i>Pamatojums:</i> Dabas aizsardzības plānos noteiktie ĪADT apsaimniekošanas pasākumi jāņem vērā plānojot jebkāda veida darbības, ne tikai tās, kas saistītas ar tūrisma attīstību.</p> <p>- pēdējā teikumā atbilstoši locījumam precizēt vārdu „individuālie” un papildināt ar vārdiem „un piekrastes attīstību kopumā” un izteikt šādā redakcijā: „Dabas aizsardzības plāna un individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu esamība ir vērtējama kā būtisks pozitīvs faktors, kas varētu mazināt PTAP ieviešanas iespējamu negatīvu ietekmi uz ĪADT un piekrastes attīstību kopumā.”.</p>	Ņemt vērā

47.	Vides pārskata 6.4. sadaļas <i>Ietekmju uz vidi kopsavilkums</i> 16.tabulā visiem galvenajiem pasākumiem, kuriem ir iespējama arī negatīva ietekme uz vidi (tabulā apzīmējums +/-), vajadzētu izvērstāku skaidrojumu par situācijām, kurās šī negatīvā ietekme uz vidi varētu rasties.	Ņemt vērā daļēji
48.	Vides pārskata 6.4. sadaļas <i>Ietekmju uz vidi kopsavilkums</i> 16. tabulas 2.1. punkts – „Veikt regulāru jūras krasta ģeoloģisko procesu monitoringu un sagatavot pārskatus par monitoringa rezultātiem” – vērtējams ar „0” nevis ar „+”, jo monitoringa veikšana (datu vākšana) pati par sevi neuzlabo vides kvalitāti. Vides kvalitātes uzlabošanās sagaidāma tad, ja uz monitoringa rezultātu pamata tiek veiktas atbilstošas rīcības.	Ņemt vērā
49.	Norādām, ka atbilstoši valodnieku ieteikumiem pēdējā laikā ir pieņemts lietot terminu „Rīgas līcis”, nevis „Rīgas jūras līcis”, jo nav Rīgas jūra, bet gan Baltijas jūras Rīgas līcis.	Neņemt vērā, jo termins lietots atbilstoši normatīvajiem aktiem.
Jūrmalas pilsētas Dome (26.05.2010. Nr.1.1-19/2384)		
50.	Nomainīt Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011.-2017.gadam projekta 3.lpp. minēto „kūrorta” definīciju ar mūsu sniegto redakciju: Kūrorts – ārstnieciski-profilaktiskos nolūkos apgūta un izmantojama aizsargājama dabas teritorija, kurā tiek izmantoti tajā esošie dabas ārstnieciskie resursi un, kura ir nodrošināta ar kūrortiestādēm un tūrisma infrastruktūru.	Ņemts vērā Pamatnostādņu projektā ietvertas <i>kūrorta, kūrorta teritorijas, dabas dziedniecisko resursu</i> definīcijas, kas, pamatojoties uz Jūrmalas pilsētas Domes priekšlikumu, tika precizētas darba grupā, kas izstrādāja grozījumus Tūrisma likumā.
51.	Papildināt Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011.-2017.gadam projekta 3.lpp. ar definīciju: Dabas ārstnieciskie resursi – minerālūdeņi, ārstnieciskās dūņas, ārstnieciskais klimats, mežaparki un ūdeņi, kuri tiek izmantoti ārstniecībai un slimību profilaksei, kā arī atpūtai, un šo resursu ārstnieciskās īpašības tiek noteiktas pamatojoties uz zinātniskiem pētījumiem un ilggadējo praksi.	Likumprojekts „Grozījumi Tūrisma likumā”, ir izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē 2011.gada 3.martā (VSS-210).
52.	Papildināt Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011.-2017.gadam projekta 15.lpp. esošo Piekrastes vienoto dabas un kultūras mantojuma sarakstu ar: Dabas ārstnieciskie resursi.	Ņemts vērā Piekrastes vienotā dabas un kultūras mantojuma apraksts papildināts ar precizēto terminu: <i>Dabas dziednieciskie resursi.</i>
Veselības ministrija (24.05.2010. Nr.S-01-13/1878)		

53.	<p>Vides pārskata informatīvās daļas 1. tabulas „Piekrastes telpiskās attīstības politikas mērķu, rezultātu un to rezultatīvo rādītāju hierarhija” rindu „Politikas rezultāts - Uzlabojas vides kvalitāte piekrastē un tās funkcionālajā telpā” izteikt šādā redakcijā:</p>								<p>Ņemt vērā Mainīta iepriekšējā redakcija</p>
<p>Politikas rezultāts Uzlabojas vides kvalitāte piekrastē un tās funkcionālajā telpā</p>	<p>Pludmales, kas ir ieguvušas Zilā karoga sertifikātu (skaits)</p>	8	8	8	8	9	10	11	
	<p>Peldvietas, kur ūdens kvalitāte atbilst „pietiekamas” kvalitātes kritērijiem atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 15.februāra Direktīvas 2006/7/EK par peldvietu ūdens kvalitātes pārvaldību un Direktīvas 76/160/EEK atcelšanu prasībām (% no</p>	89 %	90 %	90%	95%	100 %	100 %	100 %	

		kopējo peldvietu skaita)										
--	--	--------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Potenciālajā piekrastes funkcionālajā telpā esošās piesārņotās vietas¹

Nr. P.k.	Piesārņotā vieta	Piesārņojuma apraksts
1	SIA 'Linko Lat' DUS, Salacgrīva	Naftas produktu glabāšana un mazumtirdzniecība, 6 pazemes tvertnes. Gruntsūdens piesārņots ar naftas produktiem
2	'A un C' DUS Degvielas uzpildes stacija, Zvejniekiems	Naftas produkti gruntsūdenī
3	Skultes osta. Ostas teritorija, kravu pārkraušana, kokapstrāde, Zvejniekiems	Naftas produkti gruntsūdenī
4	'Seko' DUS, Degvielas uzpildes stacija, Saulkrasti	Neliels naftas produktu piesārņojums gruntsūdenī
5	'Roja' DUS, Degvielas uzpildes stacija, Saulkrasti	Iespējama grunts un gruntsūdens piesārņošana ar naftas produktiem.
6	Saulkrastu sadzīves atkritumu izgāztuve	Gruntsūdens piesārņojums.
7	Lukoil' DUS, Degvielas uzpildes stacija, Saulkrasti	Naftas produkti gruntsūdenī
8	A/S 'Rīgas siltums', siltumcentrāle 'Vecmīlgrāvis' Siltumcentrāle, agrāk lietoja mazutu. Rīga	Ilgstoša mazuta saimniecība, estakāde, 1995.g. avārijas noplūde.
9	SIA 'Blago Vest' Bijušais zivju pārstrādes cehs, tagad autoremonts un gāzes mazumtirdzniecība, Rīga.	Agrāk bijusī armijas daļa un vietējā izgāztuve, kas izlīdzināta un pārklāta ar betona plātnēm.
10	A/S 'Bolderāja' bijušās attīrīšanas iekārtas. Attīrīšanas iekārtas, nosēdbaseini, katlu māja, šķidro nogulšņu baseins, Rīga	Attīrīšanas iekārtu dūņas, naftas produkti gruntī.
11	SIA 'Freja', bijusī PSRS armijas teritorija bijusī kuģu būvētava, tagad kokmateriālu osta, Rīga	Ilgstoši rūpnieciski noslogota teritorija. Grunts un gruntsūdens piesārņojums
12	Bijusī Rīgas sadzīves atkritumu izgāztuve 'Kleisti' Bijusī sadzīves atkritumu izgāztuve	Grunts un gruntsūdens piesārņojums
13	SIA 'Vižņi' Kuģu remonts, metāllūžņu uzglabāšana metināšana,	Gruntsūdens piesārņojums ar varu un

¹ Avots: LVĢMC datu bāze "Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs"

Nr. P.k.	Piesārņotā vieta	Piesārņojuma apraksts
	Rīga	cinku.
14	SIA 'Spēja' Bijusī 'Latvijas upju kuģniecība' teritorija, no 1990. gada SIA 'Spēja' -kokmateriālu eksports, Rīga	Gruntsūdens piesārņojums
15	SIA 'Rīgas jūras osta' – Voleri. Kopš 1979.g.- kuģu remonts. Tagad - 2 teritorijas - Augšējie un Apakšējie Voleri	Gruntsūdens piesārņojums
16	A/S 'Krēmeri', bijusī Latvijas upju kuģniecība Bijusī Latvijas upju kuģniecība, kur veica kuģu un bagarēšanas tehnikas remontu, Rīga	Grunts un gruntsūdens piesārņojums
17	Sadzīves atkritumu poligons 'Priedaine' Sadzīves atkritumu poligons, Jūrmala	Apraksts nav pieejams
18	Kubs E SIA DUS, DUS, Babītes pagasts	gruntsūdens piesārņojums ar naftas produktiem
19	DUS 'Latvijas nafta', Degvielas uzpildes stacija, Babītes pagasts	Gruntsūdens piesārņojums ar naftas produktiem
20	SIA 'ATF Jūrmala SV' Autobusu parka degvielas uzpildes stacija. Jūrmala	Gruntsūdens piesārņojums ar naftas produktiem
21	SIA 'Metāla konstrukcijas', SIA 'Privats' Demontējama DUS, Jūrmala	Naftas produkti gruntī un gruntsūdenī
22	PVAS 'Latvijas nafta', Degvielas uzpildes stacija, Jūrmala	Naftas produktu piesārņojums gruntsūdenī
23	SIA 'Latimpeks auto' DUS Degvielas uzpildes stacija, Jūrmala	Naftas produkti gruntsūdenī
24	IU 'Zanda' Bijusī naftas produktu glabātuve, Jūrmala	Naftas produkti gruntī
25	Katlu mājas mazuta glabātuve Ķemeru Katlu mājas mazuta glabātavas avārijas vieta	Naftas produktu noplūde gruntī
26	Bijusī sadzīves atkritumu izgāztuve 'Kūdra' Bijusī Jūrmalas pilsētas sadzīves atkritumu izgāztuve	Gruntsūdeņu piesārņojums. (6 km no jūras)
27	Ventspils dzelzceļa stacijas 'Naftas parks' Degvielas pārkraušana no	Vizuāli novērojams lokāla rakstura

Nr. P.k.	Piesārņotā vieta	Piesārņojuma apraksts
	cisternām.	piesārņojuma areāls
28	A/S 'Ventpils nafta' dzelzceļa estakāde Dzelzceļa estakāde, naftas produktu pārkraušana.	Peldošais naftas produktu slānis gruntsūdens līmenī.
29	A/S 'Ventpils nafta' rezervuāru parks Rezervuāru parks: sārņu glabātuve, 2.,3.,4., pārkraušanas ceha laukumi, rezervuāri; naftas produktu uzglabāšana.	Atsevišķos lokālos iecirkņos grunts un gruntsūdens analīzes norāda uz paaugstinātu piesārņojuma līmeni (īpaši 12. rezervuāra apkārtnē)
30	A/S 'Ventpils nafta' cauruļvadu trase Naftas produktu pārsūkņošana	Apraksts nav pieejams
31	BO 'Ūdeka' notekūdeņu attīrīšanas iekārtas. Pilsētas attīrīšanas iekārta, Ventpils	Apraksts nav pieejams
32	Dīzeļdegvielas transport. cauruļvada Nr.24 plūsuma vieta A/S 'Ventamonjaks' teritorijā	1998.gada novembrī AS 'Ventamonjaks' teritorijā notika dīzeļdegvielas noplūde pa cauruļvada Nr.24 plaisu. 1999.g. SIA 'Balt-Ost-Geo' uzsāka sanācijas darbus, 2000.g. sanācijas darbus turpināja SIA 'Venteko
33	Bijušās PSRS armijas tanku DUS Bij. PSRS armijas objekts (tanku DUS), Ventpils	Paaugstināts naftas produktu saturs gruntsūdenī.
34	'Latvijas Dzelzceļa' lokomotīvu depo Lokomotīvu remonta centra Rīgas iecirkņa Ventpils cehs	Gruntūdeņos - naftas produktu peldošais slānis
35	Tankera 'Rava Ruskaja' piestātne Tankera 'Rava Russkaja' piestātnes rajons, Ventpils	Notiek periodiska piesārņojuma ieplūde Ventas upē.
36	AS 'Ventpils Tirdzniecības Osta' DUS Degvielas pazemes glabātuve.	Gruntsūdenī paaugstināts naftas produktu saturs
37	A/S 'Ventbunkers' rezervuāru parks, notekūdeņu attīrīšanas daļa Kuģu balastūdeņu (satečūdeņu) uzglabāšanas rezervuāri.	Gruntsūdens piesārņojums ar naftas produktiem rezervuāru apkārtnē.
38	A/S 'VN' naftas produktu cauruļvadu avārijas rajons A/S 'VB' teritorijā	Benzīna avārijas noplūde, kas radās plīstot A/S 'Ventpils nafta' naftas produktu cauruļvadam VB teritorijā
39	A/S 'Ventpils nafta' 3.muliņa teritorija. Naftas un naftas produktu	Apraksts nav pieejams

Nr. P.k.	Piesārņotā vieta	Piesārņojuma apraksts
	iekraušana tankkuģos	
40	A/S 'Ventbunkers' dzelzceļa estakāde Dzelzceļa estakāde (paralēlas sliežu līnijas).	Novērošanas urbumos, kas atrodas Baltijas jūras tuvumā, konstatēts peldošais naftas produktu slānis (>10cm).
41	A/S 'Ventspils nafta' 2.muliņa teritorija Naftas un naftas produktu iekraušana tankkuģos	Apraksts nav pieejams
42	A/S 'Ventspils nafta' 1.muliņa teritorija Naftas un naftas produktu iekraušana tankkuģos	Apraksts nav pieejams
43	A/S 'Ventbunkers' 1.muliņa piekrastes zona Hidrotehniska būve, kas nodrošina tankeru pieslēgšanos naftas produktu transportēšanas cauruļvadiem.	Muliņa piekrastes zonā periodiski novērojama (nelielā apjomā) naftas produktu ieplūde jūrā.
44	Bijušā Ventspils zivju konservu kombināta katlu mājas mazuta glab. rezervuāri Bijušā Ventspils zivju konservu kombināta katlu māja ar mazuta uzglabāšanas tvertnēm, cauruļvadiem un uzpildīšanas estakādēm. Šobrīd AS 'Ventbunkers' gaišo un tumšo naftas produktu izliešanas estakādes būvniecības teritorija	Apraksts nav pieejams
45	A/S 'Ventbunkers' A/S 'Ventbunkers' teritorijā atrodas dzelzceļa estakāde, degvielas virszemes uzglabāšanas 43 rezervuāri ar kopējo ietilpību 130000 m ³ .	2001.gada grunts un gruntsūdens piesārņojuma inventarizācijas laikā rakstiski visā 'Ventbunkers' teritoijā konstatēts naftas produktu izšķīdušās frakcijas piesārņojums gruntsūdenī.
46	SIA 'Slīta' (bij.DUS) Bijusī 47.degvielas uzpildes stacija. Ventspils	Analīžu rezultāti norāda uz paaugstinātu naftas produktu koncentrāciju
47	Latvija Statoil SIA DUS, Ventspilī 3 pazemes tvertnes ar naftas produktiem (katra 40m ³).	Peldošais naftas produktu slānis 3.novērošanas akā
48	SIA 'Ventdok' Ventspils zvejas ostas degvielas noliktava Dīzeļdegvielas uzglabāšanas tvertnes piekrastes terminālu kuģu uzpildei	Apraksts nav pieejams

Nr. P.k.	Piesārņotā vieta	Piesārņojuma apraksts
49	Bijusī Ventspils bitumena bāze Līdz 90-o gadu sākumam teritorijā ražots bitumens. 1998.g. objekts likvidēts	Izpētes materiāli norāda uz Np un ētera piesārņojumu.
50	Bijusī PSRS armijas teritorija - raķešu bāze 'Bangas' Raķešu bāze, Ventspils novads (Užavas pag.)	Apraksts nav pieejams
51	Liepājas karostas kanāls Liepājas Karosta ilgu laiku, aptuveni 50 gadus, ir bijusi slēgta militāra zona.	Galvenās piesārņojušās vielas ir naftas produkti un smagie metāli, un kopējais piesārņoto nogulumu apjoms ir aptuveni 600 000 m3.
52	SIA V.Īļuka komercfirma 'Evija', Upmalas ielā, Liepājā. Naftas bāze	vēsturisks piesārņojums ar naftas produktiem
53	SIA V.Īļuka komercfirma 'Evija', Zvejnieku ielā Liepājā. Naftas bāze	piesārņojums ar naftas produktiem
54	DUS pie Cūku fermas, bijusī DUS pie Cūku fermas	Novērojams grunts piesārņojums koncentrētā veidā ar naftas produktiem.
55	SIA „AGA”, Bolderājas gāzes uzpildes stacija, Rīga	Apraksts nav pieejams
56	SIA „CAL TIC BUNKERING COMPNY”, naftas produktu termināls, Liepāja	Apraksts nav pieejams
57	AS „BALTIC COAL TERMINAL”, gāzes apgādes saimniecība, Ventspils	Apraksts nav pieejams
58	SIA „Degvielas apgāds”, naftas bāze, Jūrmala	Apraksts nav pieejams
59	LSEZ SIA „ELME MESSER METALURGA”, gaisa sadalīšanas ražotne, Liepāja	Apraksts nav pieejams
60	LSEZ SIA „GLEN OIL”, naftas produktu terminālis, Liepāja	Apraksts nav pieejams
61	SIA „NPK TERMINALIS”, Liepāja	Apraksts nav pieejams
62	SIA „PRO GĀZR SNGB”, šķidrīnātās naftas gāzes bāze, Rīga	Apraksts nav pieejams
63	SIA „Alpha Osta”, amonija nitrāta minerālmēsli, Rīga	Apraksts nav pieejams
64	AS „B.L.B. Baltijas Termināls”,	Apraksts nav pieejams

Nr. P.k.	Piesārņotā vieta	Piesārņojuma apraksts
	naftas-ķīmijas terminālis, Rīga	
65	LSEZ SIA „DG TERMINALS”, naftas produkti, Liepāja	Apraksts nav pieejams
67	AS „LATVIJAS FINIERIS”, rūpnīca „Lignums”, viegli uzliesmojošas, toksiskas un videi bīstamas ķīmiskās vielas un maisījumi, Rīga	Apraksts nav pieejams
68	SIA „LATVIJAS PROMANA GĀZE”, propāns-butāns, Ventspils	Apraksts nav pieejams
69	SIA „LATVIJAS PROMANA GĀZE”, propāns-butāns, Liepāja	Apraksts nav pieejams
70	SIA „NAFTIMPEKS”, naftas produkti, Rīga	Apraksts nav pieejams
71	SIA „NESYE LARVIJA”, Rīga	Apraksts nav pieejams
72	SIA „VARS” akrilnitrils, Ventspils	Apraksts nav pieejams
73	SIA „Ventall Termināls”, naftas produkti un citas viegli uzliesmojošas ķīmiskas vielas, Ventspils	Apraksts nav pieejams
74	AS „VENTAMONJAKS”, amonjaks, butāns, Ventspils	Apraksts nav pieejams
75	SIA „,Ventspils nafta” termināls”, naftas produkti, Ventspils	Apraksts nav pieejams